

מִשְׁנֵה מִסְכַּת כְּפוּרִים (יּוֹמָא)

מִסְכַּת כְּפוּרִים (יּוֹמָא) פֶּרֶק ראשון

משנה א

שָׁבַעַת¹ יָמִים קָדָם לַיּוֹם הַכְּפוּרִים,
מִפְּרִישֵׁין כֹּהֵן גָּדוֹל מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכַּת הַפְּרָהֲדִין²,

א למה מפרישין כהן גדול מביתו ללשכת³ פרהדרין, פירש ר' יהודה בן⁴ פתירה
⁵שֶׁמָּא תַּמְצָא אִשְׁתּוֹ סַפֵּק⁷ נִידָה וַיְבֹא עֲלֶיהָ, נִמְצָא טַמָּא שְׁבַעַת יָמִים.

א ר' יהודה היה קורא אותה⁹ לשכת¹⁰ בלווטין.

ב כל¹¹ הלשכות¹² של מקדש פטורות מן המזוזה חוץ מלשכת¹³ פרהדרין, מפני
¹⁴שהיא¹⁵ בית דירה לכהן גדול שבעת ימים בשנה. אמ' ר' יהודה וכי¹⁶ לא היה
שם בית דירה אלא זו בלבד,¹⁷ אלא כל¹⁸ שהוא בית דירה¹⁹ חייבת,²⁰ כל²¹
שאִינָה בית דירה פטורה.

ג כל²² הלשכות²³ שבית המקדש רשות היחיד לשבת²⁴ ורשות²⁵ היחיד לטומאה,
חוץ מלשכת²⁶ יין ושמן, שיש²⁷ לה²⁸ שני פתחים²⁹ זה³⁰ נגד זה,³¹ ³²שהיא
רשות היחיד לשבת ורשות הרבים³³ לטומאה.³⁴ אבא שאול היה קורא אותה
לשכת בית³⁵ שמניא. ר' יהוד' אומר כל לשכ' שבמקדש שיש³⁶ לה שני פתחים³⁷
זה כנגד זה, כגון שערי³⁸ עזרה, רשות היחיד לשבת ורשות הרבים לטומאה.

ומתקנין לו כהן אחר תחתיו,
שֶׁמָּא³⁹ יֵאָרַע⁴⁰ בו פסול.

ד למה מפרישין כהן אחר תחתיו,⁴¹ שֶׁמָּא יֵאָרַע בו פסול, ישמש תחתיו.⁴² ר'
⁴³חנניה סגן הכהנים אומ' לכך⁴⁴ היה סגן ממונה,⁴⁵ כהן שנמצא בו פסול ישמש
תחתיו. וכהן גדול חוזר⁴⁶ לכהונה,⁴⁷ וזה⁴⁸ ששימש תחתיו⁴⁹ כל מצות כהונה
⁵⁰גדולה עליו דברי ר' מאיר, ר' יוסה או' אע"פ שאמרו כל מצות⁵² כהונה
עליו⁵³ אינו כשר לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט.⁵⁴ אמ' ר' יוסה מעשה
⁵⁶היה⁵⁷ ביוסף בן⁵⁸ אילים⁵⁹ מציפורי⁶⁰ ששימש⁶¹ תחת כהן גדול שעה אחת,
ולא היה כשר לא לכהן גדול ולא לכהן הדיוט.⁶² כיצא⁶³ אמר⁶⁴ למלך, פר
ושעיר שקרבן היום משל מי⁶⁵ היו, משלי, או משל כהן גדול? ידע המלך⁶⁶ על
מה⁶⁷ אמ' לו. אמ' לו מה זה בן⁶⁹ אילים, לא דיך⁷⁰ ששימשת תחת כהן גדול
שעה⁷¹ אחת לפני מי שאמר והיה העולם,⁷² אלא שאתה מבקש ליטול לך
כהונה גדולה. באותה שעה ידע בן⁷³ אילים שהוסע⁷⁴ מן⁷⁵ הכהונה.

⁵² כהונה | ד ל כהונה גדולה.
⁵³ אינו | א ואינו.
⁵⁴ אמ' ר' יוסי | ח'.
⁵⁵ יוסה | ד א יוסי.
⁵⁶ היה | ד א ל ח'.
⁵⁷ ביוסף | ל ביוסף הכהן.
⁵⁸ אילים | ד אלים. א אולם. ל אילים.
⁵⁹ מציפורי | ד ל מצפורי. א בצפורי.
⁶⁰ ששימש | ד ל ששמש.
⁶¹ תחת | א ח'.
⁶² כיצא | ד א ל כשיצא.
⁶³ אמר | ל אמרו (ונמחק "רו", ונתנו סימן קיצור
על המי"ם).
⁶⁴ למלך | א לו המלך. ל לו.
⁶⁵ היו | א היה.
⁶⁶ על | א ח'.
⁶⁷ אמ' לו | ד אמר לו. ל ח'.
⁶⁸ אמ' | א אמר.
⁶⁹ אילים | א אולם. ל אילים.
⁷⁰ ששימשת | ד א ששימשתה.
⁷¹ אחת | א ח'.
⁷² אלא שאתה | א ואתה.
⁷³ אילים | א אולם. ל אילים מ'.
⁷⁴ מן | ל ח'.
⁷⁵ הכהונה | ד הכהונה גדולה. ל כהונה (ובין
השורות תלויה מי"ם) גדולה.

²⁶ מלשכת | ד מלישכת.
²⁷ לה | ד לה'. ל לה.
²⁸ שני | ד ב'.
²⁹ זה | ד א ל זו.
³⁰ נגד | ד א ל כנגד.
³¹ שהיא... לטומאה | ד ח'.
³² שהיא | א ח'.
³³ לטומאה | ב לטומאה חוץ מלשכת יין ושמן.
³⁴ אבא... שבמקדש | השלמתי ע"פ ד. ב ח'.
³⁵ שמניא | ל שמנייה.
³⁶ לה | א להם.
³⁷ זה | ד א ל זו.
³⁸ עזרה | א עזורת. ל העזרה.
³⁹ שֶׁמָּא | כעין זה מנוקד גם בפר'.
⁴⁰ יֵאָרַע | כנראה כעין זה נוקד בפר'.
⁴¹ שֶׁמָּא | בגליון א תוקן: שאם.
⁴² ר'... תחתיו | ד ל ח'.
⁴³ חנניה סגן הכהנים | א חנניא בן גמליאל.
⁴⁴ היה סגן | א הסגן.
⁴⁵ כהן שנמצא | א שאם יארע.
⁴⁶ לכהונה | ד א ל לכהונה גדולה.
⁴⁷ וזה | א זה.
⁴⁸ ששימש | ל ששמש.
⁴⁹ כל... שאמרו | א ח'.
⁵⁰ גדולה | ל ח'.
⁵¹ יוסה | ד ל יוסי.

¹ שָׁבַעַת | כך גם פר' קמ'.
² הַפְּרָהֲדִין | פר' כלפנינו "פרהדרין. קמ':
"פלהדרין".
³ פרהדרין | ל פלהדרין.
⁴ פתירה | ד ל בתירה. א בתירא.
⁵ שֶׁמָּא | ד שאם.
⁶ תַּמְצָא | א תימצא.
⁷ נִידָה | ד ל נדה.
⁸ נִמְצָא | ד א ל ונמצא.
⁹ לִשְׁכַּת | ד לשבת. א לישכת. ל ללשכת.
¹⁰ בלווטין | ד בלווטין. ל בלוטין.
¹¹ הלשכות | ל לשכות.
¹² של מקדש | ד א ל שבמקדש.
¹³ פרהדרין | ל פלהדרין.
¹⁴ שהיא | ד להוא.
¹⁵ בית | א ח'.
¹⁶ לא היה | א ל אין.
¹⁷ אלא | א אלא אמרו.
¹⁸ שהיא | ד ל שהיא. א ח'.
¹⁹ חייבת | ד חייב.
²⁰ כל | א ל וכל.
²¹ שאִינָה | א ח'.
²² הלשכות | ל לשכות.
²³ שבית המקדש | ד א ל שבמקדש.
²⁴ ורשות | ד רשות.
²⁵ היחיד | כ"ה א ל. ד ב הרבים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר:
אֵף אִשָּׁה אַחֶרֶת מִתְקַיְנִים לוֹ,
שָׁמָּה תָמוּת אֶשְׁתּוֹ,
שְׁנֵאמַר: (וַיִּקְרָא שָׁם, ו')
"וְכִפֹּר" בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ"², הִיא³ אֶשְׁתּוֹ.
אָמְרוּ לוֹ⁴ חֲכָמִים:
אֵין לְדַבֵּר סוּף.

משנה ב

כָּל שֶׁבַעַת הַיָּמִים הוּא זֹרֵק אֶת הַדָּם,
וּמְקַטֵּר אֶת הַקְּטֹרֶת,
וּמְטִיב אֶת הַנְּרוֹת,
וּמְקַרֵּב אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָרֶגֶל.
וּשְׁאָר כָּל הַיָּמִים,
אִם רָצָה לְהַקְרִיב מִקְרִיב,
שָׁכֵהֵן גָּדוֹל מִקְרִיב חֶלֶק מֵרֹאשׁ⁵,
וְנוֹטֵל חֶלֶק בְּרֹאשׁ.
ה. כִּיצַד⁶ כֵּהֵן גָּדוֹל נוֹטֵל חֶלֶק מֵרֹאשׁ⁷, אוֹ⁸ אוֹ⁹ זוֹ חֲטָאת שְׁלִי,¹⁰ זֶה אִשֶּׁם שְׁלִי,¹¹ חֵלֶה¹² אַחַת מִשְׁתֵּי חִלּוֹת,¹³ אַרְבַּע¹⁴ וְחֲמֵשׁ¹⁵ חִלּוֹת
מִלַּחֶם הַפָּנִים,¹⁶ ר' אומ',¹⁷ אוֹמ' אֲנִי שִׁיחָא¹⁸ זֶה נוֹטֵל מִחֲצָה, שֶׁנ' וְהַנּוֹתֵרֶת מִן הַמִּנְחָה לֹאֲהָרֵן וּלְבִנְיָו, שִׁיחָא אֲהָרֵן שְׁקוֹל כִּנְגַד¹⁹
בְּנֵיו.²⁰ בְּמִי דְבָרִים אֲמוּרִים בְּקֹדֶשׁ מִקְדָּשׁ, אֲבָל בְּקֹדֶשׁ הַגְּבוּל אֶחָד כֵּהֵן גָּדוֹל וְאֶחָד כֵּהֵן הַדְּיוּט חוֹלְקִין²¹ בְּשׁוּהָ.

משנה ג

מָסְרוּ לוֹ זִקְנִים מִזִּקְנֵי בֵּית דִּין,
וְקוֹרִין²² לְפָנָיו בְּסֵדֶר הַיּוֹם, וְאוֹמְרִים²³:
אִישִׁי כֵהֵן גָּדוֹל, קָרָא אֶתָּה בְּפִידָה,
שָׁמָּה שִׁכַּחְתָּ²⁴ אוֹ שָׁמָּה לֹא לְמַדְתָּ.
עָרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּשַׁחֲרִית,
מִעֲמִידִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַר הַמִּזְבֵּחַ,
וּמַעֲבִירִין לְפָנָיו פָּרִים וְאַיִלִּים וְכִבְשִׁים,
כְּדִי שִׁיחָא מַכִּיר וְרִגִּיל בְּעִבּוּדָה.
ו. מִצּוֹת כֵּהֵן גָּדוֹל²⁵ לְהִיּוֹת גָּדוֹל מֵאֲחִיו בְּנוֹי, בַּכַּח, בְּעֵשֶׁר,²⁶ בַּחֲכָמָה וּבִמְרָאָה. אֵין לוֹ,²⁸ מִנִּיין שִׁיגְדֻלוֹהוּ אֲחִיו,²⁹ שֶׁנ' וְהַכֵּהֵן הַגָּדוֹל
מֵאֲחִיו, שִׁיגְדֻלוֹהוּ אֲחִיו. אָמְרוּ³⁰ עַל פִּנְחָס אִישׁ³¹ חֲבַתָּה שֶׁעֲלָה גּוֹרְלוֹ לְהִיּוֹת כֵּהֵן גָּדוֹל, וְהִלְכוּ³² אַחֲרָיו³³ גְּזִבְרִין³⁴ וְאוֹמְרִים³⁵
מִצָּאוּהוּ³⁶ כִּשְׁהוּא חוּצָב,³⁷ וּמִיֵּלָאוּ³⁸ עַלֵּיו אֶת³⁹ הַמַּחֲצָב דִּינִי זֶהֲב. אֲמ' ר' חֲנִינָא בֶן גַּמְלִיאֵל⁴¹ לֹא⁴² סַתָּת הִיָּה, וְהִלָּא חֲתַנִּינוּ הִיָּה,⁴³
וּמִצָּאוּהוּ⁴⁴ כִּשְׁהוּא חוּרֶשׁ, כִּמָּה שֶׁנ' בְּאַלִּישַׁע שְׁנִים עֶשֶׂר⁴⁵ צַמְדִּים⁴⁶ וְהוּא בְּשָׁנִים הֶעֱשָׂר.
ז. מִשְׁרָבוֹ⁴⁷ מַלְכִּים הִתְקִינוּ⁴⁸ לְהִיּוֹת מַעֲמִידִין⁴⁹ כִּהְנִים,⁵⁰ וְהָיוּ⁵¹ מַעֲמִידִין אוֹתָן בְּכָל שָׁנָה⁵² וְשָׁנָה.

³⁵ מִצָּאוּהוּ | א וּמִצָּאוּהוּ. ל וּמִצָּאוּהוּ.
³⁶ כִּשְׁהוּא | ל ח'.
³⁷ וּמִיֵּלָאוּ | ד א ל וּמִיֵּלָאוּ.
³⁸ עַלֵּיו | ד אַחֲרָיו.
³⁹ הַמַּחֲצָב | ד הַמַּעֲצָב.
⁴⁰ חֲנִינָא | ד א חֲנִינָא. ל חֲנִינָה.
⁴¹ לֹא | ל וְכִי.
⁴² סַתָּת | א הַסַּתָּת.
⁴³ וּמִצָּאוּהוּ | א אֵלָא מִצָּאוּהוּ. ל וְהִלָּא לֹא מִצָּאוּהוּ.
⁴⁴ כִּשְׁהוּא | ל אֵלָא.
⁴⁵ צַמְדִּים | ד צַמְדִּי. א ל צַמְדִּים לְפָנָיו.
⁴⁶ וְהוּא | ד הוּא.
⁴⁷ מַלְכִּים | א ל הַמַּלְכִּים.
⁴⁸ לְהִיּוֹת | א ל שִׁיחָו.
⁴⁹ כִּהְנִים | א כִּהְנִים הַדְּיוּטוֹת.
⁵⁰ וְהָיוּ | א ל ח'.
⁵¹ מַעֲמִידִין | ד מַפְרִישִׁי. א ל וּמַעֲבִירִין.
⁵² וְשָׁנָה | ח'.

¹⁸ זֶה | ל ח'.
¹⁹ בְּנוֹי | א בְּנִים. ל הַבְּנִים.
²⁰ בְּמִי וְכִי | ד בְּד"א. א ל בְּמָה וְכִי.
²¹ בְּשׁוּהָ | ל בְּשׁוּוּהָ.
²² וְקוֹרִין | פ' קמ': "קוֹרִין".
²³ וְאוֹמְרִים | פ' קמ' נוסף: "לוי".
²⁴ שִׁכַּחְתָּ | בְּכָה": "שִׁכַּחְתָּה" וְכֵן לְהֵלֵךְ
לְמַדְתָּה".
²⁵ לְהִיּוֹת | א ל שִׁיחָו.
²⁶ בְּעֵשֶׂר | ד א ל בְּעוֹשֶׂר.
²⁷ בַּחֲכָמָה | ל וּבַחֲכָמָה.
²⁸ מִנִּיין | א ל מִנִּין.
²⁹ שֶׁנ' | א תל' לומ'. ל ת"ל.
³⁰ עַלֵּיו | ל לוֹ עַל.
³¹ חֲבַתָּה | כ"ה ד ל. א חֲבַתָּה ב חֲכָתָה.
³² אַחֲרָיו | א עַלֵּיו.
³³ גְּזִבְרִין | ד גְּזִיבְרִין.
³⁴ וְאוֹמְרִים | ל וּמְרַכְּלִין.

¹ וְכִפֹּר | כַּךְ פ' קמ'. גַּם הַנִּקְדָּן סִימָן שֶׁהוּא
מוֹסִיף מִיֵּלָה, אֵךְ שִׁכַּח לְכַתּוֹב אֶת הַמִּיֵּלָה.
² בֵּיתוֹ | פ' קמ' נוסף: "בֵּיתוֹ"
³ הִיא | כַּךְ גַּם פ' קמ'. סוּפֵר: "הוּא".
⁴ לוֹ | פ' קמ': מִיֵּלָה זוֹ חֲסֵרָה.
⁵ מֵרֹאשׁ | פ' קמ' בְּרֹאשׁ.
⁶ כֵּהֵן גָּדוֹל | א ח'.
⁷ מֵרֹאשׁ | א ל בְּרֹאשׁ.
⁸ אוֹ | ל אֲמִי.
⁹ זוֹ חֲטָאת | א חֲטָאת זוֹ.
¹⁰ זֶה אִשֶּׁם | א אִשֶּׁם זֶה. ל זֶה אִשֶּׁם.
¹¹ חֵלֶה | א נוֹטֵל חֵלֶה.
¹² אֶחָד | א ח'.
¹³ אַרְבַּע | ל אַרְבַּעַה.
¹⁴ וְחֲמֵשׁ | א חֲמֵשׁ.
¹⁵ חִלּוֹת | א ח'.
¹⁶ ר' | ר' יוֹסִי.
¹⁷ אוֹמ' | ד ל אוֹמֵר.

משנה ד

כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים,
לֹא הָיוּ מוֹנְעִים מִמָּנוּ מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה.¹
עָרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים עִם חֻשְׁכָּה,
לֹא הָיוּ מְנִיחִים אוֹתוֹ לֵאכֹל הָרֶבֶה,
שֶׁהִמָּאֲכַל מִבֵּיא אֶת הַשָּׁנָה.

משנה ה

מִסְרוּהוּ זִקְנֵי בֵּית דִּין לְזִקְנֵי כְּהֵנָה,
הוֹלִיכוּהוּ לְעֵלִית בֵּית אֶבְטִינָס,
הִשְׁבִּיעוּהוּ וְנִפְטְרוּ וְהָלְכוּ לָהֶם.
וְאוֹמְרִים² לוֹ:
"אִישִׁי כֵּהֵן גָּדוֹל,
אָנּוּ שְׁלוּחֵי בֵּית דִּין,
וְאַתָּה שְׁלוּחֵנוּ וּשְׁלוּחַ³ בֵּית דִּין,
מִשְׁבִּיעִים אָנּוּ עֲלֶיךָ
כְּמִי שֶׁשָּׁכַן אֶת שְׁמוֹ בְּבֵית הַזֶּה,
שֶׁלֹּא תִשָּׁנָה דְּבָר מִכָּל מָה שֶׁאֲמַרְנוּ לָךְ."
וְהוּא פּוֹרֵשׁ וּבּוֹכָה,
וְהֵן פּוֹרְשִׁין וּבּוֹכִין.

ה למה פורש ובוכה, מפני שצריך להשביעו,⁶ למה פורשין ובוכין, מפני שצרכו להשביעו. ולמה צרכו להשביעו, שכבר היה מעשה⁸ בביתסי אחד שהקטיר⁹ עד שהוא בחוץ¹⁰ ויצאה ענן¹¹ הקטרת והרתיע את כל הבית, שהיו¹² ביתסין¹³ או¹⁴ יקטיר עד שהוא בחוץ, שני וכסה¹⁵ ענן. אמרו להם חכמים, והלא כבר נאמ'¹⁶ ונתן את הקטרת¹⁷ על האש לפני ה',¹⁸ הא כל¹⁹ המקטיר²⁰ אין מקטיר אלא²¹ בפנים, אם כן למה נאמ'²² וכסה ענן הקטרת, מלמד²³ שנותן²⁴ בהן מעלה עשן, הא אם לא נתן בה מעלה עשן חייב מיתה.²⁵ כשיצא אמ'²⁶ לאביו כל ימיכם הייתם דורשין²⁷ ולא²⁸ הייתם עושין עד שעמדתי²⁹ ועשיתי אני. אמ'³⁰ לו אע"פ שאנו דורשין,³¹ ואין³² אנו עושין,³³ שומעין אנו לדברי חכמים,³⁴ תמהני עליך³⁵ אם³⁶ תאריך³⁷ ימים.³⁸ לא³⁹ שהא שלשה ימים עד שנתנוהו בקברו.

משנה ו

אם הִיָּה חֶכֶם, דוֹרֵשׁ,
וְאֵם תִּלְמִיד חֲכָמִים⁴⁰, דוֹרְשִׁין לְפָנָיו⁴¹.
וְאֵם רָגִיל לְקִרוֹת, קוֹרֵא,
וְאֵם לֹא, קוֹרִין לְפָנָיו.
וּבְמָה קוֹרִין לְפָנָיו?
בְּאִיּוֹב וּבְעֹזֶרָה⁴² וּבְדַבְרֵי הַיָּמִים.

³² אנו | ד אנן.
³³ שומעין | ד ושומעין.
³⁴ תמהני | ד א תמהני. ל תמה אני.
³⁵ אם | א ל שאם.
³⁶ תאריך | ד תאריך.
³⁷ ימים | א ח'.
³⁸ לא | ל ולא.
³⁹ שהא | ד א ל שהה.
⁴⁰ חכמים | כך הביטוי הקדום במקום לומר "תלמיד חכם". "חכם" הוא מי שהוסמך להוראה. "תלמיד חכמים" הוא תלמיד של חכמים ועדיין לא הוסמך להוראה. וראה גם בהערה הבאה.
⁴¹ לקניו | נוסח פרי: "ואם לאו - תלמידי חכמים דורשים לפניו" ובקמ' עירוב בין שני הגרסאות. נוסח קאופמן מדויק כאן הרבה יותר מנוסח פרי.
⁴² ובעזרה | כך גם פרי' קמ'. סופר: "ועזרה".

¹⁷ על | כ"ה א ל פ. ב את.
¹⁸ הא | א ח'.
¹⁹ המקטיר | א שמקטיר. ל הקטיר (ובין השורות תלויה מ"ם).
²⁰ אין מקטיר | ל ח'.
²¹ בפנים | א שבפנים.
²² וכסה ענן הקטרת | א ל כי בענן אראה על הכפרת (ל הכפורת).
²³ שנותן | ל שהוא נותן.
²⁴ בהן | ד א ל בה.
²⁵ כשיצא | ל וכשיצא.
²⁶ לאביו | א ל לו לאביו.
²⁷ ולא | ד א ל ואין.
²⁸ הייתם | ד א ל אתם.
²⁹ ועשיתי אני | א אני ועשיתי.
³⁰ לו | א ל לו אביו.
³¹ ואין | ד א אין.

¹ ומשתה | כך גם פרי' קמ'.
² ואומרים | כך גם פרי' קמ'.
³ ושלוח | כך גם פרי' קמ'. סופר: "ושליח".
⁴ פורש | ד פירש. א הוא פורש.
⁵ שצריך | ד שצריכי'. ל שצריכין.
⁶ למה | א ולמה הן.
⁷ למה... להשביעו | ד ל ח'.
⁸ בביתסי | ד בביתוס. א בביתוסי. ל בביסותי.
⁹ עד שהוא בחוץ | א על שבחוץ.
¹⁰ ויצאה | ד ויצאתה. א ויצא. ל ויצאת.
¹¹ הקטרת והרתיע | ד הקטרת והרתיה.
¹² ביתסין | ד בביתסין. א ל ביתוסין.
¹³ או | כ"ה ל. ד אומרת. א אומ'. ב ח'.
¹⁴ יקטיר עד שהוא בחוץ | א הקטיר על שבחוץ.
¹⁵ ענן | ד ענן הקטרת. א ל ענן הקטרת את הכפרת אשר על הארון ולא ימות.
¹⁶ ונתן... נאמ' | ד ח'.

זכרֶיהָ בֶּן קְבוּטָל אֹמֵר:
פְּעָמִים הִרְבֵּה קָרִיתִי לִפְנֵי בְּדִנְיָאֵל.

משנה ז

טו אי זהו **אצבע**³ **הצרדה**, זו אצבע גדולה של ימין.

טז בפה,⁵ לא בנבל, ולא בכנור.⁷ מה היו אומ', שיר המעלות
לשלמה אם ה' לא יבנה בית⁹ וגו'.¹⁰ לא היו¹¹ ישנין כל
הלילה, אלא שוקדין¹² כנגד¹³ כהן גדול,¹⁴ כדי לעסקו
בהבראה.¹⁵ כך היו נוהגין¹⁷ בגבולין אחר חורבן הבית,
זכר למקדש, אבל חוטאין היו.¹⁸

משנה ח

בְּכָל יוֹם תּוֹרְמִים אֶת הַמִּזְבֵּחַ
מִקְרוֹת הַגָּבֵר אוֹ סְמוּךְ¹⁹ לוֹ,
בֵּין מִלְפָּנָיו וּבֵין מִלְאַחֲרָיו²⁰;
וּבְיוֹם הַכַּפּוּרִים מִחֲצוֹת,
וּבְרִגְלִים מֵאֲשַׁמֶּרֶת הָרָאוּנָה;
לֹא הָיְתָה קְרוֹת²¹ הַגָּבֵר מִגֵּעַת
עַד שֶׁהָיְתָה עֲזָרָה מְלֵאָה מִיִּשְׂרָאֵל²².

מסכת כפורים (יומא) פרק שני

פרק ב

משנה א

בְּרָאוּשׁוֹנָה,
כָּל מִי שֶׁהוּא רוֹצֵה לְתַרֵּם אֶת הַמִּזְבֵּחַ,
תּוֹרֵם;
בְּזֶמֶן שֶׁהֵן מְרַבִּים,
וְרָצִים²³ וְעוֹלִים בְּכַבֵּשׁ,
וְכָל²⁴ הַקּוֹדֵם אֶת חֲבֵרוֹ לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת זָכָה.
אִם הָיוּ שְׁנַיִם שׁוֹיִם,
(וְ)הִמָּנְהָ²⁵ אֹמֵר לָהֶם:
"הַצְבִּיעוּ!"
וְמָה הֵן מוֹצִיאִין?
אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם,
וְאֵין מוֹצִיאִין אֶגְדָּל בַּמִּקְדָּשׁ.

י כיצד²⁶ מפיס, נכנסין ללשכת הגזית²⁷ ומקיפין ועומדין
בכלאים,²⁸ הממונה בא ונוטל מצנפתו של אחד מהן,
ויודעין שממנו³¹ פייס מתחיל.
יז לא היו מוציאין שתיים³³ שתיים, אלא אחת אחת.
יח היחידים שבהן³⁵ מוציאין שתיים³⁶ שתיים, ולא היו
מונין את היתירה.³⁸

²⁷ ומקיפין | א א ל מקיפין.
²⁸ בכלאים | ד ככוליר. א בקבילין. ל בכוליר.
²⁹ הממונה | א ל והממונה.
³⁰ ויודעין | א והן יודעין. ל והיו יודעין.
³¹ פייס | ל הפיס הוא.
³² לא | א ל ולא.
³³ שתיים | ד ח.
³⁴ היחידים | ד היחידים.
³⁵ מוציאין | א ל היו מוציאין.
³⁶ שתיים | ד א ל ח.
³⁷ ולא היו | א ואין.
³⁸ מונין | א ל מונין להן.

¹⁴ כדי | א ח.
¹⁵ בהבראה | ד ל בתורה. א בהברא.
¹⁶ כך | א וכך.
¹⁷ בגבולין | א ח.
¹⁸ זכר למקדש | ל ח.
¹⁹ סמוך | כך גם פר' קמ'. סופר: "שסמוך".
²⁰ מלאחוריו | פר' קמ': "מלפניו או מאחוריו".
²¹ קרות | כך גם פר' קמ'. סופר: "מקרות".
²² מישאל | כך גם פר' קמ'.
²³ ורצים | פר' קמ': "רצים".
²⁴ וכל | פר' כלפנינו. קמ': "כל".
²⁵ הַמָּנָה | פר' קמ' ללא וא"ו הנשוא.
²⁶ מפיס | ד א ל מפיסין.

¹ צִרְדָּה | בפר' הרי"ש אינה מנוקדת!
² זהו | ד א זו היא. ל זו.
³ הצרדה | ד צרדא. א ל צרדה.
⁴ כפה | א ומעסיקין אותו בפה.
⁵ לא | א ל ולא.
⁶ בכנור | א בכינור.
⁷ מה | א ומה.
⁸ לשלמה | א ח.
⁹ וגו' | ל שוא עמלו בוניו בו.
¹⁰ לא | ל ולא.
¹¹ ישנין | א ישינין.
¹² כנגד | א כנגד כל הלילה (ונמחק המוסגר בנקודות).
¹³ כהן | ל ח.

יא ר' יהודה או' לא היה פייס למחתה, אלא מי שזכה¹ בקטרת אומ' לזה² שעמו, אף³ את⁴ למחתה. ר' ליעזר בן יעקב או' לא היה פייס⁵ לחלבי שער, אלא⁶ מי שהי' מעלה אבריו לכבש⁷ מעלה אותן⁸ לגבי מזבח.

מעשה שהיו שנים שנים⁹ ורצים¹⁰ ועולין בכבש, דחף¹¹ אחד מהן את חברו, ונשברה רגלו. וכשראו בית דין שהן באין לידי סכנה, התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפיס. **יב** מעשה בשנים כהנים שהיו¹² שוים¹³ רצים ועולין בכבש, דחף אחד מהן את חברו¹⁴ לתוך¹⁵ ארבע אמות, נטל¹⁶ סכין¹⁷ ותקע לו בלבו. בא ר' צדוק ועמד על¹⁸ מעלות האילים¹⁹ ואמ', שמעוני²⁰ בית ישראל אחינו, הרי²¹ הוא או' כי ימצא חלל²² וגו' ויצאו²³ זקניו²⁴ ושפטו²⁵ ומדדו²⁶ בואו ונמדוד, על מי ראוי²⁷ להביא²⁸ עגלה²⁹, על ההיכל, או על העזרות. געו³⁰ כולם³¹ אחריו³² בבכיה, ואחר כך בא אביו של תינוק³³ אמ' להם, אחינו³⁴ אני כפרתכם³⁵ עדיין³⁶ בנו מפרפר³⁷ וסכין לא ניטמת, ללמדך שטומאת³⁸ סכין³⁹ קשה לה⁴⁰ לישראל⁴¹ יותר משפיכות דמים. וכן הוא אומ' וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד⁴² עד אשר מלא את ירושלם פה לפה⁴³ מיכן אמרו בעון שפיכות דמים שכינה⁴⁴ נעלית⁴⁵ ומקדש נטמא.

ארבע פיסות היו שם, זה הפיס⁴⁶ הראשון.

יג אמ' להן הממונה בואו והפיסו, מי שוחט, מי זורק, מי מדשן את המזבח⁴⁷ הפנימי, מי מדשן את המנורה, מי מעלה איברים לכבש⁴⁸ הראש והרגל, ושתי⁴⁹ הידים⁵⁰ העוקץ והרגל⁵¹ החזה והגרה, ושתי⁵² דפנות⁵³ הקרבים⁵⁴ והסלת⁵⁵ והחביתים⁵⁶ והיין⁵⁷, אילו דברי⁵⁸ ר' שמעון איש המצפה. ר' יוסה או' הראש הפיס השני, מי שוחט, מי זורק, מי מדשן את המזבח הפנימי, ומי מדשן את המנורה, ומי מעלה אברים לכבש: הראש והרגל,

¹ בקטרת א בקטורת.	²⁶ האילים ד ל האולם. א האולם בהר הבית.	⁵⁰ ללמדך א מלמד.
² שעמו א שעימו.	²⁷ ואמ' א אמ' להן.	⁵¹ סכין א הסכין. ל סכינין.
³ אף בא נמחק בנקודות.	²⁸ בית ישראל אחינו ד א אחינו ב' (א בית) ישראל (א ישראל).	⁵² קשה א היה קשה.
⁴ את ד ל אתה. א ח'.	²⁹ הוא ל ח'.	⁵³ לישראל א ח'.
⁵ מעלה ד על המחתה. א זכה עמי במחתה.	³⁰ וגו' א באדמה וגו'. ל באדמה אשר ה' אלהיך וגו'.	⁵⁴ יותר ד יתר.
⁶ ליעזר ד אליעזר. א ל אליעזר.	³¹ זקניו ד א זקניו.	⁵⁵ עד... לפה א ח'.
⁷ לחלבי א לאיברין ולחלבי. ל לחבלי.	³² ושפטו ד ושוטריה. א ל ושופטיו.	⁵⁶ מיכן ד מכאן.
⁸ אלא... מזבח כ"ה ד. ב ח'.	³³ ומדדו א ח'.	⁵⁷ נעלית א נעלת.
⁹ מי שהי' מעלה אבריו א ל המעלה איברים.	³⁴ בואו ד ל באו.	⁵⁸ ומקדש נטמא א ובית המקדש מיטמא.
¹⁰ מעלה ל הוא מעלה.	³⁵ להביא ל ח'.	⁵⁹ הפיס כך גם פר' קמ'. הנקדן כתב מילה זו ע"ג המחק ולא ידוע מה כתב הסופר.
¹¹ לגבי מזבח א ל על גבי המזבח.	³⁶ עגלה א ל את העגלה.	⁶⁰ אמ' להן ד א אמר להם.
¹² שוים כך גם פר' קמ'. סופר: "שבים" (בי"ת רפויה במקום וא"ו).	³⁷ על2 א ל ח'.	⁶¹ המזבח א מזבח.
¹³ ורצים פר' קמ' "רצים".	³⁸ העזרות א לעזרות. ל העזרה.	⁶² הפנימי ל ח'.
¹⁴ דחף פר' קמ' "דחף" (כנראה מפני שלעיל גרסו "רצים" בלא וא"ו חיבור).	³⁹ געו ל וגעו.	⁶³ הראש ל את הראש.
¹⁵ בשנים א בשני.	⁴⁰ כולם ד א כל העם. ל כל ישראל.	⁶⁴ הידים ד ידיים. א ידים. כ חידים.
¹⁶ שוים ד ל ח'.	⁴¹ אחריו א ח'.	⁶⁵ העוקץ א החזה.
¹⁷ רצים א ורצין.	⁴² בבכיה כ"ה ד. ל. א בבכיה ב כבכיה.	⁶⁶ החזה א והעוקץ. ל והחזה.
¹⁸ דחף ל ודחף.	⁴³ אמ' א ואמ'.	⁶⁷ דפנות א הדפנות.
¹⁹ חברו ד ל חברו.	⁴⁴ אחינו... כפרתכם א ח'.	⁶⁸ הקרבים ד הקרבים.
²⁰ לתוך ל בתוך.	⁴⁵ אני ל אנו.	⁶⁹ והסלת ד א ל והסלות.
²¹ ארבע אמות ד ד' אמו'.	⁴⁶ עדיין ל עדאן.	⁷⁰ והחביתים א החביתים. ל החבתים.
²² נטל ל ונטל.	⁴⁷ בנו ד א ל בני.	⁷¹ והיין כ"ה ד. ל. ב ח'.
²³ סכין א ל את הסכין.	⁴⁸ מפרפר ל מפפרפר.	⁷² אילו ד ל אלו.
²⁴ ותקע לו בלבו א תקע לו בליבו.	⁴⁹ וסכין לא ניטמת ד וסכין לא נטמא. ל והסכין לא נטמא.	⁷³ ר' ד רבי.
²⁵ מעלות א פתח.		⁷⁴ יוסה ד א ל יוסי.

והרגל, ושתי² הידים,³ החזה והגרה, ושתי דפנות, העוקץ
והרגל.

ושתי הידים,
העוקץ והרגל,
החזה והגרה,
ושתי הדפנות,¹
והקרבים,
והסלת,
והחבתיים,
והיין,

ושלשה עשר זכים⁴ בו.⁵
אמר בן⁶ עזי לפני רבי עקיבה משם רבי יהושע:⁷
בדרך הלוכו היה קרב.

יג⁸ אמר בן עזאי⁹ לרבי עקיבא¹⁰ משם ר' יהושע¹¹ דרך¹² הלוכו
היה¹³ קרב, הראש והרגל,¹⁴ החזה והגרה,¹⁵ שתי ידים, ושתי
דפנות,¹⁶ העוקץ והרגל,¹⁷
שלשה עשר זכין בו.
¹⁸ פעמים שלשה עשר זכין בו,¹⁹ פעמים ארבעה עשר,
פעמים חמשה עשר.

משנה ד

הפיס השלישי:
"חדשים לקטרת, באו והפיסו!"
רביעי,
חדשים עם ישנים,
מי מעלה אברים²⁰ מן²¹ הכבש למזבח.

משנה ה

תמיד קרב בתשעה,
בצשרה,
באחד עשר,
<בשנים עשר²²>,
לא פחות ולא יתר.
עצמו בתשעה.
בחקג ביד אחד צלוחית שלמים,
הרי צשרה.
בין הערבים²³ באחד עשר:
עצמו²⁴ בתשעה²⁵,
ושנים בידים שני גורי²⁶ עצים,
לרבות את העצים²⁷.
ובשבת²⁸ באחד עשר:

אף מגיה לא הוסיף זאת בכתב היד. (אך ייתכן
שמדובר בגרסה מקורית של הסופר).
²³ הערבים | כך גם פר' קמ'. הסופר טעה
והוסיף כאן: "בין".
²⁴ עצמו | כך גם פר' קמ'. הסופר השמיט מילה
זו.
²⁵ בתשעה | כך גם פר' קמ'. ייתכן שהנקדן
גרס "תשעה" בלא בי"ת בתחילה.
²⁶ גורי | פר' "גיוורי" (קמ') יש השמטה מחמת
הדומות. הסופר תיקן עצמו במילה זו. ולאחר
התיקון כתוב "גורי".
²⁷ העצים | כך גם בפר' (קמ') יש השמטה
מחמת הדומות).
²⁸ ובשבת | פר' "בשבת" (קמ') יש השמטה).

¹¹ דרך | ל כדרך.
¹² הלוכו | א הלוכו.
¹³ קרב | ל קרב ר' יוסי או'.
¹⁴ החזה | ל ח'.
¹⁵ שתי | א ל ושתי.
¹⁶ העוקץ | א ל והעוקץ.
¹⁷ שלשה | ד ג'. א ושלשה.
¹⁸ פעמים... בר | ד א ל ח'.
¹⁹ פעמים (ב"פ) | ל פעמים שהן.
²⁰ אברים | כך גם פר' קמ'. סופר: "איבירים".
²¹ מן | כך גם פר' קמ'. נראה שמגיה כלשהוא
העביר בטעות קו למחיקת מילה זו.
²² עשר | כך גם פר' קמ'. ככל הנראה, הסופר
השמיט מילים אלו מחמת הדומות "עשר-עשר".
הנקדן סימן שברצונו להוסיף משהו, אך למעשה

¹ הדפנות | כך גם פר' קמ' (דפנות). הסופר
כתב מילה זו ע"ג המחק.
² הידים | ד ידיים. א ידים.
³ החזה... והרגל | ל העוקץ והרגל והחזה והגרה
ושתי דפנות.
⁴ זכים | כך גם פר' קמ', וכן מנוקד גם בפר'.
⁵ בו | הסופר סימן כאן בטעות הלכה ד'. אך
סימן להלן גם במקום הראוי.
⁶ קן | כך גם פר' קמ'. סופר: "ב".
⁷ יהושע | כך גם פר' קמ' (קמ': יהושע). סופר:
"יוסי יהושע" ונראה שהסופר עצמו כבר סימן
את "יוסי" למחיקה.
⁸ אמר... והרגל | השלמתי ע"פ ד. ב ח'.
⁹ לרבי | א ל לפני ר'.
¹⁰ משם | א משום.

עצמו בתשעה,
ושנים בידם שני בזכי¹ לבונה שללחם הפנים.
ובשבת שבתוך הקג,
וביד² אחד צלוחית שלמים³.

משנה ו

איל קרב באחד עשר:
הקשר בחמשה,
והקרים והסלת והיין בשנים שנים.

משנה ז

פר קרב בעשרים וארבעה:
הראש והרגל;
הראש באחד, והרגל בשנים.
העקץ והרגל;
העקץ בשנים, והרגל בשנים.
החזה והגרה;
החזה באחד, והגרה {בשנים} בשלשה⁶.
שתי הידות⁷ בשנים,
ושתי הדפנות בשנים,
והקרים והסלת והיין בשלשה שלשה.
במי דברים אמורים?
בקרנות הצבור.
אבל בקרנות היחיד,
אם רצה להקריב מקריב.
הפשוט ונתוחן שלא¹⁷ ואלו שונים¹⁸.
יד מעשה בבניה של¹⁹ מרתה בת²⁰ בויתוס שהיה אחד מהן²¹ נוטל שתי²² יריכות בשתי אצבעותיו משור²³ לקוח באלף²⁴ דינרין, והיה מהלך עקב בצד גודל ומעלה אותן²⁵ לגבי מזבח.

מסכת כפורים (יומא) פרק שלישי

פרק ג (1)

משנה א

אמר להם הממנה:
"צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה.
אם הגיע, הרוגה אומר:
בורקי²⁶!

טו ³⁰מהו אומ',
על פני ³¹כל המזרח ³²עד ³³שבתברון.

¹⁹ מרתה | א מרתא.
²⁰ בויתוס | ד א בייתוס. ל ביתוס.
²¹ נוטל | א ל אוחז.
²² יריכות | ל ירכות.
²³ לקוח | א שלקוח.
²⁴ דינרין | א ל דינר.
²⁵ לגבי מזבח | ל על גבי המזבח.
²⁶ בורקי | א כך גם פר' קמ'. הנקדן כתב מילה זו ע"ג המחק ולא ידוע מה היה נוסח הסופר ("ג...").
³⁰ מהו | ל מה הוא.
³¹ כל | ד ח'.
³² עד | כ"ה ד א ל. ב ח'.
³³ שבתברון | ל שהוא בחברון.

⁸ ומעלין | כ"ה ד א ל. ב ומעלין (ונמחקה הוי"ו השניה בנקודה).
⁹ אותה | א אתו.
¹⁰ לגבי מזבח | ל על גבי המזבח.
¹¹ [בביסה] | כ"ה ל. א בכיסה. ד ב ח' (ובב פער).
¹² אותה | ל ח' (והושלם בגליון).
¹³ לגבי מזבח | ל על גבי המזבח.
¹⁴ במי וכו' | ד בד"א. א במה דבר' וכו'. ל במה וכו'.
¹⁵ צבור | ד הצבור. א הציבור. ל ציבור.
¹⁶ קרבנות יחיד | א בקרבנות היחיד.
¹⁷ שלא¹⁷ | א כך גם פר' קמ'. סופר: "שאלו".
¹⁸ שונים | קמ' כלפינו. פר': "שווה".

¹ בזכי | א גם בפר' הכ"ף דגושה.
² ובניד | א כך גם פר' קמ'. מגיה כלשהוא מחק את הוי"ו.
³ שלמים | א כך גם פר' קמ'. סופר: "בשמים!"
ויש לציין שקשה לומר שהסופר כתב זאת בטעות מפני שגם בשומר שורה שבסוף השורה הקודמת בכתב היד כתוב "בש".
⁴ צבור | א ציבור. ל עצרת.
⁵ בשמנה | ד א ל בשמונה.
⁶ בשלשה | א כך גם פר' קמ'. סופר: "בשנים", ותוקן רק ע"י מגיה מאוחר.
⁷ תידות | א כך גם פר' קמ' (ידות).

מתי¹ה' בן שמואל אומר:
האיר² על³ פני כל המזרח,
עד שהוא⁴ בחברון?
והוא אומר:
הינ⁵.

פעמים שתימור⁶ חמה עולה כדרכו,⁷ תימור⁸
לבנה⁹ פוצה¹⁰ על פני כל המזרח. אבא יוסי
בן חנן או' ברק¹¹ בורקי.

משנה ב

ולמה צרכו לךך?
פעם¹² אחת עלה מאור הלכנה,
ודמו שהאיר המזרח.
שחטו את התמיד,
והוציאוהו¹³ לבית השרפה¹⁴.
והורידו כהן גדול לבית הטבילה.
זה הכלל היה במקדש:
כל המסד¹⁵ את רגליו טעון טבילה,
וכל המטיל¹⁶ למים¹⁷ טעון קדוש ידים ורגלים.
גא אין אדם נכנס לעזרה ולעבודה¹⁸,
אפלו טהור, עד שהוא טובל¹⁹.

טז כהן גדול²⁰ שיוצא מן העזרה לדבר עם²¹ חבירו²² והפליג טעון טבילה. שאלו את בן זומא מה טעם לטבילה זו,²³ אמ' להם²⁴ אם
הנכנס²⁵ מקודש²⁶ לקודש, מקום²⁸ שאין ענוש כרת, טעון טבילה, הנכנס מחול²⁹ לקודש,³⁰ מקום שענוש כרת, אינו דין³¹ שיטען
טבילה. ר' יהודה או' לא היתה טבילה זו אלא מפני הצורך, פעמים שטומאה ישנה³² בידו, מתוך³³ שהולך לטבול³⁴ נזכר שהוא טמא,
והולך ובא לו.
יז כהנים שלא טבלו³⁶ ולא קדשו ידיהם ורגליהם, וכן כהן גדול שלא טבל³⁷ ולא קדש ידיו³⁸ ורגליו, בין³⁹ עבדה לעבדה, ובין בגדים
לבגדים,⁴⁰ ועבדו⁴¹ עבדתו⁴² כשירה, אבל כהנים שלא טבלו,⁴³ ולא קדשו ידיהם ורגליהם, וכן כהן גדול שלא טבל,⁴⁴ ולא קדש⁴⁵
ידיו ורגליו⁴⁶ מן הבקר,⁴⁷ ועבד⁴⁸ עבודתו פסולה.
יח אחד כהן גדול ואחד כהן הדיוט⁴⁹ ששימשו שחרית שלא⁵⁰ רחוצ' ידים ורגלים⁵¹ חייבין מיתה, שנ'⁵³ בבאם אל⁵⁴ אהל מועד
יט היה עומד ומקריב כל הלילה,⁵⁷ לאורה טעון⁵⁸ קדוש⁵⁹ ידים ורגלים. רבי או' הלינה⁶⁰ פוסלת⁶¹ בקידוש ידים ורגלים, ר' לעזר⁶² לעזר⁶³ בי
ר' שמעון אומ' אפי' עוסק בעבודה⁶⁴ כל שבעת הימים אין הלינה⁶⁶ פוסלת בקידוש ידים ורגלים.

¹ מתי¹ה' | כך גם פר' קמ'. סופר: "מתי".
² האיר² | כך גם פר' קמ'. מילה זו חסרה בנוסח
הסופר (מפני שגורס "על").
³ על³ | פר' קמ': מילה זו חסרה (מפני שגרסו
לעיל "האיר").
⁴ שהוא⁴ | כך גם פר' קמ'.
⁵ הינ⁵ | כך גם פר' קמ', וכן מנוקד גם בפר'.
⁶ חמה | א ההמה. ל הלבנה.
⁷ תימור | ל ותמור.
⁸ לבנה | א הלבנה. ל המה.
⁹ פוצה | ד ל פושה. א פוסה.
¹⁰ על | א על כל.
¹¹ בורקי | א בירקו.
¹² פעם¹² | כך גם פר' קמ'.
¹³ והוציאוהו¹³ | כך גם פר' קמ'. סופר
והוציאוהו.
¹⁴ השרפה | א בפר' הרי"ש מנוקדת בצירי.
¹⁵ המסד¹⁵ | כך כתוב ומנוקד גם בפר'. קמ':
"המסיד".
¹⁶ המטיל¹⁶ | א כך גם פר' קמ'. סופר: "המיטל".
¹⁷ למים¹⁷ | פר' קמ': "את המים".
¹⁸ ולעבודה¹⁸ | קמ' כלפנינו. פר': "לעבודה".
¹⁹ טובל¹⁹ | כך גם פר' קמ'.
²⁰ שיוצא²⁰ | א ל שיוצא.

²¹ חבירו²¹ | ד ל חברו.
²² והפליג | כ"ה א ל. ד ומפליג. ב ח'.
²³ אמ' להם²³ | ד אמר להן.
²⁴ אם²⁴ | א ח'.
²⁵ הנכנס²⁵ | א הכ הנכנס.
²⁶ מקודש²⁶ | ד מקדש.
²⁷ לקודש²⁷ | ד לקדש.
²⁸ שאין²⁸ | ל שאינו.
²⁹ לקודש²⁹ | ד ל לקדש.
³⁰ מקום³⁰ | ב מע מקום (ונמחק המוסגר בנקודות).
³¹ שיטען³¹ | א שטעון. ל שיטעון.
³² בידו³² | א בתוך ידו. ל בו.
³³ שהולך לטבול³³ | ל שהוא חולק לטביל.
³⁴ נזכר³⁴ | א נודע. ל נזכר.
³⁵ והולך³⁵ | ד וחזור. א ל חזור.
³⁶ ולא קדשו ידיהם ורגליהם | א ושל א קדשו
רגליהם.
³⁷ ולא קדש³⁷ | א ושל א קדש.
³⁸ ורגליו³⁸ | א ורגליו ועבד עבודתו כשירה (ונמחק
המוסגר בנקודות).
³⁹ עבדה לעבדה ובין | א ל עבודה לעבודה בין.
⁴⁰ ועבדו⁴⁰ | א ל ועבד.
⁴¹ עבדתו⁴¹ | ד עבדתו. א ל עבודתו.
⁴² כשירה⁴² | ד ל כשירה.

⁴³ ולא קדשו⁴³ | א ושל א קדשו.
⁴⁴ ולא⁴⁴ | א ושל א.
⁴⁵ קדש⁴⁵ | א ל קידש.
⁴⁶ מן הבקר⁴⁶ | א מן הבוקר. ל ח'.
⁴⁷ ועבד⁴⁷ | א ועבדו.
⁴⁸ עבודתו⁴⁸ | ד עבדתו. א עבודתו.
⁴⁹ ששימשו⁴⁹ | ד ל ששמשו.
⁵⁰ רחוצ' | ד ל רחצו.
⁵¹ ידים ורגלים | ד ידיהם ורגליהם.
⁵² חייבין | א ל הרי אילו. (ל אלו) חייבין.
⁵³ בבאם⁵³ | ד א ל בבואם.
⁵⁴ אהל⁵⁴ | א ל אוהל.
⁵⁵ ירחצו⁵⁵ | א ל ירחצו מים ולא ימותו. ד ח'.
⁵⁶ וגו' | ל ח'.
⁵⁷ לאורה⁵⁷ | ד ח'.
⁵⁸ קדוש⁵⁸ | א ל קידוש.
⁵⁹ ידים⁵⁹ | ד ידיים.
⁶⁰ פוסלת⁶⁰ | א ל מועלת.
⁶¹ בקידוש⁶¹ | ד בקדוש.
⁶² לעזר⁶² | ד א ל אלעזר.
⁶³ בי ר' | ד א ל בר'.
⁶⁴ אפי' אין⁶⁴ | א ח'.
⁶⁵ כל... הימים | ל ח'.
⁶⁶ פוסלת⁶⁶ | א ל מועלת.

משנה ג (2)

חֲמֵשׁ טְבִילוֹת ¹ [טובל] ² בּוֹ בַּיּוֹם,
וְכֻלָּם בְּקֹדֶשׁ בְּבֵית הַפְּרוּהָ,
חוּץ מִזֶּה בְּלֶבֶד.

משנה ד

פָּרְסוּ סְדִין שְׁלִבוּץ בֵּינוּ לְבֵין הָעָם.
קִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו וּפִשְׁטָם ¹²,
יָרַד וְטָבַל, עָלָה וְנִסְתַּפַּג.
הִבְיָאוּ לוֹ בְּגָדֵי זָהָב וְלִבְשׁ,
קִדְּשׁ ¹³ יָדָיו וְרַגְלָיו.
הִבְיָאוּ לוֹ אֶת הַתְּמִיד.
קָרְצוּ ¹⁴, וּמָרַק אַחֲרָם ¹⁵ שְׁחִטָּה עַל יָדוֹ,
וְקָבַל אֶת הַדָּם וְזָרְקוֹ.
נִכְנַס לְהַקְטִיר ¹⁶ וְלַהֲטִיב אֶת הַנְּרוֹת,
לְהַקְרִיב ¹⁷ אֶת הָרֹאשׁ וְאֶת הָאֲבָרִים
וְאֶת הַחֲבֹתִים וְאֶת הַיָּיִן.

משנה ה

ו קָטַרְתָּ שְׁלֹשְׁחָר הַיְּתָה קָרְבָּה בֵּין הַדָּם לְאֲבָרִים.
שְׁלִבִּין ¹⁸ הָעֶרְבִים הַיְּתָה קָרְבָּה בֵּין אֲבָרִים לְנִסְכִּים.
אִם הָיָה כֹהֵן גָּדוֹל וְקָן אוֹ אֶסְטֵנֶס ¹⁹,
מִחֲמִים לוֹ חֲמִים וּמִטִּילִים לְתוֹךְ הַצּוֹנִים ²⁰,
בְּשִׁבְלִי ²¹ שֶׁתַּפּוּג צִנָּתָם.

משנה ו

ז הִבְיָאוּהוּ לְבֵית הַפְּרוּהָ,
וּבְקֹדֶשׁ הַיְּתָה ²⁷.
פָּרְסוּ לוֹ ²⁸ סְדִין שְׁלִבוּץ בֵּינוּ לְבֵין הָעָם.
קִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו ²⁹,
<וּפִשְׁטָם, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר:
פִּשְׁטָם, קִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו>
וְיָרַד ³⁰ וְטָבַל,
עָלָה ³¹ וְנִסְתַּפַּג.
הִבְיָאוּ לוֹ בְּגָדֵי לָבָן - וְלִבְשׁ,
וְקִדְּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו.

כ חֲמֵשׁ טְבִילוֹת הֵיוּ ³ שֵׁם ⁴ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, ⁵ כּוֹלֵם ⁶ בְּקוֹדֶשׁ,
⁷ בְּבֵית ⁸ הַפְּרוּהָ, חוּץ ⁹ מִן הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִיָּתָה בַּחוּל, ¹⁰ עַל שַׁעַר
הַמִּיָּם, ¹¹ וּבְצַד לְשַׁכְתּוֹ הַיְּתָה.

כב ר' יהודה או' ²² עֲשִׂיתָ שֶׁל בְּרוֹל הֵיוּ מִרְתִּיחִין מִעֶרֶב יוֹם
²³ הַכַּפּוֹרִים וּמִטִּילִין לְתוֹךְ ²⁴ הַצּוֹנִים, ²⁵ בְּשִׁבְלִי ²⁶ שֶׁתַּפּוּג
צִנָּתָם.

²³ הכפורים | א הכפורים.

²⁴ הצונן | א הצונן.

²⁵ בשביל | א כדי.

²⁶ שתפוג | ד שתפוג.

²⁷ קטרת | כ מנוקד גם בפר'.

²⁸ לו | פר' קמ' מילה זו חסרה.

²⁹ ורגליו | לכאורה, מכאן והלאה הסופר

השמיט מחמת הדומות "רגליו-רגליו", והשמיטה

זו לא הושלמה כלל בכתב היד. ההשמיטה

הושלמה כאן על פי נוסח פר' קמ'.

³⁰ וינר | פר' קמ' "ירד".

³¹ עלה | כ גם פר' קמ'.

¹³ קדש | פר' קמ' "ויקדש".

¹⁴ קרצו | כ גם פר' קמ' סופר: "קרצי".

¹⁵ אחר | כ מנוקד בפר'. הנקדן שגה(?) וניקד

את החי'ת בפתח.

¹⁶ להקטיר | פר' קמ' נוסף: "את הקטורת".

¹⁷ להקריב | פר' כלפנינו. קמ': "ולהקריב".

¹⁸ שלבין | פר' כלפנינו. קמ': "ושלבין".

¹⁹ אסטנס | כ פר' קמ'. סופר בכתב אחר:

"אסטנס". עניין נוסף: כעין זה מנוקד גם בפר'

אלא שבפר' האל"ף מנוקדת בסגול.

²⁰ הצונים | כ גם פר' קמ'. ייתכן שהסופר

כתב בטעות "הצינים".

²¹ בשביל | פר' קמ': "כדי".

²² עשית | א עשיות.

¹ טבילות | כ גם פר' קמ'. ובדפוסים יש

תוספות.

² טובל | כ פר' קמ'. ובדפוסים יש תוספות.

³ שם | ל בקדש.

⁴ באותו | ד באותה.

⁵ כולם | ל וכלן.

⁶ בקודש | ד ל בקדש.

⁷ בבית | א אבית.

⁸ הפרוה | א הפרווה.

⁹ מן הראשונה | ל מטבילה ראשונה.

¹⁰ על | ד על גבי. א ל על גבי.

¹¹ ובצד | ל בצד.

¹² ופשט | קמ' כלפנינו. פר' חסר "קדש ידיו

ורגליו ו". ובדפוסים כבפר'.

משנה ז

- ח בשחר, ה'יה לבוש פילוסים שלשנים עשר מנה.
בין¹ הערבים, הנדווי² שלשמה מאות זוז.
דברי רבי מאיר.
וחכמים אומרים:
בשחר, ה'יה לבוש שלשמונה עשר מנה,
בין³ הערבים, שלשנים עשר מנה,
הכל שלשים מנה.
אלו נוטל מן ההקדש.
אם⁴ רצה להוסיף, מוסיף משלו.
כא הכל שלשים מנה. אילו⁶ ניטל מן⁸ ההקדש, רצה להוסיף מוסיף משלו. מעשה¹⁰ בישמעאל בן¹¹ פיאבי¹² שעשתה לו¹³ אמו¹⁴ כתנת¹⁵ ממאה מנה והיה עומד ומקריב על גבי המזבח.
כב שוב מעשה בר' אלעזר בן חרסו' שעשתה לו אמו¹⁸ כתנת¹⁹ משתי רבוא²⁰ והיה עומד ומקריב על גבי המזבח, והורידוהו אהיו הכהנים, מפני שנראה מתוכה ערום.
כג האשה שעשתה²¹ כתנת לבנה²² כשירה, ובלבד שתמסרנה²³ לצבור. אחד בגדי כהן גדול ואחד בגדי כהן הדיוט באין מתרומת הלשכה.

משנה פ"ג(2), תוס' פ"ב

משנה ח

- ט בא לו אצל פרו,
ופר ה'יה עומד בין האולם ולמזבח,
ראשו דרום²⁴ ופניו למערב;
הכהן עומד במזרח ופניו למערב,
וסמך שתי ידיו עליו ונתונה²⁵.
וכך ה'יה אומר:
אנא השם,
עויתי, פשעתי, חטאתי לפניה, אני וביתי.
אנא השם²⁶,
כפר נא לעונות לפשעים ולחטאים²⁷,
שעויתי, שפשעתי²⁸, ושהחטאתי לפניה,
אני וביתי,
ככתוב בתורת משה עבדך²⁹ לאמר³⁰:
"כי ביום הזה יכפר עליכם³¹,
<לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו>"

³³ מתודה | א מתודה.
³⁴ אנא | א אומר אנא.
³⁵ השם | א ל בשם.
³⁶ לעונות ולפשעים | ד על העונות ועל הפשעים.
³⁷ ועל החטאים | א ולחטאים. ל לחטאים.
³⁸ ושפשעתי | ל שפשעתי.
³⁹ עבדך | א עבדך מפי כבודך. ל לובדך (ותוקן "עבדך" ושכחו לגרור את ראש הלמי"ד).
⁴⁰ לטהר... תטהרו | ד א וגו'.
⁴¹ מכל... תטהרו | ל ח'.
⁴² והתודה | א והתודה.
⁴³ אילו | ד ל אלו.
⁴⁴ פשעים | ד א ל פשעים.
⁴⁵ אילו | ד אלו. ל ח'.
⁴⁶ חטאים | ד א ל חטאים.
⁴⁷ אילו | ד אלו.
⁴⁸ שמתודה | א שמתודה. ל שהתודה.
⁴⁹ ומתודה | א ומתודה.

¹⁹ משתי רבוא | א בן מאה מנה.
²⁰ והיה עומד ומקריב | א ועלה להקריב.
²¹ כתנת | ד א כתנת.
²² כשירה | ד ל כשירה.
²³ לצבור | א לציבור.
²⁴ דרום | פ' כלפינו. קמ': "לדרום".
²⁵ ונתונה | פ' כלפינו. קמ': "והתודה".
²⁶ השם | פ' כלפינו. קמ': "בשם".
²⁷ ולחטאים | כ מנוקד בפר'. הנקדן סימן בטעות(?) דגש בטי"ת.
²⁸ שפשעתי | כעין זה בפר' וקמ'. הסופר השמיט את הו"ד, וככל הנראה היא הושלמה בידי מגיה מאוחר.
²⁹ עבדך | כ מנוקד גם בפר'.
³⁰ לאמר | כ גם פ' קמ'.
³¹ עליכם | עד כאן הציטוט בקאופמן ופר' "וגו". ובקמ' משיך עד סוף הפסוק.
³² הוא | א ל ח'.

¹ בין | פ' קמ' "ובין".
² הנדווי | פ' קמ': "הנדוויין".
³ בין | פ' קמ' "ובין".
⁴ אם | פ' כלפינו. קמ' "ואם".
⁵ שלשים | ד ששים. ל ח'.
⁶ אילו | ד ל אלו.
⁷ ניטל | ד א ל נוטל.
⁸ ההקדש | ד ההקדש אלו נוטל מן ההקדש.
⁹ רצה | ד אם רצה. א ל ואם רצה.
¹⁰ בישמעאל | ל באלישבע.
¹¹ פיאבי | ד פאבי.
¹² שעשתה | ד שעשה. א שעשת.
¹³ אמו | ל ח'.
¹⁴ כתנת | ד א ל כתנת.
¹⁵ ממאה מנה | א משתי ריבוא.
¹⁶ שוב... המזבח | ל ח'.
¹⁷ שוב מעשה | א ומעשה.
¹⁸ כתנת | ד כתנת.

וְהָן עֹנִים אַחֲרָיו:
”בְּרוּךְ שֶׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.”

על השגגות? אלא ¹ כיצד מתודה, ² אנא השם, חטאתי עויתי
פשעתי לפניך ³ וגו', ⁴ והן עונין אחרינו ברוך שם ⁵ וגו', ⁶ שכן
מצינו דרך כל ⁷ המתודין ⁸ מתודין, ⁹ דוד אמ' חטאנו עם
¹⁰ אבותינו העוינו והרשענו, שלמח ¹¹ אמ' חטאנו ¹² ועוינו
¹³ ופשענו, דניאל אמ' חטאנו ¹⁴ ועוינו ¹⁵ הרשענו, ¹⁶ אלא
¹⁷ מהו ¹⁸ שמשא אמ' נושא עון ופשע וחטאה ¹⁹ ונקא, ²⁰ אלא
כך היה מתודה חטאתי ²¹ ועויתי ²² ופשעתי לפניך.

משנה ט

בָּא לוֹ לְמַנְרַח הַעֲזָרָה,
לְצַפּוֹן הַמְּזֻבָּח,
וְהַסֶּגֶן ²³ בִּימִינוֹ ²⁴ וְרֹאשׁ בֵּית אָב מִשְׁמָאלוֹ.
וְשֵׁם שְׁנֵי שְׁעִירִים,

ב. בָּא לוֹ לְמַזְרַח ²⁵ הַעֲזָרָה ²⁶ וּלְצַפּוֹן הַמְּזֻבָּח,
²⁷ שְׁנֵי שְׁעִירִים הֵיוּ שֵׁם, פְּנֵיהֶם כְּלִפִּי הָעַם ²⁸ וְאַחֲרֵיהֶם
כְּלִפִּי ²⁹ הַקּוֹדֵשׁ, ³⁰ כֹּהֵן גָּדוֹל ³¹ פָּנָיו כְּלִפִּי הַקּוֹדֵשׁ.
³² עֲשָׂרָה פַעֲמִים מִזְכִּיר אֶת הָשֵׁם ³³ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, שֶׁשָּׁה
³⁴ לִפְרֹ, ³⁵ שְׁלֹשָׁה לְשַׁעִיר, וְאַחַד לְגֹרֵלוֹת.
ב. וְקִלְפִּי הִיתָה שֵׁם וְבָה ⁴³ שְׁנֵי גֹרֵלוֹת, שֶׁל ⁴⁴ אֲשִׁכְרוּעַ
הַיּוֹ, ⁴⁵ וְעֵשָׂאן בֶּן גַּמְלָא שֶׁל זֶהָב, וּמִזְכִּירִין אוֹתוֹ
⁴⁶ לְשִׁבְחָה.

וְקִלְפִּי ³⁶ הִיתָה שֵׁם וְבָה שְׁנֵי גֹרֵלוֹת.
שְׁלֹאֲשָׁכְרוּעַ ³⁷ [סופר: שְׁלֹאֲשָׁכְרַע ³⁸] הֵיוּ,
עֵשָׂאן ³⁹ בֶּן גַּמְלָא ⁴⁰ שְׁלֹזְהָב,
מִזְכִּירִין ⁴¹ אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה.

משנה י

בְּן קָטִין עָשָׂה שְׁנִים עֶשֶׂר דָּד ⁴⁸ לְכִיּוֹר,
שֶׁלֹּא הֵיוּ בּוֹ אֲלָא שְׁנִים;
אָף הוּא עָשָׂה מִכְנָה ⁴⁹ לְכִיּוֹר,
שֶׁלֹּא יְהוּ מִיָּמָיו נִפְסָלִים בְּלִיָּנָה.
מִגְבֻז ⁶⁰ הַמֶּלֶךְ
עָשָׂה כָּל יְדוֹת הַכִּלִּים שְׁלִיּוֹם הַכַּפּוּרִים שְׁלֹזְהָב.

ב. בְּן קָטִין ⁵⁰ עָשָׂה שְׁנִים עֶשֶׂר דָּד לְכִיּוֹר, ⁵¹ שְׁנִים עֶשֶׂר כְּהִנִּים
מִקְדָּשִׁין ⁵² הֵימָנו, ⁵³ שֶׁמֶתַחֲלָה לֹא ⁵⁴ הֵיוּ ⁵⁵ בּוֹ אֲלָא שְׁנִים,
⁵⁶ שְׁנִים כְּהִנִּים מִקְדָּשִׁין ⁵⁷ הֵימָנו, ⁵⁸ ⁵⁹ מִזְכִּירִין אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה.
ג. מוֹלְבֹז הַמֶּלֶךְ ⁶⁴ עָשָׂה כָּל יְדוֹת הַסְּכִינִים שֶׁל יוֹם
⁶⁵ הַכַּפּוּרִים ⁶⁶ זֶהָב, ⁶⁷ ⁶⁸ מִזְכִּירִין אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה. ⁶⁹ הֵילָנִי
אִמּוֹ עָשָׂתָה נְבִרְשֶׁת שֶׁל זֶהָב שֶׁעַל פֶּתַח ⁷⁰ הַהֵיכָל.

¹ כיצד מתודה | א כך הוא אומ'. ל כך היה מתודה.
² אנא השם | א ח'.
³ וגו' | ד אנא השם כפר נא לחטאים ולעוונות ולפשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך אני וביתי ככתוב בתור' משה עבדך כי ביו' הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וגומר. ל אני וביתי אנא בשם כפר נא לחטאים לעוונות ולפשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך אני וביתי ככת' בתורת משה עבדך לאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר גו'. א אני וביתי.
⁴ והן... וגו' | א ח'.
⁵ וגו' | ד כבוד וגומר. ל כבוד מלכותו לעולם ועד.
⁶ שכן | א ל וכן.
⁷ המתודין | א המתודין.
⁸ מתודין | א מתודין. ל ח'.
⁹ דוד | ד דוד. א שלמה אומ' חטאנו עוינו רשענו דוד אמ' חטאנו עם אבותינו וכו'.
¹⁰ אבותינו | ד אבותינו.
¹¹ אמ' | א אומ'.
¹² ועוינו | א עוינו. ל העוינו. פ והעוינו.
¹³ ופשענו | א ל פ רשענו.
¹⁴ ועונו | א העונו. ל עונו. ד ח'.
¹⁵ הרשענו | א הרשענו ומרדנו. א והרשענו ופשענו ומרדנו. ל הרשענו ומרדנו.
¹⁶ אלא | א ל ח'.
¹⁷ מהו | ל ח'.
¹⁸ שמשא | ל משה.
¹⁹ ונקא | א ל ח'.

²⁰ אלא כך היה מתודה | א וכן הוא אומ'. ל וכן הוא אומ'.
²¹ ועויתי | א ל עויתי.
²² ופשעתי | ל פשעתי.
²³ והסגן | פר' קמ': "הסגן". עניין נוסף: כך מנוקד גם בפר'.
²⁴ בימינו | פר' כלפנינו. קמ': "מימינו".
²⁵ העזרה | א עזרה.
²⁶ ולצפון | ל לצפון.
²⁷ שני | ד הסגן בימינו וראש ב"ד בשמאלו ושני. א ל הסגן מימינו וראש בית אב משמאלו ושני.
²⁸ ואחוריהם | א אחוריהם.
²⁹ הקודש (ב"פ) | ד ל הקדש.
³⁰ כהן | א וכהן.
³¹ פניו | ל ח'.
³² עשרה | א ועשרה. ל ועשרה כהנים (ונמחק המוסגר בנקודות).
³³ באותו היום | ד א ל בו ביום.
³⁴ לפר | ל שלפר (ונמחקה השי"ן בנקודה).
³⁵ שלשה | ד ג'. א ושלשה.
³⁶ וקלפי | בפר' הפ"א בצירי.
³⁷ שלאשכרוע | בחולם מלא - כך כתוב ומנוקד גם בפר'.
³⁸ שלאשכרע | סופר+קמ' בלי וא"ו לאחר הרי"ש. הניקוד על פי קמ'! (מקרה יוצא דופן).
³⁹ עשאן | כך גם פר' קמ'.
⁴⁰ גמלא | פר' כלפנינו. קמ': "גמלה".
⁴¹ מזכירין | פר' כלפנינו. קמ': "ומזכירין".
⁴² וקלפי | ל קלפי.

⁴³ שני | א שתי.
⁴⁴ אשכרוע | ל אשכרוע.
⁴⁵ ועשאן | א עשאן.
⁴⁶ לשבח | א ח'.
⁴⁷ בן | פר' קמ' כלפנינו. סופר: "בין".
⁴⁸ דד | כך פר' קמ'. סופר: "(דר?)".
⁴⁹ מכנה | פר' כלפנינו, וכעין זה מנוקד גם בפר'. קמ': "מנני".
⁵⁰ עשה שנים | כ"ה ד א ל ב עשר עשר.
⁵¹ שנים | א ל ושנים.
⁵² הימנו | ד ל ממנו.
⁵³ שמתחלה | א שמתחילה.
⁵⁴ היו | א היה.
⁵⁵ בו | ל ח'.
⁵⁶ שנים | ד ל ושנים. א ושנים עשר (ונמחק המוסגר בנקודות).
⁵⁷ הימנו | ד הימנו. ל ממנו.
⁵⁸ מזכירין אותו לשבח | א ח'.
⁵⁹ מזכירין | ד ל ומזכירין.
⁶⁰ מגבז | פר' כלפנינו בשורוק ("מונבז"). סופר+קמ': "מנבז".
⁶¹ מולבז | ד א מונבז. ל מלבז.
⁶² עשה | א עשה את.
⁶³ הכפורים | א הכיפורים.
⁶⁴ זהב | א ל של זהב.
⁶⁵ ומזכירין אותו לשבח | ל ח'.
⁶⁶ ומזכירין | א מזכירין.
⁶⁷ הילני | ל הלני.
⁶⁸ ההיכל | א היכל.

הֶלְנִי¹ אָמוּ

עֲשֶׂתָּהּ נִפְרָשֶׁת [נ.א. נִכְרָשֶׁת]² שְׁלֹזָהּב עַל פִּתְחוֹ שְׁלֵהִיכָל;
וְאִףּ הִיא עֲשֶׂתָּהּ טַבְלָה שְׁלֹזָהּב,
שְׁפָרֶשֶׁת שׁוֹטָה כְּתוּכָה עָלֶיהָ.
נִיקְנֹר, נַעֲשׂוּ נָסִים לְדִלְתוֹתַי¹²,
מִזְכִּירִין¹³ אוֹתוֹ לְשִׁבְחָה.

אִףּ הִיא עֲשֶׂתָּהּ³ טַבְלָה שֶׁל זָהָב שְׁפָרֶשֶׁת⁴ סוֹטָה כְּתוּכָה
עָלֶיהָ,⁵ שִׁבְשֻׁעָה⁶ שְׁחֲמָה זֹרַחַת הִי⁷ נִיצוּצוֹת⁸ יוֹצְאוֹת
⁹מִמֶּנָּה, וְיֹדְעִין¹¹ שְׁחֲמָה זֹרַחַת.

ד כל¹⁴ השערים שהיו שם נשתנו להיות של זהב, חוץ משערי
ניקנור, מפני¹⁵ שנעש' בהן¹⁶ נס.
ויש אומרי' מפני¹⁷ שנחשתן מזהיב. ר' ליעזר בן יעקב או'¹⁸
נחוששתא²⁰ קלנתיא, ויהיתה יפה כזהב.
²²מהו נס שנעשה בהן, אמרו²³ כשהיה ניקנור²⁴ מביאם
מאלכסנדריא²⁵ של מצרים עמד עליהן נחשול²⁶ שבים
²⁷לטבען, ונטלו אחד מהן²⁹ והטילוהו לים,³⁰ ובקשו
להטיל את³¹ השני ולא הניחו³² ניקנור, אמ' להם אם³³ אתם
מטילין³⁴ את השני הטילוני עמו, ³⁵היה מצטער³⁶ ובא עד
³⁷שהגיע³⁸ לנמילה של יפו, ³⁹כיון⁴⁰ שהגיעו לנמילה של יפו
היה מבעבע ועולה מתחת הספינה. ויש אומ' אחת⁴¹ מן⁴² חיה
שבים בלעה אותו, וכיון שהגיע ניקנור⁴³ לנמילה של יפו
פלטתו⁴⁴ והטילתו ליבשה, ועליו⁴⁵ מפורש בקבלה קורות
בתינו ארזים⁴⁷ וגו'.

משנה יא

יב ואלו לגני:

בית גרמו⁴⁸,

לא רצו ללמד על מעשה לחם הפנים.

ה של בית גרמו היו⁴⁹ פקיעין במעשה לחם הפנים ולא רצו
ללמד, שלחו חכמים⁵⁰ והביאו⁵¹ אומנין מאלכסנדריא⁵² של
מצרים⁵³ שהיו⁵⁴ פקיעין כיוצא בהן, אלא⁵⁵ שאין פקיעין
לרדותה. של בית גרמו היו⁵⁶ מסיקין את התנור מבחוץ⁵⁷ והיא
⁵⁸נרדית מבפנים, של⁵⁹ אלכסנדרין לא היו עושין כן, ויש או'
⁶⁰זו היתה⁶¹ מעפשת. וכשידעו חכמים בדבר אמרו, לא ברא
⁶²הקב"ה את העולם אלא לכבודו, שנ' כל הנקרא בשמי⁶³ וגו',
שלחו⁶⁴ להן ולא⁶⁵ באו עד שכפלו להן⁶⁶ שכון, שנים עשר
מנה היו נוטלין בכל יום, חזרו להיות נוטלין עשרים⁶⁷ וארבעה,
⁶⁸דברי ר' מאיר, ר' יהודה או' עשרים⁶⁹ וארבעה היו נוטלין

¹ הֶלְנִי | פּר': "הֶלְנִי".

² נִכְרָשֶׁת | כַּךְ פּר' קמ'.

³ טַבְלָה | א טבלא.

⁴ סוֹטָה | ל שוטה.

⁵ שִׁבְשֻׁעָה | א ובשעה.

⁶ שְׁחֲמָה | א שהחמה.

⁷ נִיצוּצוֹת | ד ניצוצית. ל הניצוצות.

⁸ יוֹצְאוֹת | ד ל יוצאין.

⁹ מִמֶּנָּה | ד א הימנה.

¹⁰ וְיֹדְעִין | א והיו יודעין.

¹¹ שְׁחֲמָה זֹרַחַת | א ל שורחה החמה.

¹² לְדִלְתוֹתַי | כַּךְ גַּם פּר' קמ'. סופר:

"ולתולדותיו".

¹³ מִזְכִּירִין | כַּךְ גַּם בּפּר'. קמ': "מוזכירין".

¹⁴ הַשְּׁעָרִים | א שערים.

¹⁵ שִׁנְעֵשׁ... מִפְּנֵי | כ"ה ד. ב ח'.

¹⁶ בַּהֵן | ל גַּם בַּהֵן (ונמחק המוסגר).

¹⁷ שִׁנְחֻשְׁתָּן | ד שנחוששתן.

¹⁸ לִיעֶזֶר | ד א ל אליעזר.

¹⁹ נַחֲשֻׁשְׁתָּא | א נחוששתן. ל נחוששת.

²⁰ קַלְמֵתִיא | א קלמתיא.

²¹ וְהִיתָה | א ל היה.

²² מִהוּ | ל מה הוא.

²³ כְּשֶׁהִיָּה | א שהיה.

²⁴ מִבִּיאִים | ד מביאים.

²⁵ שֶׁל מִצְרַיִם | ד שבמצרים. א ח'.

²⁶ שִׁבְיִם | ל בים.

²⁷ לִטְבַּעֵן | א ל ח'.

²⁸ וְנָטְלוּ אֶחָד | א נטלו אחת.

²⁹ וְהִטִּילוּהוּ | א והטילוהו.

³⁰ וּבִקְשׁוּ | א ביקשו. ל בקשו.

³¹ הַשְּׁנִי | א השני.

³² נִיקְנֹר | א ל ח'.

³³ אֲתָם מִטִּילִין | א מטילין אתם.

³⁴ אֲתָ הַשְּׁנִי | ד את השני. א אתו. ל אותו.

³⁵ הִיָּה | ל והיה.

³⁶ וּבֹא | א ואוכל (ונמחק בנקודות).

³⁷ שֶׁהִגִּיעַ | א שהגיעו.

³⁸ לְנִמְלִילָהּ | ד לנמל. ל ללמנה.

³⁹ כִּיּוֹן... יָפוֹ | א ח'.

⁴⁰ שֶׁהִגִּיעוּ לְנִמְלִילָהּ | ד שהגיעו ללמנה.

⁴¹ מִן | ד מהן.

⁴² חִיָּה | ל החיה.

⁴³ לְנִמְלִילָהּ | ל ללמנה.

⁴⁴ וְהִטִּילתוּ | ד והטילוהו.

⁴⁵ וְעָלִיו | ד א ל ועליוהו.

⁴⁶ מִפּוֹרֵשׁ | ל מפרש.

⁴⁷ וְגו' | א ל רהיטנו ברותים.

⁴⁸ גְּרָמּוֹ | כַּךְ כְּתוּב וּמְנוּקָד גַּם בּפּר'. קמ':

"גירמו".

⁴⁹ פִּקְיעִין | א בקיעין. ל בקיזין.

⁵⁰ וְהִבִּיאוּ | ד והביאו.

⁵¹ אֲוִמְנִין | כ"ה ל. ד אומני' א אומנים ב חכמים.

⁵² שֶׁל מִצְרַיִם | ד שבמצרים. א ח'.

⁵³ שֶׁהִיוּ | א והיו.

⁵⁴ פִּקְיעִין | ד א ל אופין.

⁵⁵ שֶׁאִין פִּקְיעִין | א שאינן בקיעין. ל שלא היו

בקיזין.

⁵⁶ מִסִּיקִין | ב פקיעין מסיקין (ונמחק המוסגר

בנקודות).

⁵⁷ וְהִיא | א והיה.

⁵⁸ נִרְדִּית | ד נירדית. א נאפה ונרדה.

⁵⁹ אֲלֶכְסַנְדְּרִיִּין | ד אלכסנדרין. א ל אלכסנדריא.

⁶⁰ זֹו | ל ח'.

⁶¹ מַעֲפֻשָׁת | ד מעפשות. ל מתעפשת.

⁶² הַקַּב"ה | ד ל המקום.

⁶³ וְגו' | א לכבודי בראתי. ל ולכבודי בראתי.

⁶⁴ לַהֵן | א אחריהם. ל אליהם.

⁶⁵ בָּאוּ | א רצו לבוא.

⁶⁶ שָׁכְנוּ | ד שכוך.

⁶⁷ וְאַרְבַּעָה | ל וארבעה מנה.

⁶⁸ דְּבָרֵי ר' מֵאִיר | ד דברי ר"מ. א ח'.

⁶⁹ וְאַרְבַּעָה | א ל וארבעה מנה.

¹ בכל יום, חזרו להיות נוטלין ארבעים² ושמנה³ מנה. אמרו להן⁴ חכמים מה ראיתם שלא ללמד,⁵ אמרו יודעין היו בית אבא שבית המקדש עתיד⁶ לחרוב, ולא רצו ללמד, שלא יהו עושין⁷ לפני ע"ז⁸ בדרך שעושין⁹ לפני המקום.¹⁰ ובדבר¹¹ הזה¹² מזכירין אותן לשבח, שלא¹³ נמצאת פת נקיה ביד בניהם וביד בנותיהם מעולם,¹⁴ שלא יאמרו מלחם הפנים הן¹⁵ נזונין,¹⁶ לקיים¹⁷ [מה] שנ' והייתם נקיים מה' ומישראל.

ו של בית אבטינס¹⁸ היו¹⁹ פקיעין²⁰ בפטום²¹ הקטרת²² במעלה עשן, ולא רצו ללמד, שלחו חכמים והביאו אומנין מאלכסנדריא²³ של מצרים²⁴ שהיו מפטמין כיוצא בהן, אלא²⁵ שאין²⁶ פקיעין במעלה עשן. של בית אבטינס²⁷ היתה מתמרת ועולה עד²⁸ הקורות ואחר כך²⁹ פוסא ויורדת³⁰ למטה, של³¹ אלכסנדריין היתה³² פוסה³³ ויורדת מיד. וכשידעו חכמים³⁴ בדבר אמרו, לא ברא³⁵ המקום³⁶ את העולם אלא לכבודו, שנ' כל פעל ה' למענהו. שלחו³⁷ חכמים עליהם ולא³⁸ באו עד שכפלו להם שכרן,³⁹ שנים עשר מנה היו נוטלין בכל יום, חזרו להיות נוטלין⁴⁰ עשרים⁴¹ וד'⁴² דר"מ, ר' יהודה או' עשרי'⁴³ ד' היו נוטלין בכל יום, חזרו להיו' נוטלין ארבעים⁴⁴ ושמנה⁴⁵ מנה. אמרו להם חכמים מה ראיתם שלא ללמד, אמרו⁴⁶ להם יודעין היו⁴⁷ בית אבא שבית המקדש עתיד⁴⁸ לחרוב, ולא רצו ללמד, שלא יהו⁴⁹ מפטמין⁵⁰ לפני ע"ז⁵¹ בדרך⁵² שמפטמין לפני המקום. ובדבר⁵³ הזה⁵⁴ מזכירין אותן לשבח, שלא⁵⁵ יצאת מהן אשה⁵⁶ מבוסמת מעולם,⁵⁷ ולא עוד אלא כשהיו⁵⁸ נושאין אשה⁵⁹ ממקום אחר⁶⁰ היו פוסקין על מנת שלא⁶¹ תתבסמי, כדי⁶² שלא⁶³ יאמרו⁶⁴ מפטום⁶⁵ הקטרת⁶⁶ הן⁶⁷ מתבסמות, לקיים⁶⁸ מה שנ' והייתם נקיים מה' ומישראל.

ז אמ' ר' עקיבא⁶⁹ סח לי שמעון בן לוגא, אני ותינוק אחד מבני בניהם⁷¹ היינו מלקטין עשבים בשדה, ראיתיו⁷² שסחק⁷³ ובכה,⁷⁴ אמרתי לו על מה⁷⁵ בכית, אמ' לי על כבוד בית אבא

בית אבטינס¹⁸,
לא רצו ללמד על מעשה הקטרת.

⁵¹ בדרך | ד א ל כדרך.
⁵² שמפטמין | א ל שעושין.
⁵³ הזה | ל זה.
⁵⁴ מזכירין | ד היו מזכירי'.
⁵⁵ יצאת | ל יצאה.
⁵⁶ מבוסמת | ד מבושמ'. א מבושמת.
⁵⁷ ולא... כשהיו | א ל ח'.
⁵⁸ נושאין | א ל וכשנושאין.
⁵⁹ ממקום | ל במקום.
⁶⁰ היו פוסקין | א ל פוסקין עמה.
⁶¹ תתבסמי | ד א תתבשמי.
⁶² שלא | ד א ל שלא יהו ישראל.
⁶³ יאמרו | ד אומרים. א אומרי'. ל או'.
⁶⁴ מפטום | א ל מפטום.
⁶⁵ הקטרת | ד ל הקטורת.
⁶⁶ הן | א היו. ד ח'.
⁶⁷ מתבסמות | ד א מתבשמות.
⁶⁸ מה | ח'.
⁶⁹ סח | ל שח.
⁷⁰ לוגא | ד ליגא. ל לגא.
⁷¹ היינו | ד והיינו. ל היו.
⁷² שסחק | ד ל ששחק. א ששוחק.
⁷³ ובכה. א ובוכה.
⁷⁴ אמרתי | א נמתי.
⁷⁵ בכית | ד בכית. א בכיתה.

²⁶ פקיעין | א בקיעין. ל בקיאיין.
²⁷ היתה | א היה.
²⁸ הקורות | א הקירות.
²⁹ פוסא | ד ל פושה. א פוסה.
³⁰ למטה | ל ח'.
³¹ אלכסנדריין | ד א אלכסנדרין. ל אכסנדריים.
³² פוסה | ד פושה.
³³ ויורדת | ד א ל ח'.
³⁴ בדבר | א ח'.
³⁵ המקום | א הק'ב'ה.
³⁶ את העולם | א ח'.
³⁷ חכמים עליהם | ד עליהן חכמים. א עליהן. ל אליהם.
³⁸ באו | א רצו ללמד שלא יהו עושין כן לעבודה זרה ולא רצו לבוא.
³⁹ שנים | א ושנים.
⁴⁰ עשרים... נוטלין | כ"ה ד. ב ח'.
⁴¹ וד' | א ל וארבעה מנה.
⁴² דר"מ | א ל דברי ר' מאיר.
⁴³ וד' | א וארבעה. ל וארבעה מנה.
⁴⁴ נוטלין | ל ח'.
⁴⁵ ושמנה | א ל ושמנה.
⁴⁶ להם | א ח'.
⁴⁷ בית | ל של בית.
⁴⁸ לחרוב | א ל ליחרב.
⁴⁹ מפטמין | א ל עושין.
⁵⁰ לפני ע"ז | א כן לעבד' זרה.

¹ בכל יום | א ח'.
² ושמנה | ד א ל ושמנה.
³ מנה | ד ח'.
⁴ חכמים | א ח'.
⁵ אמרו | ל אמרו להן.
⁶ לחרוב | א ליחרב. ל לחרב.
⁷ לפני ע"ז | א כן לעבודה זרה. ל לפני עבודה זרה.
⁸ בדרך | ד א ל כדרך.
⁹ לפני המקום | א להקב"ה.
¹⁰ ובדבר | א ל בדבר.
¹¹ הזה | ל זה.
¹² מזכירין אותן | ד היו מזכירין אותן.
¹³ נמצאת | א נמצא.
¹⁴ שלא יאמרו | א כדי שלא יהו ישר' אומריין. ל כדי שלא יהו ישראל אומ'.
¹⁵ נזונין | א נזונין.
¹⁶ לקיים | ד לקיים.
¹⁷ [מה] | כ"ה א ל. ד ב ח'.
¹⁸ אבטינס | כך גם פר' קמ'. סופר: "אבטיס".
¹⁹ פקיעין | א בקיעין. ל בקיאיין.
²⁰ בפטום. א בפטום.
²¹ הקטרת | ד א ל הקטורת.
²² במעלה | א ל ובמעלה.
²³ של מצרים | א ח'.
²⁴ שהיו מפטמין | א ומפטמין.
²⁵ שאין | ל שלא היו.

¹שגלה, ²אמרתי לו ³על מה ⁴שחקתה, ⁵אמ' ⁶לסוף ⁷לעתיד לבא ⁸עתיד הקב"ה לשמח את בניו. ⁹אמרתי לו ¹⁰מה ¹¹ראית, ¹²אמ' ¹³למעלה עשן ¹⁴כנגדי, ¹⁵אמרתי לו, ¹⁶הראהו ¹⁷לי, אמ' לי שבועה ¹⁸היא בידינו ¹⁹שאינ מראין אותו ²⁰לשום אדם. ²¹אמ' ר' יוחנן בן נורי ²²פעם אחת הייתי מהלך בדרך, מצאני זקן אחד ²³ואמ' ²⁴לי ²⁵משל ²⁶בית אבטינס אני, ²⁷כתחלה ²⁸כשהיו בית אבא צנועין היו מוסרין ²⁹מגלותיהן זה לזה, ³⁰עכשיו ³¹הולך ³²והזהר ³³בה, ³⁴שהיא מגלת סמנים. ³⁵וכשבאתי ³⁶והרציתי ³⁷דברים לפני ר' ³⁸עקיבא אמ' ³⁹לי, מעתה ⁴⁰אסור לספר בגנותן של ⁴¹אילו. ⁴²מיכן אמ' בן ⁴³עזיי משלך יתנו לך, ⁴⁴בשמך יקראוך, ובמקומך יושבוך, ⁴⁵אין שכחה לפני המקום, ⁴⁶אין אדם ⁴⁷נוגע ⁴⁸במוכן ⁴⁹לחברו.

ח ⁵¹אגדים בן לוי היה יודע פרק בשיר ולא רצה ללמד, ⁵²אמרו לו ⁵³חכמים מה ⁵⁴ראית שלא ללמד, אמ' ⁵⁵להם ⁵⁶יודעין היו ⁵⁷בית אבא שבית המקדש עתיד ⁵⁸לחרוב, ולא רצו ללמד, שלא יהו ⁵⁹או' ⁶⁰לפני ע"ז כדרך שאומ' לפני המקום. ⁶¹

⁶³בן קמצר היה יודע את הכתב ולא רצה ללמד, אמרו ⁶⁴לו מה ראית שלא ללמד, דמם. ⁶⁵אלו מצאו תשובה ⁶⁶לדבריהם, בן קמצר לא מצא תשובה לדבריו. הם ⁶⁷בקשו ⁶⁸להרבות כבודן ולמעט כבוד שמים, לפיכך כבודן נתמעט וכבוד שמים נתרבה, ולא ⁶⁹נמצא להם שם טוב וזכר טוב ⁷⁰בעולם. ⁷³על הראשונים נאמ' ⁷⁴זכר צדיק לברכה,

הוֹגֵדֶם ⁵⁰בְּן לֹוִי הָיָה יוֹדֵעַ פֶּרֶק בַּשִּׁיר, וְלֹא רָצָה לְלַמֵּד;

בֶּן קִמְצָר לֹא ⁶²רָצָה לְלַמֵּד עַל מַעֲשֵׂה הַכֶּתֶב.

עַל הָרָאשׁוֹנִים נֶאֱמַר: (משלי י, ז)
"זִכְרֵ צַדִּיק לְבִרְכָּה",

⁵⁰ הוֹגֵדֶם | כך כתוב ומנוקד גם בפר' (ייתכן שסופר קאופמן כתב בטעות מ"ם-סופית במקום סמ"ך). בקמ' ספק דל"ת ספק רי"ש.
⁵¹ אגדים | ד אגדים, א אגדס. ל אגדס.
⁵² אמרו לו | א אמ' להם.
⁵³ חכמים | א ח'.
⁵⁴ ראית | ד ראית'. א ראיתם.
⁵⁵ להם | א ח'.
⁵⁶ יודעין היו | א יודעים היו. ל היו יודעין.
⁵⁷ בית | א של בית.
⁵⁸ לחרוב | א ליהרב. ל לחרב.
⁵⁹ או' | א עושין כן. ל ח'.
⁶⁰ לפני ע"ז | א לעבודה זרה. ל לפני עבודה זרה.
⁶¹ המקום | א המקום בדבר הזה מוזכרין אותו לשבח.
⁶² לא | כך גם פר' קמ'. סופר: "ולא".
⁶³ בן... דמם | א ח'.
⁶⁴ לו | ל לו חכמים.
⁶⁵ אלו | א אילו.
⁶⁶ לדבריהם | ל לדבריהם ואלו מצאו תשובה לדבריהם.
⁶⁷ בקשו | א ביקשו.
⁶⁸ להרבות | ל לרבות.
⁶⁹ נמצא | א מצא.
⁷⁰ בעולם | ד ח'.
⁷³ על... לברכה | א ל ח' (ועיין בשנו"ס שו" 80).
⁷⁴ ועל | א ל ועליהם.

²⁶ בית | ל ח'.
²⁷ כתחלה | ד ל בתחלה. א כתחילה.
²⁸ כשהיו | א שהיו.
²⁹ מגלותיהן | ד א מגילותיהן.
³⁰ עכשיו | ל עכשו.
³¹ הולך | ד הילך מגילה זו. ל הא לך מגלה הזו. א אומר לך (ב נראה שהוגה: הילך).
³² והזהר | ד והיוהר. א היוהר.
³³ בה | א בהם.
³⁴ שהיא מגלת סמנים | א שמגילת סמנין היא. ל שמגלת סמנים היא.
³⁵ וכשבאתי | א כשבאתי.
³⁶ והרציתי | ד והרצתי.
³⁷ דברים | ל את הדברים.
³⁸ עקיבא | א עקיבא זלגו עיניו דמעות. ל עקיבא זלגו דמעיו.
³⁹ לי | ל לי עוד.
⁴⁰ אסור | א ל אין אנו רשאים.
⁴¹ אילו | ד ל אלו.
⁴² מיכן | ד מכאן.
⁴³ עזיי | ד א עזאי. ל עזאי או'.
⁴⁴ בשמך | א ל ובשמך.
⁴⁵ אין | א ל ואין.
⁴⁶ אין | א ל ואין.
⁴⁷ נוגע | א יודע נוגע (ונמחק המוסגר בנקודות).
⁴⁸ במוכן | כ"ה ד א ל. ב כמו כן.
⁴⁹ לחברו | א לחבירו.

¹ שגלה | א ח'.
² אמרתי לו | א ל ח'.
³ על | א ל ועל.
⁴ שחקתה | ד ל שחקת.
⁵ אמ' | א אמ' לו לי (ונמחק "לו"). ל אמ' לי.
⁶ לסוף | א ל סוף.
⁷ לעתיד לבא | ד א ל ח'.
⁸ עתיד הקב"ה | ד שעתיד הקב"ה. א שהקב"ה עתיד. ל שהמקום עתיד.
⁹ אמרתי לו | א ח'.
¹⁰ מה | א ומה.
¹¹ ראית | ד ראית'. א ראיתם.
¹² אמ' | א א' לי. ל אמ' לי.
¹³ למעלה | ד א ל מעלה. ל הרי מעלה.
¹⁴ כנגדי | ל לנגדי.
¹⁵ אמרתי | א נמתי.
¹⁶ הראהו | ד הראו. א הראני.
¹⁷ לי | א ל ח'.
¹⁸ היא בידינו | ד היא בידינו. א היתה בידם של בית אבא. ל היתה בידם.
¹⁹ שאין מראין אותו | ל שלא להראותו.
²⁰ לשום | ד א ל לכל.
²¹ אמ' ר' | ד א"ר.
²² פעם... בדרך | א ח'.
²³ ואמ' | ל אמ'.
²⁴ לי | כ"ה ד א ל. ב לו (ותוקן: לי).
²⁵ משל | א של.

ועל אלו נאמר:¹
"שם² רשעים ירקב".

ועל אילו נאמ'³
ושם רשעים ירקב.⁴

מסכת כפורים (יומא) פרק רביעי

פרק ד

משנה א

~(פ"ג בבב"ע)~

ט טרף¹⁰ בקלפי והעלה שני גורלות, אחד בימינו ואחד בשמאלו. אם בימינו עלה, היו כל ישראל שמחי¹¹ ואם בשמאלו עלה, לא¹² היו¹³ כל ישראל שמחין. שאלו את ר' עקיבא¹⁴ מהו לשנותו משמאל לימין, אמ' להם אל תתנו מקום למינים לרדות¹⁵ אחריכם. ר' יהודה¹⁶ אמ' משם ר' אליעזר¹⁸ הסגן וכהן גדול¹⁹ מושיבין²⁰ שתי ימיניהן כאחד, **אם בימינו של כהן גדול עלה**,²¹ הסגן²² **אומ'**²³ לו, אישי, כהן גדול, הגבה²⁴ ימינו, אם בימינו של סגן²⁵ עלה, ראש²⁶ בית אב אומ' לו, הסגן²⁷, דבר מאילך.²⁹ ונתנן על³⁰ שני³¹ השעירים,³² הוא³³ או' לה, והסגן³⁴ או' לחטאת, ר' ישמעאל או' לא היה³⁵ צריך לומר³⁶ חטאת, אמרו לו והלא³⁷ כבר נאמ'³⁸ ועשהו חטאת.

טרף בקלפי⁵ והעלה שני גורלות. אחד כתוב עליו "לשם", ואחד כתוב עליו "לעזאזל". אם שלשם עלה בימינו, הסגן אומר:⁶ אישי כהן גדול, הגבה⁷ ימינו! ואם בשמאלו עלה, ראש בית אב אומר לו: אישי כהן גדול, הגבה את שמאלך! נתנם על שני שעירים⁸ ואומר: ליי⁹ חטאת. רבי ישמעאל אומר: לא היה צריך לומר "חטאת", אלא "ליי". והן עונין אחרי: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

משנה ב

קשר לשון שלזוהרית³⁹ בראש השעיר⁴⁰ המשתלח, העמידו⁴¹ כנגד בית שלוחו, ולגשקט כנגד בית שחיטתו. בא לו אצל פרו שניה, וסמך שתי ידיו עליו ונתנדה⁴². וכך היה אומר: אגא השם,

³¹ השעירים | כ"ה ד. א ל שעירים ב השעירים (ונמחק "עיי" בנקודות).

³² הוא | א ח'.

³³ או' | ד א אומ'.

³⁴ או' | א ג אומ'. ל אומ' לו.

³⁵ צריך לומר | ד צ"ל.

³⁶ חטאת | א חטאת אלא לה'.

³⁷ כבר | ל ח'.

³⁸ ועשהו | ל ועשאו.

³⁹ שלזוהרית | כך גם פר' קמ'. כנראה שהז"ן מתוקנת ולא ברור מה כתב הסופר.

⁴⁰ השעיר | כך גם פר' קמ'. כנראה שהנקדן גרס "שעיר".

⁴¹ העמידו | כך גם פר' קמ'.

⁴² ונתנדה | פר' כלפנינו. קמ': "והתודה", וייתכן שהנקדן רומז לנוסח קמ'.

¹⁵ אחריכם | ד אחריהם.

¹⁶ אמ' | א אומ'. ל או'.

¹⁷ משם | א ל משום.

¹⁸ הסגן | ל סגן.

¹⁹ מושיבין | ד א ל מושיטין.

²⁰ שתי | ד ב'. ל ח'.

²¹ עלה | א עולה. ד ח'.

²² אומ' | ל אמ'.

²³ לו | ד ח'.

²⁴ ימינו | ד ימינו. א את ימינו.

²⁵ עלה | א עולה.

²⁶ בית | כ"ה ד א ל ב ח'.

²⁷ הסגן | ד ל סגן. א אישי כהן גדול.

²⁸ דבר מאילך | ל דבר המלך (ונמחק ה"א" בנקודות).

²⁹ ונתנן | ל ונתנן.

³⁰ שני | ד ב'.

¹ נאמר | פר' כלפנינו. סופר+קמ': מילה זו חסרה.

² שם | פר' כלפנינו. קמ' כבמסורה: "ושם".

³ אילו נאמ' | ד אלו נאמר. א ל הוא אומ' (.) ל (או').

⁴ ירקב | ל ירקב ועל הראשונים נאמר זכר צדיק לברכה.

⁵ בקלפי | בפר' הפ"א בצירי.

⁶ אומר | פר' קמ' נוסף: "לו".

⁷ הגבה | קמ' כלפנינו. פר' נוסף: "את".

⁸ שעירים | כך גם פר' קמ'.

⁹ ליי | כך גם פר' קמ'. סופר: "לו".

¹⁰ בקלפי | ל בקילפי.

¹¹ ואם | א אם.

¹² היות | ד היה.

¹³ כל | א ח'.

¹⁴ מהו | ל מה הוא.

עויתי, פשעתי, חטאתי לפניך,
אני וביתי ובני אהרן עם קדושיך.
אנא השם¹,
כפר נא² ללעונות לפשעים ולחטאים⁴,
שעויתי, שפשעתי⁵, ונחטאתי לפניך,
אני וביתי ובני אהרן עם קדושיך.
ככתוב בתורת משה עבדך⁶ לאמר:⁷
(ויקרא טו, ל)
"כי ביום הזה יכפר עליכם⁸,
<לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו>"
והן עוננים אחריו:
"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".⁹ //

משנה ג

שחטו וקבל במזרק את דמו,
נתנו למי שהוא ממרס⁹ בו
על הרבד¹⁰ הרביעי שבהיכל,
כדי שלא יקרש.
נטל את המחתה,
ועלה לראש המזבח, וחתה,
וירד והניחה על הרבד¹¹ שבעצרה.

יאן בכל יום¹² שני כהנים נכנסין אחד בכף
ואחד במחתה, ¹³היום¹⁴ נוטל את המחתה
בימינו ואת הכף בשמאלו. ¹⁵במי דברים
אמורים ¹⁶בקטרת ¹⁷שלפני לפנים, אבל
בקטרת של מזבח הזהב הרי הוא
¹⁸בקטרת ¹⁹של שאר ימות השנה.

משנה ד

בכל יום חותה בשלכסף,
ומערה לתוך שלזזהב,
והיום חותה בשלזזהב,
ובה היה מכניס.
ה בכל יום חותה בשלארבעת קבים,
ומערה לתוך שלשלשת קבים,
והיום חותה בשלשלשת קבים,
ובה היה מכניס.
ו רבי יוסה אומר:
בכל יום חותה בשלסאה,
ומערה בתוך²⁰ שלשלשת קבים,
והיום חותה בשלשלשת קבים,
ובה היה מכניס.

¹⁵ במי וכו' | ד בד"א. א במה דבר' אמור'. ל במה
וכו'. ג.
¹⁶ בקטרת (ב"פ) | ד ל בקטורת.
¹⁷ שלפני | ד של לפני. א שלפני.
¹⁸ בקטרת | א בקטורת. ל ח'.
¹⁹ של שאר | ל כשאר.
²⁰ בתוך | פר' קמ': "לתוך".

⁶ עבדך | כך מנוקד גם בפר'.
⁷ לאמר | כך גם פר' קמ'.
⁸ עליכם | עד כאן הציטוט בקאופמן ופר'
"וגו". ובקמ' ממשיך עד סוף הפסוק.
⁹ ממרס | קמ' כלפנינו. פר': "שממורס".
¹⁰ הרבד | כך גם פר' קמ'. ספק מה הסופר כתב:
"הדובר/הרובר/הדובר/הרובד".
¹¹ הרבד | כך גם פר' קמ' (קמ' אולי "הרובר").
סופר: "הדובר(?) ראה לעיל. (בדפוסים נוסף:
"הרביעי")
¹² שני | ד ב'. א ל היו שני.
¹³ היום | ל והיום.
¹⁴ נוטל | א ל נטל.

¹ השם | פר' כלפנינו. קמ': "בשם".
² נא | "וגו" עד כאן הציטוט בכתב היד. בפר'
נוסף "כפר נא לעוונות ולפשעים ולחטאים.
כול'". בקמ' ההלכה מובאת במלואה.
³ | הקטע שבין הקווים האלכסוניים הושמט
בכוונה בכתב היד למטרת חיסכון. הושלם כאן
על פי הציטוטים מהפרק הקודם תוך ביצוע
ההתאמות הנדרשות לקטע הנוכחי.
⁴ ולחטאים | כך מנוקד בפר'. הנקדן סימן
בטעות(?) דגש בטי"ת.
⁵ שפשעתי | כעין זה בפר' וקמ'. הסופר
השמיט את הי"ד, וככל הנראה היא הושלמה
בידי מגיה מאוחר.

ז בְּכָל יוֹם הָיְתָה כְּבֹדָה,
וְהַיּוֹם קָלָה.
בְּכָל יוֹם הָיְתָה יָדָה קִצְרָה,
וְהַיּוֹם אָרְכָה.
בְּכָל יוֹם הָיָה זְהָבָה יָרֵק,
וְהַיּוֹם אָדָם.
דְּבָרֵי רַבִּי מִנְחָם.
בְּכָל יוֹם מִקְרִיב פָּרִס¹ בְּשַׁחְרִית
וּפָרִס בֵּין הָעֶרְבִים,
וְהַיּוֹם מוֹסִיף מָלֵא חֲפָנָיו.
בְּכָל יוֹם² הָיְתָה דָקָה,
וְהַיּוֹם³ דָקָה מִן הַדָקָה.

משנה ה

ח בְּכָל יוֹם כְּהֻנִּים¹⁴ עוֹלִים בְּמִזְבֵּחוֹ שֶׁלִּכְבֹּשׁ,
וְיֹרְדִים בְּמַעְרְבוֹ,
וְהַיּוֹם עוֹלִים בְּאֶמְצַע וְיֹרְדִים בְּאֶמְצַע.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל עוֹלָה בְּאֶמְצַע וְיֹרֵד בְּאֶמְצַע.
ט בְּכָל יוֹם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו מִן הַכִּיּוֹר,
וְהַיּוֹם מִן הַקִּיתוֹן שֶׁלִּזְהָב.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
לְעוֹלָם כֹּהֵן גָּדוֹל מְקַדֵּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו
מִן הַקִּיתוֹן שֶׁלִּזְהָב.

משנה ו

י בְּכָל יוֹם הָיוּ שֵׁם אַרְבַּע מַעֲרֻכּוֹת,
וְהַיּוֹם חֲמִשָּׁה.
דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר.
רַבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם שְׁלוֹשׁ,
וְהַיּוֹם אַרְבַּע.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר:
בְּכָל יוֹם שְׁתֵּים,
וְהַיּוֹם שְׁלוֹשׁ.

מִסְכַּת כְּפוּרִים (יוֹמָא) פֶּרֶק חֲמִישִׁי

משנה א

הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכֶּפֶף וְאֶת הַמַּחְתָּה,
חָפֵן מָלֵא חֲפָנָיו וְנָתַן לְתוֹךְ הַכֶּפֶף.
הַגָּדוֹל לְפִי גוֹדְלוֹ³⁰,

יא²⁴ בְּכָל יוֹם כְּבִידָה וְהַיּוֹם⁶ קָלָה, בְּכָל
יוֹם הֵיטָה⁷ יָדָה קִצְרָה וְהַיּוֹם אֲרוּכָה,
כְּדִי⁸ שְׂתֵּהָא⁹ זָרוּעַ¹⁰ מִסִּיעַת, בְּכָל יוֹם¹¹
וְיוֹם לֹא הָיָה לָהּ¹² וְשִׁתִּיק וְהַיּוֹם הָיָה
לָהּ וְשִׁתִּיק, דְּבָרֵי בֶן הַסֵּגָן.¹³

יא³ בְּכָל יוֹם¹⁵ הָיוּ¹⁶ שְׁתֵּים מַעֲרֻכּוֹת¹⁷ שֵׁם
וְהַיּוֹם¹⁸ שְׁלֹשׁ, אַחַת¹⁹ לַמַּעֲרָכָה גְּדוּלָה,
וְאַחַת לַמַּעֲרָכָה²⁰ שְׁנִיָּה, וְאַחַת שְׁמוֹסִיפִין²¹
לְקַטְרֵת²² שֶׁל לִפְנֵי לִפְנִים, דְּבָרֵי ר'י
יְהוּדָה, ר'י²³ יוֹסֵה²⁴ מוֹסִיף אַחַת²⁵ לְקִיּוֹם
הָאֵשׁ, ר'י²⁶ מֵאִיר מוֹסִיף אַחַת²⁷ לְאַבְרִים²⁸
וּפְרָדִים שֶׁלֹּא²⁹ נִתְעַכְּלוּ מִבַּעֲרָב.

²³ יוֹסֵה | ד א ל יוֹסֵה.
²⁴ מוֹסִיף | א אומ' מוֹסִיף. ל הִיָּה מוֹסִיף.
²⁵ לְקִיּוֹם | א לְקִיּוֹם.
²⁶ מֵאִיר | א מֵאִיר אומ' ד ח'י.
²⁷ לְאַבְרִים | א ל לְאַבְרִים.
²⁸ וּפְרָדִים | א ל וּלְפָרִים. ג וּלְפָרִים.
²⁹ נִתְעַכְּלוּ | כ"ה ד. א ל נִתְעַכְּלוּ ג... כּלוּ. ב
נִתְעַכְּבוּ.
³⁰ גוֹדְלוֹ | פ'ר' "גוֹדְלוֹ". קמ' "גְּדוּלוֹ".

¹² וְשִׁתִּיק (ב"ס) | א נִשְׁתִּיק.
¹³ הַסֵּגָן | א ל סֵגָן.
¹⁴ כְּהֻנִּים | פ'ר' קמ': "הַכּוֹהֲנִים".
¹⁵ הָיוּ | ד א ל ג הָיוּ שֵׁם.
¹⁶ שְׁתֵּים | א שְׁתֵּי.
¹⁷ שֵׁם | ד א ל ג ח'י.
¹⁸ שְׁלֹשׁ | ג שְׁלוֹשׁ.
¹⁹ לַמַּעֲרָכָה (ב"ס) | א מַעֲרָכָה.
²⁰ שְׁנִיָּה | ד קִטְנָה.
²¹ לְקַטְרֵת | ד א לְקַטְרֵת.
²² שֶׁל לִפְנֵי | ד ל ג שֶׁלִּפְנֵי. א שֶׁלִּפְנֵי.

¹ פָּרִס | כַּעֲיִן זֶה מִנּוּקָד גַּם בְּפ'ר'.
² יוֹם | כַּךְ גַּם פ'ר' קמ'. הַסּוֹפֵר הַשְּׁמִיט מִיֵּלָה זֶה.
³ וְהַיּוֹם | כַּךְ גַּם פ'ר' קמ'. סוֹפֵר: "יוֹם".
⁴ בְּכָל... קָלָה | ג ח'י.
⁵ כְּבִידָה | ד א ל הֵיטָה כְּבִידָה.
⁶ קָלָה | א הֵיטָה קָלָה.
⁷ יָדָה | ד א ל ח'י.
⁸ שְׂתֵּהָא | א שִׁיָּהָ.
⁹ זָרוּעַ | ד זָרוּעַ.
¹⁰ מִסִּיעַת | א מִסִּיעַתוֹ. ל ג מִסִּיעַתוֹ.
¹¹ וְיוֹם | ד א ל ג ח'י.

והקטן לפי קטנו;¹
וכך היתה מדתו.
נטל את המחמה בימינו ואת הכף בשמאלו.

יב נכנס² ומהלך בהיכל עד שנמצא³ עומד בין מזבה הזזהב⁴ למנורה.⁵ המזבח⁶ היה לפניו⁷ ממנו,⁸ שלחן נתון בצפון⁹ משליש הבית ולפנים,¹⁰ משוך מן הכותל שתי אמות ומחצה,¹¹ מנורה כנגדו בדרום משליש הבית ולפנים משוכה מן הכותל שתי אמות ומחצה, מזבח הזהב¹² ממוצע¹³ בנתיים כנגד¹⁴ שני בדי¹⁵ ארון,¹⁶ ומשוך כלפי¹⁷ מזרחה, וכולם היו נתונים מחצי הבית ולפנים.

יב ²⁴מהלך בהיכל עד שמגיע לבין שתי²⁵ הפרכות²⁶ המבדילות בין²⁷ ²⁸הקדש ובין²⁹ קדש הקדשים, וביניהן³⁰ אמה,³¹ וזהו מקום³² הדביר שעשה שלמה, ר'³³ יוסף או' לא³⁴ היה שם אלא³⁵ פרכת³⁶ אחת, שני' והבדילה³⁷ הפרכת³⁸ לכם³⁹ וגו'. אמרו לו מה⁴⁰ ת"ל בין הקדש⁴¹ ובין קודש הקדשים, אמ' להם בין קדש⁴² העליון לקדש⁴³ התחתון. דבר אחר, בין נוב לגבעון⁴⁴ לשילה⁴⁵ לבית⁴⁶ עולמים.

מהלך¹⁸ בהיכל, עד שמגיע בין¹⁹ שתי הפרכות²⁰ המבדילות בין קדש²¹ > בין²² קדש²³ הקדשים, וביניהם אמה.
רבי יוסף אומר:
לא היה שם אלא פרכת אחת בלבד,
שנאמר: (שמות כז, לג)
"והבדילה הפרכת לקם
בין הקדש ובין קדש הקדשים".

יג ⁵³החיצונה פרופה מן הדרום⁵⁴ והפנימית מן הצפון.
מהלך ביניהן עד⁵⁵ שהגיע לצפון, הגיע לצפון⁵⁶ הפך פניו לדרום⁵⁷ מהלך⁵⁸ לשמאלו עם⁵⁹ הפרכת עד שמגיע לארון,⁶⁰ הגיע לארון⁶¹ ודחה את⁶² הפרכת במתניו,⁶³ ונתן⁶⁴ המחמה בין⁶⁵ שני הבדים⁶⁶ ויצבר את⁶⁷ הקטרת על גבי גחלים,⁶⁸ ונתמלא הבית עשן.⁶⁹ יצא ובא לו⁷⁰ דרך כניסתו, ומתפלל⁷¹ תפלה קצרה בבית החיצון, ולא היה מאריך, שלא להבעית את ישראל. מעשה ככה⁷² גדול שהאריך, אמרו לו מה⁷³ ראית להאריך, אמ' להן מתפלל

ב ⁴⁷החיצונה פרופה מן הדרום,
והפנימית מן הצפון.
ומהלך ביניהם, עד שמגיע לצפון⁴⁸,
> הגיע לצפון⁴⁹ והפך פניו לדרום,
מהלך⁵⁰ לשמאלו עם הפרכת⁵¹,
עד שמגיע לארון.
הגיע לארון,
נתן את המחמה בין שני הבדים.
יצבר את הקטרת על גבי גחלים,

⁵⁰ מהלך | א קמ' כלפנינו. פר': "הלך".
⁵¹ הפרכת | א קמ' כלפנינו. סופר: "הפרכת".
קמ': "הפרכות" (כנראה בלשון רבים, ואולי לזה כיוון הסופר).
⁵³ החיצונה | א החצנה.
⁵⁴ והפנימית | א הפנימית.
⁵⁵ שהגיע | א ל ג שמגיע.
⁵⁶ הפך | ל והפך.
⁵⁷ מהלך | א הגיע.
⁵⁸ לשמאלו | ל בשמאלו.
⁵⁹ הפרכת | ד הפרוכת.
⁶⁰ הגיע לארון | ד ח'.
⁶¹ ודחה | ל דחה.
⁶² הפרכת | ד הפרוכת.
⁶³ ונתן | ל נתן.
⁶⁴ המחמה | א ל את המחמה.
⁶⁵ שני | ד ב'.
⁶⁶ ויצבר | ל צבר.
⁶⁷ הקטרת | ד הקטורת.
⁶⁸ ונתמלא | כ"ה ד א ל ג. ונתמלאת.
⁶⁹ יצא | ד יצא. א ויצא. ל ח'.
⁷⁰ דרך | ל בדרך בית.
⁷¹ תפלה | א תפילה.
⁷² גדול | ד א ל א אחד.
⁷³ ראית | א ראיתו.

²⁶ המבדילות | א ומבדילות.
²⁷ הקדש... הקדשים | ל קדש לקדש.
²⁸ הקדש | א הקודש.
²⁹ קדש | ד א קודש.
³⁰ אמה | ל אמה אחת.
³¹ זהו | א וזה הוא. ל וזה היה. ג זה.
³² הדביר | ד הדבור.
³³ יוסף | ד א ל ג יוסף.
³⁴ היה | ל היתה.
³⁵ פרכת | א ל פרוכת.
³⁶ אחת | א ל ג אחת בלבד.
³⁷ הפרכת | ד א הפרוכת.
³⁸ לכם | ג ח'.
³⁹ וגו' | א ל בין הקודש (ל קדש) ובין קודש (ל קדש) הקדשים. ד ח'.
⁴⁰ ת"ל | ד ל תלמוד לומר (ל לומ'). א תלמ' לומ'. ג תל' לו'.
⁴¹ ובין קודש | כ"ה ד א. ל ובין קדש ב לקדש.
⁴² העליון | א עליון.
⁴³ התחתון | א תחתון.
⁴⁴ לשילה | ל ג לשילו.
⁴⁵ לבית | א ולבית.
⁴⁶ עולמים | ל ג העולמים.
⁴⁷ פרופה | א כך גם פר' קמ' סופר: "פרוכה/פרוסה(?)".
⁴⁸ לצפון | א לכאורה הסופר השמיט כאן מחמת הדומות "לצפון-לצפון", ואף מגיה לא שם לבו להשמטה זו.
⁴⁹ לצפון | כך פר' קמ'.

¹ קטנו | א קמ' הכתיב כלפנינו. פר' "קוטנו".
² ומהלך | ג ומהליך.
³ עומד | א ח'.
⁴ למנורה | ד ולמנורה. ג למנרה.
⁵ המזבח | ד ל והמזבח. ג מזבח.
⁶ זהו | ד ל ג ח'.
⁷ ממנו | ג המנו.
⁸ שלחן | ד שלחן. א שולחן. ל השלחן.
⁹ משוך... ולפנים | ד ח'.
¹⁰ מנורה | ג מנרה.
¹¹ מנורה... ומחצה | ל ח'.
¹² ממוצע | ג מוצע. א ח'.
¹³ בנתיים | ד בנתי'. א מבנתיים.
¹⁴ שני | ד ב'.
¹⁵ ארון | א הארון.
¹⁶ ומשוך | ל משוך.
¹⁷ מזרחה | ד מזבח.
¹⁸ מהלך | א כך מנוקד גם בפר'.
¹⁹ בין | פר' קמ': "לבין".
²⁰ הפרכות | א כך גם פר' קמ', וכעין זה מנוקד גם בפר'.
²¹ קדש | א קמ' כלפנינו. פר': "הקודש".
²² בין | א סופר: "בין". פר' קמ' "ובין". הנקדן מחק בטעות מילה זו. ענייני הסופר והנקדן כאן מבוססים על בעיה מחמת הדומות "קודש-קדש".
²³ קדש | א כך גם פר' קמ'. הנקדן מחק בטעות מילה זו.
²⁴ מהלך... הפרכות | א ח'.
²⁵ הפרכות | ג פרוכות.

וְנִתְמַלֵּא הַבַּיִת עֵשָׂן.
יֵצֵא וְכָא לֹו כְּדֶרֶךְ בֵּית כְּנִיסְתּוֹ,
מִתְפַּלֵּל² תְּפִלָּה קְצֶרָה בְּבֵית הַחִיצוֹן,
וְלֹא הָיָה מְאֹרֶךְ,
שֶׁלֹא לְהַבְעִית אֶת יִשְׂרָאֵל.

משנה ב

ג מְשַׁנְטֵל הָאָרוֹן,
אֲכָן הָיְתָה שֵׁם מִימוֹת הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים,
וְשִׁתְיָה נִקְרָאת,
גְּבוּהָה מִן הָאָרֶץ שְׁלוֹשׁ אַצְבָּעוֹת,
וְעָלֶיהָ הָיָה נוֹתָן.

יד אבן היתה¹⁰ שם מימות¹¹ נביאים¹² הראשונים¹³ ושתייה¹⁴ נקריית,¹⁵ גבוהה מן הארץ שלש אצבעות,¹⁶ שמתחלה¹⁷ היה עליה ארון¹⁸ נתון.¹⁹ משניטל²⁰ הארון, עליה היו מקטירין²¹ קטרת שלפני לפנים. ר' יוסה אומ' ²³ממנה²⁴ נשתת העולם, שנ' מציון²⁵ מכלל יופי²⁶ הופיע.

טו צנצנת המן וצלוחית של שמן המשחה ומקלו של אהרן²⁷ שקדיה ופרחיה וארגו²⁸ דרון²⁹ שהושיבו פלשתים³⁰ כבוד³¹ לאלי ישראל³² היו כולם בבית³⁴ קדש³⁵ הקדשים,³⁶ משנגנו ארון³⁷ נגנזו עמו.³⁸ שני בדי ארון היו יוצאין מן הארון³⁹ עד שמגיעין⁴⁰ לפרוכת, שנ' ויאריכו הבדים.⁴¹ יכול שקרעו את⁴² הפרוכת, ⁴³ת"ל ולא יראו החוצה, יכול לא⁴⁴ היו⁴⁵ נראין מתוכה, ⁴⁶ת"ל ויראו ראשי הבדים⁴⁷ וגו', אמור מעתה⁴⁸ האריכו, האריכו, הבדים והגיעו⁴⁹ לפרוכת ודחקו⁵⁰ את⁵¹ הפרוכת והיו נראין מתוכה, ועליהם⁵² מפורש בקבלה צרור המור דודי לי בין שדי יליון.

משנה ג

נָטַל אֶת הַדָּם מִמִּי שֶׁהוּא מְמַרֵס בּוֹ,
נִכְנָס⁵³ לְמִקְוֵם שְׁנָכְנָס,
וְעָמַד בְּמִקְוֵם⁵⁴ שְׁעָמַד,
וְהָיָה מִמֶּנּוּ אַחַת לְמַעַלָן⁵⁵ וְשִׁבְעַת לְמַטָּן⁵⁶,
וְלֹא הָיָה מִתְכַּנֵּן לְהִזּוֹת
לֹא לְמַעַלָן וְלֹא לְמַטָּן⁵⁷, אֶלָּא כְּמַצְלִיף.
וְכֵךְ הָיָה מוֹנָה:

טז נטל את הדם ממי⁶¹ שממריס בו,⁶² נכנס⁶³ למקום שנכנס⁶⁴ ועמד במקום שעמד,⁶⁵ והזה⁶⁶ ממנו⁶⁷ על⁶⁸ הפרוכת כנגד⁶⁹ שני בדי ארון אחת למעלה ושבע למטה, ולא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה אלא⁶⁹ כמצליף.⁷⁰ וכך היה מונה אחת, אחת ואחת, אחת ושתיים, אחת⁷¹ ושלש, אחת וארבע, אחת וחמש, אחת ושש, אחת ושבע.⁷² ר' יהודה⁷³ אמ' ⁷⁴משם ר' ⁷⁵ליעזר כך היה מונה

⁵² מפורש | ל מפרש.
⁵³ נכנס | כך גם פר' קמ'. ייתכן שהגדן רומז לקרא "נכנס".
⁵⁴ במקום | קמ' כלפנינו. פר' "למקום".
⁵⁵ למעלן | כך גם פר' קמ'. וכן להלן.
⁵⁶ למטן | פר' כלפנינו. קמ': כאן "למטה", אך להלן "למטן".
⁵⁷ למטן | פר' קמ' כלפנינו. ייתכן שהסופר כתב בתחילה: "למטה" ולאחר מכן הסופר תיקן עצמו כלפנינו.
⁶¹ שממריס | א שממס. ל שהוא ממרס.
⁶² נכנס | ל ונכנס.
⁶³ למקום | א במקום.
⁶⁴ והזה | א והיזה.
⁶⁵ ממנו | ג המנו.
⁶⁶ על... ארון | ל ג ח'.
⁶⁷ הפרוכת | ד הפרכת.
⁶⁸ שני | ד ב'.
⁶⁹ כמצליף | ל במצליף.
⁷⁰ וכך... ושבע | ד ל ח'.
⁷¹ ושלש | ג ושלש.
⁷² ר'... היה | א ח'.
⁷³ אמ' | ד אומ'. ל או'.
⁷⁴ משם | ל משום.
⁷⁵ ליעזר | ד אליעזר. ל ג אליעזר.

²⁶ הופיע | ד א ל פ אלהים הופיע.
²⁷ שקדיה | ל ושקדיה.
²⁸ דרון | ד א ל ח'.
²⁹ שהשיבו | ד ל שהשיבו. א שהשיבו בו.
³⁰ כבוד | א דרון. ל ח'.
³¹ לאלי | ד לאלהי. א ל לה' אלהי.
³² היו כולם | א כולם היו נתונים. ל כולן היו.
³³ בבית | כ"ה ד א ל. ב בבית.
³⁴ קדש | א קודש. ל קדשי.
³⁵ משנגנו | א משניגנו.
³⁶ ארון | א ל הארון.
³⁷ נגנזו | כ"ה ד א ל. ב נגנו.
³⁸ שני | ד ב'. ל שתי.
³⁹ עד שמגיעין | ל ומגיעין.
⁴⁰ לפרוכת | ד א לפרכות.
⁴¹ יכול שקרעו וכו' | ד א ל הסדר הוא: יכול לא.
⁴² הפרוכת | א ל הפרכת.
⁴³ ת"ל | א תלמ' לומ'.
⁴⁴ היו | ד ל יהו. א ח'.
⁴⁵ נראין | א נראו.
⁴⁶ ת"ל | א ג תל' לומ'.
⁴⁷ וגו' | א ל ח'.
⁴⁸ האריכו | ד א ל ח'.
⁴⁹ לפרוכת | ד ל לפרכת. א לפרכות.
⁵⁰ את | ל ח'.
⁵¹ הפרוכת | ד א ג הפרכת.

¹ כְּדֶרֶךְ | פר' כלפנינו. קמ': "כנגד".
² מִתְפַּלֵּל | פר' כלפנינו. קמ': "ומתפלל".
³ אני עליכם ועל | ל הייתי על.
⁴ אבותיכם | ג אבותיכם.
⁵ יחרב | ל לחרב.
⁶ אמרו לו | כ"ה א ל. ד אמרו. ב ח'.
⁷ אע"פ כן | ד א אף על פי כן. ל אעפ"כ.
⁸ אין | א ל אי.
⁹ רשוי | ד א ל רשאי.
¹⁰ שם | ד ח'.
¹¹ נביאים | ד ל הנביאים.
¹² הראשונים | ד ל הראשונים.
¹³ ושתייה | ד א ל ושתייה.
¹⁴ נקריית | ד ל נקראת. א היתה נקראת.
¹⁵ גבוהה | א וגבוהה.
¹⁶ שמתחלה | א שכתחילה.
¹⁷ עליה | א שם. ל ח'.
¹⁸ נתון | א נתון עליה.
¹⁹ משניטל | ל משנגנו.
²⁰ הארון | א ארון.
²¹ קטרת שלפני לפנים | א קטורת שלפני ולפנים.
²² יוסה | ד א ל יוסי.
²³ ממנה | ל ח'.
²⁴ נשתת | ד א ל נשתה.
²⁵ מכלל | ד מכל.

אחת, אחת ואחת, שש ואחת, שלוש ואחת, ארבע ואחת, חמש ואחת, שש ואחת, שבע ואחת.
 טז⁷ היה מהלך⁹ לשמאלו¹⁰ עם הפרכת. ולא היה¹¹ מגיע¹² לפרכת, ¹³אם הגיע, הגיע. אמ' ר' ¹⁴לעזר בי ר' ¹⁵יוסה אני ראיתיה ברומי¹⁶ והיו עליה¹⁷ טיפי דמים, ¹⁸ואמ' לי ¹⁹אילו ²⁰מדמים של יום ²¹הכפורים.

אחת¹
 <אחת²> ואחת³,
 אחת ושתיים,
 אחת ושלוש,
 אחת וארבע,
 אחת וחמש,
 אחת ושיש,
 אחת ושבע.
 יצא והניחו על כן⁴ הזהב⁵ שהיה בהיכל.

משנה ד

ה הביאו לו את השעיר, ושחטו וזרק [נ.א. וקיבל במזרק²²] את דמו. [נ.א. נוסף: נכנס למקום שנכנס²³] ועמד במקום שעמד, והזה ²⁴ממנו אחת למעלן ושבע למטן, ולא היה מתכונן²⁵ להזות לא²⁶ למעלן ולא למטן, אלא כמצליף. וכך היה מונה²⁷. יצא והניחו על כן²⁸ השני²⁹ שהיה בהיכל. רבי יהודה אומר: לא היה שם אלא כן אחד בלבד. נטל דם הפר והניח דם השעיר, והזה ממנו על הפרכת שכנגד הארון מבחוץ, אחת למעלן ושבע למטן, ולא היה מתכונן להזות לא למעלן ולא למטן, אלא כמצליף. וכך היה מונה³⁰. נטל דם השעיר והניח דם הפר, והזה ממנו על הפרכת שכנגד הארון מבחוץ, אחת למעלן ושבע למטן, ולא היה מתכונן להזות לא למעלן ולא למטן, אלא כמצליף. וכך היה מונה³¹. ערה דם הפר לתוך דם³² השעיר, ונתן את המלא בתוך הריקם.

²⁵ **מְחַנֵּן** | כך גם פר' קמ'. סופר: "מתכוונים(?)".
²⁶ **לֹא** | כך גם פר' (קמ' יש השמטה). סופר: "ולא".
²⁷ **מוֹנֶה** | כך גם פר' קמ'. בדפוסים נוספה כאן העתקה מלמעלה של המנייה.
²⁸ **כֵּן** | סופר: "כאן", וכן בסמוך. ראה הערה לעיל.
²⁹ **הַשֵּׁנִי** | כך גם פר' קמ'. הסופר השיט בטעות מילה זו.
³⁰ **מוֹנֶה** | כך גם פר' קמ'. בדפוסים נוספה כאן העתקה מלמעלה של המנייה.
³¹ **מוֹנֶה** | כך גם פר' קמ'. בדפוסים נוספה כאן העתקה מלמעלה של המנייה.
³² **דָּם** | כך גם פר' קמ'. הסופר השיט מילה זו.

¹¹ **מַגִּיעַן** | ל נוגע.
¹² **לַפְּרִכָּת** | ד לפרוכת. ל בפרוכת. ג בפרכת.
¹³ **אִם הִגִּיעַ** | א ל ואם הגיע לפרכת (ל לפרוכת).
¹⁴ **לַעֲזֹר בִּי ר' ד** | ג אלעזר בר' (ג בר ר'). א ח'.
¹⁵ **יוֹסֵה** | ד א ל יוסי.
¹⁶ **וְהָיוּ** | ד ל שהיו. ג והיה.
¹⁷ **טִיפִי** | א כמה טיפי.
¹⁸ **וְאִמִּי** | א אמ'.
¹⁹ **אִילוּ** | ד ל אלו. א אילו הן.
²⁰ **מִדָּמִים** | ג דמים.
²¹ **הַכְּפוּרִים** | ד הכיפורים. א הכיפ'.
²² **בְּמִזְרֵק** | כך פר' קמ'.
²³ **שֶׁנִּכְנָס** | כך פר' קמ' (פר': "במקום").
²⁴ **הָזָה** | פר' קמ' "והזה".

¹ **אֶחָת** | ככל הנראה הסופר השיט כאן מחמת הדומות "אחת-אחת" ואף מגיה לא שם לבו לכך.
² **אֶחָת** | כך פר' קמ'.
³ **וְאֶחָת** | (בוא"ו חיבור) כך גם פר' קמ', וכן בכולם. סופר בלי וא"ו חיבור. וכן בכולם.
⁴ **כֵּן** | פר' קמ' כלפינינו. סופר: "כאן". וכן להלן.
⁵ **הַזֶּהָב** | כך גם פר' קמ'. הסופר השיט מילה זו.
⁶ **שְׁתֵּימָם... וְאֶחָת** | ד ל אחת ושתי (ל ושתיים) אחת ושלש אחת וארבע אחת וחמש אחת ושיש אחת שבע (ל ושבע).
⁷ **הָיָה... הַפְּרִכָּת** | ל ח'.
⁸ **הָיָה** | ד ואח"כ היה.
⁹ **לְשִׁמְאָלוֹ** | א בימינו.
¹⁰ **עַם הַפְּרִכָּת** | ד עד הפרוכת.

(משנה ה)

"וַיֵּצֵא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ וַיִּכְפֹּר עָלָיו"¹ (ויקרא טו, יח)

זֶה מִזְבֵּחַ הַזֶּהב.

ז. הַתַּחֲחִיל מִחֹטֵא וְיִוָּרֵד.

מֵאִיכָן² הוּא מִתְחִיל?

מִקֶּרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית,

צְפוֹנִית מְעַרְבִית,

מְעַרְבִית דְּרוֹמִית,

דְּרוֹמִית מִזְרָחִית³,

מִקוֹם שֶׁהוּא מִתְחִיל בְּחֹטֵא עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן,

שֵׁם הוּא גּוֹמֵר עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

בְּמִקוֹמוֹ הֵיךְ עוֹמֵד וּמִחֹטֵא.

וְעַל כָּלֵם הוּא נֹתֵן מִלְמָטָן לְמַעַלָּן⁴,

חוּץ מִזוֹ שֶׁהִיטָה לְפָנָיו,

שֶׁהִיטָה⁵ נֹתֵן מִלְמָטָן לְמָטָן.

משנה ו

ח. הִזָּה עַל טְהוֹר שְׁלִמְזִבְחָ שְׁבַע פְּעָמִים.

ג.א. בא לו להקיף את המזבח,⁷ מהיכן הוא מתחיל, מקרן מזרחית⁹ צפונית, צפונית מערבית,¹⁰ מערבית דרומית, דרומית מזרחית.¹¹ מקום שמתחיל בחטאת¹² על מזבח החיצון¹³ שם הוא גומר על מזבח הפנימי,¹⁴ וממקום שמתחיל¹⁶ בעולה¹⁷ במזבח החיצון¹⁸ משם הוא¹⁹ גומר²⁰ בחטאת במזבח הפנימי. ²¹על²² כולן הוא נותן ממטה למעלה, חוץ²³ מזו שהיתה לפניו²⁴ (כנגדו אלכסון), שהיה נותן²⁵ ממעלה למטה. ²⁶ר' יהודה²⁷ אמ' משם ר' ²⁹ליעזר במקומו³⁰ היה עומד ומחטא,³² ועל³³ כולם הוא נותן ממטה למעלה, חוץ מזו שהיתה לפניו³⁴ שכנגד³⁶ אלכסון, שהיה נותן³⁷ מלמעלה למטה.

ב. ³⁸הזה על³⁹ טהרו של מזבח⁴⁰ שבע פעמים.⁴¹ לא היה מזה⁴² לא על⁴³ האפר ולא על הגחלים אלא על גגו של מזבח,⁴⁴ והיא⁴⁵ נכפפת⁴⁶ על הקיר. על כל⁴⁷ הזאה טבילה.⁴⁸ נתן על הקרן⁴⁹ מיכן ומיכן כשר, מן הקרן ולפנים פסול. שינה⁵⁰ מתן קרנות פסול,⁵¹ אם⁵² חסר,⁵³ אפי' אחת⁵⁴ מן המתנות, פסול. הקדים⁵⁵ מתן שבע למתן ארבע, יחזור ויתן⁵⁶ מתן שבע⁵⁷ על מתן ארבע⁵⁸ עד שלא⁵⁹ גמר את⁶⁰ המתנות.

⁶⁵יצא ושפך⁶⁶ שיירי הדם ליסוד מערבי של מזבח⁶⁷ החיצון,⁶⁸ ושל מזבח החיצון, היה שופך⁶⁹ אל יסוד דרומי, ר' שמעון או' ⁷⁰אילו⁷¹ ואילו ליסוד⁷² דרומי. ⁷³אילו

שיירי⁶¹ הדם הִיָּה שוֹפֵךְ

עַל יִסוֹד מְעַרְבִי⁶² שְׁלִמְזִבְחָ הַחִיצוֹן,

וְשְׁלִמְזִבְחָ הַחִיצוֹן הִיָּה שוֹפֵךְ עַל יִסוֹד הַדְּרוֹמִי⁶³.

1 עָלָיו | כך גם פר' קמ'. (שתי המילים האחרונות נשמטו בדפוסים).

2 מֵאִיכָן | כך הכתיב גם פר' קמ'.

3 מִזְרָחִית | כך גם פר' קמ'. הסופר השמיט מילה זו.

4 לְמַעַלָּן | כך גם פר' קמ'. סופר בטעות: "מלמעלן".

5 שֶׁהִיטָה | קמ' כלפינו. פר': "שהוא".

6 אֶת הַמִּזְבֵּחַ | ל במזבח.

7 מֵהִיכָן | ג מיהכן.

8 מֵהִיכָן... מִזְרָחִית | א ל ח'.

9 צְפוֹנִית צְפוֹנִית | כ"ה ד ג. ב צפונית.

10 מְעַרְבִית... מִזְרָחִית | ד מערבי דרומי דרומי מזרחי.

11 מִקוֹם | א ממקום.

12 עַל מִזְבֵּחַ (ב"פ) | א במזבח.

13 שֵׁם | א משם.

14 וּמִמִּקוֹם | א ממקום. ל מקום.

15 וּמִמִּקוֹם... הַפְּנִימִי | ד ג ח'.

16 בְּעוֹלָה | א העולה.

17 בַּמִּזְבֵּחַ (ב"פ) | ל על מזבח.

18 מִשֵּׁם הוּא | ל שם.

19 גּוֹמֵר | ל מתחיל.

20 בְּחֹטֵא בַּמִּזְבֵּחַ | א החטאות מזבח.

21 עַל | א ל ועל.

22 כּוֹלֵן | ל כלן. ג כלם.

23 מִזוֹ | א מזה. ג מיזו.

24 (כְּנַגְדּוֹ אֲלֶכְסוֹן) | ד ל ג ח'.

25 מִמַּעַלָּה | א ל ג מלמעלה.

26 ר' | ד רבי.

27 אִמ' | א ל אומ'.

28 מִשֵּׁם | א משום.

29 לִיעֶזֶר | ד ל אליעזר. א אליע'.

30 הִיָּה | א הוא.

31 הִיָּה... כּוֹלֵם | א ח'.

32 וְעַל | ג על.

33 כּוֹלֵם | ל כלן. ג כלם.

34 שְׁכַנְגַּד | ל ג שכנגדו.

35 שְׁכַנְגַּד אֲלֶכְסוֹן | א ח'.

36 אֲלֶכְסוֹן | ג אלכסין.

37 מִלְמַעַלָּה | ג ל מלמעלה.

38 הִזָּה | א הִזָּה.

39 טְהוֹר | א טיהרו.

40 שְׁבַע פְּעָמִים | א ח'.

41 לֹא הִיָּה מִזָּה | א אין מיזן.

42 2 | א ח'.

43 הָאֵפֶר | ג האפר.

44 וְהָיָא | ל היא.

45 נִכְפַּפְתָּ | ג נ.

46 עַל | א ועל.

47 הִזָּה | ד הִזָּה. ל הִזָּה.

48 נתן על הקרן וכו' | בא הסדר הוא: הקדים... ארבע (שו' 12-13) נתן על הקרן וכו'.

49 מִיכָן וּמִיכָן | ד מכן ומכן.

50 מִתֵּן קִרְנוֹת | א מקום הקרנות.

51 אִם | א ח'.

52 חָסֵר | א חסר מן המתנות. ל חסר מן המתנות.

53 אִפִּי' | ג.

54 מִן הַמִּתְנוֹת | א ל ג ח'.

55 מִתֵּן | ד דם מתן.

56 מִתֵּן | ד מדם מתן. א דם מתן. ל מדם.

57 עַל | א לדם. ל לאחר.

58 עַד שְׁלֹא | א ל ח'.

59 גָּמַר אֶת הַמִּתְנוֹת | א ח'.

60 הַמִּתְנוֹת | ד המתנות שבפני'. ל המתנות מבפנים.

61 שִׁירִי | כך גם פר' קמ', וכן מנוקד גם בפר'.

62 מְעַרְבִי | כך גם פר' קמ'. סופר "המערבית".

63 הַדְּרוֹמִי | כך גם פר'. סופר: "הדרומית".

קמ': "דרומי".

65 יֵצֵא וּשְׁפָךְ | א יוצא ושופך.

66 שִׁירִי | ד א שירי. ל את שירי.

67 הַחִיצוֹן | ג החצון.

68 וְשֵׁל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן | ל ח'.

69 אֶל יִסוֹד | א ל ליסוד.

70 אִילוֹ | ד ל ג אלו.

71 וְאִילוֹ (ב"פ) | ד ל ג ואלו.

72 דְּרוֹמִי | ד א ל מערבי.

73 אִילוֹ | ד ל ג אלו. א ח'.

אלו ואלו מתערבין באמה¹ ויוצאין לנחל קדרון,
ונמקרים לגננים לזבל,
ומועלין בקן.

משנה ז

ט כל מעשה יום הכפורים האמור על סדר⁷.

הקדים מעשה לחברו,
לא עשה כלום.

הקדים דם השעיר לדם הפר²⁶,

יחזור ויזה מדם השעיר {ואחר} <לפני> דם הפר.

אם²⁸ עד שלא גמר את המתנות מבפנים²⁹ נשפך³⁰ הדם,

יביא דם אחר³¹ ויחזור ויזה כתחלה³² מבפנים.

וכן בהיכל, וכן במזבח הזהב,

שכלם כפרה וכפרה³³ בפני עצמן.

רבי לעזר³⁴ ורבי שמעון אומרים:

ממקום שפסק, משם הוא מתחיל.

ואילו מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון,² ונמכרין
לגננים לזבל, ומועלין בקן, דברי ר' מאיר⁴ ור' שמעון.
וחכמים אומ' אין⁵ מעילה בדמים.

ג כל מעשה יום הכיפור⁹ האמורין על¹¹ הסדר¹² הקדים

מעשה¹³ לחבירו לא עשה כלום, חוץ¹⁴ מן הוצאת כף
ומחתה, שאם הקדים מעשה¹⁵ לחברו¹⁶ מה שעשה עשוי.

ד אמי ר' יהודה¹⁷ במי דברים אמורים בדברים¹⁸ הנעשין

בפנים בבגדי לבן, אבל בדברים¹⁹ הנעשין בחוץ בבגדי זהב,

²⁰אע"פ שהקדים מעשה²¹ לחבירו²², ששינה באחד מכל

²⁴המעשים, מה שעשה²⁵ עשוי.

ה נתן מקצת³⁵ המתנות בפנים³⁶ ונשפך הדם,³⁷ יביא ויתחיל

³⁸כתחילה מבפנים, ר' לעזר³⁹ ור' שמעון אומ' ממקום

שפסק. גמר את המתנות⁴⁰ (שעל הפרכות)⁴¹ שבפנים⁴² ונתן

מקצת⁴³ מתנות⁴⁴ שבחוץ⁴⁵ (על המזבח)⁴⁶ ונשפך הדם, יביא

אחר ויתחיל⁴⁷ בתחילה⁴⁸ מבחוץ. ר' לעזר⁴⁹ ור' שמעון

⁵¹אומ' ממקום שפסק.

ו גמר את המתנות⁵² שעל גבי הפרכות שבחוץ ונתן⁵³ מקצת

מתנות⁵⁴ על המזבח,⁵⁵ ונשפך הדם, יביא⁵⁷ דם אחר

ויתחיל⁵⁸ כתחילה⁵⁹ על המזבח, ר' לעזר⁶⁰ ור' שמעון

אומ' ממקום שפסק. גמר את המתנות שעל⁶² גבי המזבח,

⁶³ונשפך הדם,⁶⁴ אין מתן היסוד מעכב.⁶⁵ וכולן מטמאין

בגדים ונשרפין⁶⁶ בבית הדשן⁶⁷ דברי ר' לעזר⁶⁹ ור' שמעון

שמעון, וחכמים אומ' אין מטמאין בגדים,⁷² ואין נשרפין

בבית הדשן⁷³ אלא⁷⁴ האחרון⁷⁵ הגומר⁷⁶ את המלאכה בלבד.

ז אמי ר' יוסה זה סימן, כל⁷⁸ היוצא⁷⁹ בפנים⁸⁰ להינתן

⁸¹בחוץ⁸² ניטל מן הסמוך⁸³ לפנים, וכל⁸⁴ הנוטל מבפנים

²⁸אם | כך גם פר' קמ'. סופר בטעות נוסף:

"לא".

²⁹מבפנים | פר' קמ': "שבפנים".

³⁰נשפך | הסופר כפל בטעות מילה זו.

³¹אחר | קמ' כלפינו, וכן מנוקד בפר'. ייתכן

שהסופר וכן סופר פר' כתבו "אחד".

³²כתחלה | כך גם פר' קמ'.

³³וכפרה | כך גם פר' קמ'.

³⁴לעזר | כך גם פר' קמ'.

³⁵המתנות בפנים | ל דמי בפני'.

³⁶ונשפך | ד ובשפך. ל נשפך.

³⁷יביא | ד א ל יביא אחר.

³⁸כתחילה | ד בתחלה. ל כתחלה.

³⁹לעזר | ד אלעזר. א אלע'. ל אלעז'.

⁴⁰(שעל הפרכות) | ל ג ח'.

⁴¹שבפנים | א מבפנים.

⁴²ונתן | א נתן.

⁴³מתנות | א המתנות.

⁴⁴שבחוץ | א בחוץ. ל מבחוץ.

⁴⁵(על המזבח) | ל ח'.

⁴⁶ונשפך | ל נשפך.

⁴⁷בתחילה | ד ל בתחלה. א כתחילה. ג כתחלה.

⁴⁸מבחוץ | א על גבי המזבח מבחוץ.

⁴⁹לעזר | ד א אלעזר. ל אלעז'.

⁵⁰ור' שמעון | ל ור"ש.

⁵¹אומ' | ל ח'.

⁵²שעל גבי הפרכות | א שעל המזבח. ד ל ג ח'.

⁵³מקצת מתנות | א את המתנות. ל מקצ' המתנ'.

⁵⁴על | א שעל גבי.

⁵⁵ונשפך... המזבח | כ"ה ד. ב ח'.

¹באמה | בפר' הבי"ת בקמץ.

²ונמכרין | ג נמכרין.

³בהן | א בהן לנחל קדרון. ל בהן בנחל קדרון.

⁴ור' שמעון | ד ח'.

⁵מעילה | א מועלין.

⁶בדמים | ל ג לדמים.

⁷סדר | קמ' כלפינו. פר': "הסדר".

⁸כל מעשה וכו' | בא ל באו כאן ה"ו וה"ח ואח"כ

ההלכות שלפנינו.

⁹הכיפור | כ"ה א. ד כיפורי' ל הכפורים. ב ח'.

¹⁰האמורין | א האמור. ל אמורין.

¹¹הסדר | ל סדר.

¹²הקדים... כלום | א ל ח'.

¹³לחבירו | ד ג לחברו.

¹⁴מן הוצאת | א ל מהוצאת.

¹⁵לחברו | א לחבירו.

¹⁶מה שעשה עשוי | א ל לא עשה כלום.

¹⁷במי וכו' | ד ל בד"א. א במה וכו'.

¹⁸הנעשין | ד הנעשים.

¹⁹הנעשין | א הנעשים.

²⁰אע"פ | ל שאע"פ.

²¹לחברו | ד ל לחברו.

²²שישנה... המעשים | א ל ח'.

²³שישנה באחד | ד ח'.

²⁴המעשים | ד הנעשי'.

²⁵עשוי | ל עשוי נתן מדם הפר בפנים ובחוץ

ומדם השעיר בפנים ובחוץ הפנימי' עלו לו

והחיצוני' לא עלו לו.

²⁶קפרי | פר' קמ' כלפינו. סופר: "להפר".

²⁷לאחר | כך פר' קמ'

⁵⁶ונשפך | ל נשפ'.

⁵⁷דם | א ל ח'.

⁵⁸כתחלה | א כתחילה.

⁵⁹על | א על גבי.

⁶⁰לעזר | ד אלעזר. א אלע'. ל אלעז'.

⁶¹ור' שמעון | ל ור"ש.

⁶²גבי | א ל ג ח'.

⁶³ונשפך | א ג נשפך.

⁶⁴אין | ל ואין.

⁶⁵וכולן | ד וכולן.

⁶⁶בבית | א אבית.

⁶⁷דברי... הדשן | א ח'.

⁶⁸ר' | ל ח'.

⁶⁹ליעזר | ד אליעזר. ל ג אלעזר.

⁷⁰ור' | כ"ה ל ג. ד ורבי ב ר'.

⁷¹אין | ל אינן.

⁷²ואין | ל ולא.

⁷³אלא | ג אילא.

⁷⁴האחרון | א אחרון.

⁷⁵הגומר | א ל גומר.

⁷⁶את | א את כל.

⁷⁷יוסה | ד א ל יוסי.

⁷⁸היוצא | א ל הניטל.

⁷⁹בפנים | ד ג מבפנים. א ל מבחוץ.

⁸⁰להינתן | א ונתן. ל להנתן.

⁸¹בחוץ | א מבפנים. ל בפנים.

⁸²ניטל | ד ג נוטל.

⁸³לפנים | א או לפנים.

⁸⁴הנוטל | א ל היוצא. ג הניטל.

¹להנתן בחוץ² ניתן על הסמוך³ בפנים.⁴ נתן⁵ מקצת הפר בפנים⁶ בחוץ,⁷ ומדם השעיר בפנים⁸ בחוץ,⁹ הפנימיין עלו לו והחיצוניין לא עלו לו. נתן מקצת המתנות¹⁰ שבפנים, ונשפך הדם, יביא¹¹ אחר¹² ויתחיל, על¹³ המזבח.¹⁴ נתן מקצת המתנות על¹⁵ המזבח, ונשפך הדם¹⁶ [כו].¹⁷ אע"פ שלא נתן כנגד היסוד יצא, שני¹⁸ וכלה¹⁹ מכפר, אם²⁰ כיפר²¹ כלה²² דברי ר' עקיבא, ר' יהודה או' אם²⁴ כילה²⁵ כיפר.

מִסְכַּת כְּפֻרִים (יומא) פֶּרֶק שְׁשִׁי

פרק ו

משנה א

שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם הַכְּפֻרִים,
מִצֹּתָן שִׁיהוּ שְׁוִים
בְּמִרְאָה וּבְקוֹמָה וּבְדָמִין וּלְקִיחָתָן²⁶ כְּאַחַת²⁷.
אִם עַל פִּי שְׂאִינָן שְׁוִים, כְּשֵׁרִים²⁸.
לֶקַח אֶחָד הַיּוֹם וְאֶחָד לְמָחָר, כְּשֵׁרִים.
מֵת אֶחָד מֵהֶם,
אִם עַד שְׁלֹא הִגְרִיל²⁹ מֵת,
יִקַּח זֶזֶג³⁰ לְשָׁנִי;
וְאִם מִשֶּׁהִגְרִיל³¹ מֵת,
יָבִיא שְׁנַיִם וְיִגְרִיל עֲלֵיהֶם כְּתַחֲלָה³².
וְיֵאמָר³³,

ב

אִם שְׁלֹשָׁם מֵת:
”זֶה שְׁעֵלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל ”לֹשֶׁם” יִתְקִים תַּחֲתָיו”;
וְאִם שְׁלֹשָׁאֵל מֵת:
”זֶה שְׁעֵלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל ”לְעֹזָאֵל” יִתְקִים תַּחֲתָיו”.
הַשְּׁנִי³⁴ יִרְעָה עַד שִׁסְתָּאב וְיִמְכֹר,
וְיִפְּלוּ דָמָיו לַנִּדְבָה,
שְׂאִין חֲטָאת צָבוּר מֵתָה.
רַבִּי יְהוּדָה אָמַר:
תְּמוּת.
וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה:
נִשְׁפָּךְ הַדָּם, יָמוּת הַמִּשְׁתַּלַּח;
מֵת הַמִּשְׁתַּלַּח, יִשְׁפָּךְ³⁵ הַדָּם.

²⁵ כיפר | ד כפר אין מתן היסוד מעכב וכולן כנגד היסוד יצאו שנאמר וכלה מכפר. ל כפר.
²⁶ ולקִיחָתָן | כך גם פר' קמ'. סופר:
”ובלקִיחָתָן”.
²⁷ כְּאַחַת | כך פר' קמ'. סופר (ואולי גם נקדן):
”באחת”.
²⁸ כְּשֵׁרִים | כך גם פר' קמ'. סופר בטעות:
”בשירים”.
²⁹ הִגְרִיל | כך גם פר' קמ'. סופר בטעות:
”הרגיל(?)”.
³⁰ זֶזֶג | כך מנוקד גם בפר'.
³¹ מִשֶּׁהִגְרִיל | כך גם בפר'. ייתכן שהסופר כתב בטעות דל”ת במקום רי”ש. וכן קמ'.
³² כְּתַחֲלָה | כך גם פר' קמ'.
³³ וְיֵאמָר | קמ' כלפנינו. סופר+פר': ”ויומר”.
³⁴ הַשְּׁנִי | פר' קמ' ”והשני”.
³⁵ יִשְׁפָּךְ | כך גם פר' קמ'. סופר: ”ישפוך”.

¹⁰ שבפנים | ד א בפנים.
¹¹ אחר | ד אחד.
¹² ויתחיל | ד ויתחיל בתחלה.
¹³ המזבח | ד הפרוכת. א הפרכות.
¹⁴ נתן | ד יתן.
¹⁵ המזבח | א הפרכות.
¹⁶ [כו] | א יביא אחר ויתחיל על הפרכות. ד ב ח'.
¹⁷ אע”פ... יצא | ג אין מתן היסוד מעכב וכולם כנגד היסוד יצאו.
¹⁸ וכלה | ד כלה.
¹⁹ מכפר | א מכפר את הקודש הק'. ל מכפר את הקדש. ג מכפר וג'.
²⁰ כיפר | ד ל כפר.
²¹ כלה | א ג כילה.
²² דברי | ג רב'.
²³ עקיבא | ג עקיבא.
²⁴ כילה | ד ל כלה.

¹ להנתן בחוץ | א לינתן מבחוץ.
² ניתן | ד נתן. א ג נותן.
³ בפנים | ד ל ג לפנים. א או לפנים.
⁴ נתן... [כו] | ל נתן מן הקרן מיכן ומיכן כשר חוץ מן הקרן ולפנים פסול שינה מתן קרנות פסול חסר מן המתנות או לא נתן אלא אחת כשר גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא אחר ויתחיל בתחלה על הפרוכת גמר את המתנות שעל הפרוכת ונשפך הדם (ועיין בשנו”ס לעיל שו' 22). ג גמר את המתנות שבפנים נשפך הדם יביא אחר ויתחיל כתחלה על הפרכות גמר את המתנות שעל הפרכות נשפך הדם.
⁵ מקצת | ד א מדם (ועיין בשנו”ס לעיל שו' 22).
⁶ בחוץ | א ובחוץ.
⁷ ומדם | ד מדם.
⁸ בחוץ | א ובחוץ.
⁹ הפנימיין | ד הפנימין.

ט פר ושעיר של יום¹ הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן, ולא הספיק להקריבן³ עד שנמצאו⁴ הראשנים, ירעו עד⁵ שיסתאבו וימכרו, ויפלו דמיהן לנדבה, שאין חטאת⁶ צבור⁷ מתה. ⁸ר' יהודה או' ⁹תמות. ¹⁰ועוד ¹¹אמ' ר' יהודה נשפך הדם ימות המשתלח, מת המשתלח ישפך הדם.

י שני שעירי¹² יום הכפורים¹³ מצותן¹⁴ בהגדיל, ¹⁵לא ¹⁶הגריל ¹⁷עליו, ¹⁸אפי' הכי כשרין. ²⁰הגרלן ²¹באהרן, אפי' בכהן הדיוט כשרים. שני שעירי יום הכפורים עד שלא ²³הגריל ²⁴עליהן ²⁵רשיי לשנותן ²⁶לדבר ²⁷אחר, ²⁸משהגריל עליהן ³⁰אין רשיי לשנותן ³¹לדבר אחר.

יא פסח³² שלא קרב בראשון יקרב³⁴ בשיני, לא קרב³⁵ בשיני יקרב³⁶ בשלישי, ³⁷מעו' שלא קרב בראשון יקרב בשיני, ³⁸לא קרב בשיני יקרב³⁹ בשלישי, ⁴⁰חגיגה שלא קרבה בראשון ⁴²תקרב ⁴³בשיני, לא קרבה ⁴⁴בשיני ⁴⁵תקרב בשלישי, ⁴⁶לא קרבה בשלישי, תקרב להבא.

יב שעירי הרגל שלא ⁴⁸קרב ברגל ⁴⁹יקרב ⁵⁰בראש חדש, לא קרב בראש חדש יקרב ביום⁵¹ הכפורים, לא ⁵²קרב ביום הכפורים⁵³ יקרב⁵⁴ לרגל הבא, ⁵⁵שמתחלה לא הוקדשו ⁵⁷לקרבנות צבור אלא על מנת ⁵⁸לקרב על מזבח ⁵⁹החיצון. מת שעיר המשתלח⁶⁰ עד שלא ⁶¹נזרק ⁶²דמו של ראשון, אע"פ שלא ⁶³התודה עליו, יצא, שנ' יעמד ⁶⁴חי. עד מת ⁶⁵יהא זקוק להיות חי, ⁶⁶עד ⁶⁷וכלה מכפר את ⁶⁸הקדש ⁶⁹וגו', דברי ר' יהודה, ר' שמעון אומ' עד שעת ⁷⁰וידי. ר' יוסה אומ', כך הוא ⁷²או' חטאו ⁷³עזו ⁷⁴פשעו לפניך ⁷⁵עמך בית ישראל ⁷⁶וגו'.

משנה ב

ג בא לו אצל שעיר המשתלח
וסמך שתי ידיו עליו ונתנה⁷⁷.
וכך היה אומר:
אנא השם,
עזו, פשעו, חטאו לפניך עמך בית ישראל.
אנא השם⁷⁸, ⁷⁹
כפר נא לעונות לפשעים ולחטאים⁸¹,
שעזו, שפשעו, ונחטאו לפניך עמך בית ישראל.
ככתוב בתורת משה עבדך⁸² לאמר⁸³:
(ויקרא טז, ל)

⁶² דמו | ד הדם.
⁶³ התודה | א התודה.
⁶⁴ חי | א חי לפני ה'.
⁶⁵ יהא | א א חי.
⁶⁶ עד | א א חי.
⁶⁷ וכילה | א וכילה מפכ (ונמחק המוסגר בנקודות).
⁶⁸ הקדש | א הקדש.
⁶⁹ וגו' | א הקודש ואת אהל מו' ואת המק'. ד ל ח'.
⁷⁰ וידי | א הוידוי. ל דוי.
⁷¹ יוסה | א א ל יוסי.
⁷² או' | א א חי.
⁷³ עזו | א א לעזו.
⁷⁴ פשעו | א א ל ופשעו.
⁷⁵ עמך בית ישראל | א א ל ח'.
⁷⁶ וגו' | א א ל ח'.
⁷⁷ ונתנה | א פ' כלפנינו. קמ': "והתודה".
⁷⁸ השם | א פ' כלפנינו. קמ': "בשם".
⁷⁹ בית ישראל. אנא השם | א וי' ג' עד כאן הציטוט בכתב היד. (וראה להלן הערה על "וגו' זה שהוסב להיות סימן ההלכה "ד"). בפר' נוסף "כפר נא וגו'. בקמ' ההלכה מובאת במלואה.
⁸⁰ | הקטע שבין הקווים האלכסוניים הושמט בכוונה בכתב היד למטרת חיסכון. הושלם כאן על פי הציטוטים מהפרק הקודם תוך ביצוע ההתאמות הנדרשות לקטע הנוכחי.
⁸¹ ולחטאים | א כ מנוקד בפר'. הנקדן סימן בטעות(?) דגש בטי"ת.
⁸² עבדך | א כ מנוקד גם בפר'.
⁸³ לאמר | א כ גם פר' קמ'.

³¹ לדבר | ד א בדבר.
³² פסח... בשלישי | א ח'.
³³ שלא | ל עד שלא.
³⁴ בשיני | ד ל בשני.
³⁵ בשיני (ב"פ) | ד ל בשני.
³⁶ בשלישי | ל לבא.
³⁷ מעו' | א באה כאן הרישא של הי"ב: שעירי.
³⁸ לא קרב בשיני | ג ח' (תלוי בין השורות).
³⁹ בשיני | ד בב'.
⁴⁰ בשלישי | א להבא. ל לבא.
⁴¹ חגיגה... להבא | ל ח'.
⁴² תקרב | א תיקרב.
⁴³ בשיני | ד בשני.
⁴⁴ בשיני | ד בשני.
⁴⁵ תקרב | א תיקרב.
⁴⁶ לא... להבא | א ח'.
⁴⁷ שעירי הרגל | א שעיר.
⁴⁸ קרב (ב"פ) | א קרב.
⁴⁹ יקרב (ב"פ) | א יקרב.
⁵⁰ בראש חדש (ב"פ) | ד בר"ח. א בראש חודש.
⁵¹ הכפורים | א הכפורים.
⁵² קרב | א קרב.
⁵³ הכפורים | ד הכפורים. א הכיפ'.
⁵⁴ יקרב | א יקרב.
⁵⁵ לרגל | א ברגל.
⁵⁶ שמתחלה | א שמתחילה.
⁵⁷ לקרבנות צבור | א ל קרבנות ציבור (ל צבור). ג לקרבנות הצבור.
⁵⁸ לקרב | א ליקרב.
⁵⁹ החיצון | ג החצון.
⁶⁰ עד שלא | ל ג ח'.
⁶¹ נזרק | ד זרק. ל ג ונזרק.

¹ הכפורים | א הכיפ'.
² ולא... שנמצאו | ל ואח"כ נמצאו. ג ואחר כך נמצאו.
³ עד | כ"ה ד א. ב ח'.
⁴ הראשונים | ד א ל הראשונים.
⁵ שיסתאבו | ג שיסתאבו.
⁶ צבור | ד הצבור. א ציבור. ל ג הציבור.
⁷ מותה | ד מית'.
⁸ ר'... או' | א דברי ר' יהודה.
⁹ תמות | א ח'.
¹⁰ ועוד | ג עוד.
¹¹ אמ' ר' | ד א א"ר.
¹² יום הכפורים | א יום הכיפורים.
¹³ מצותן | ל מצותן אע"פ (ונמחק המוסגר). א ח'.
¹⁴ בהגריל | כ"ה ל. ד ג בהגריל א בהגרלה ב בהגדיל.
¹⁵ לא | ד א אף על פי שלא. ל אע"פ שלא.
¹⁶ הגריל | כ"ה ד א ל. ב הגדיל.
¹⁷ עליו | ד ל עליהן. א ח'.
¹⁸ אפי' הכי | א ל ח' (ג. הגליון קרוע).
¹⁹ אפי'... עליהן | ד ח'.
²⁰ הגרלן | א א ל מצות הגרילן (ג. הגרלן).
²¹ באהרן | א באהרן. ל באהרונה.
²² הכפורים | א הכיפורים.
²³ הגריל | ג הגרל.
²⁴ עליהן | א עליהם.
²⁵ רשאי (ב"פ) | ד א א ל רשאי.
²⁶ לדבר | ד א בדבר.
²⁷ אחר | ד אחר.
²⁸ משהגריל | כ"ה ד א. ב משהגדיל.
²⁹ משהגריל... פסח | ל ח'.
³⁰ אין | א אינו.

"כי ביום הזה יכפר עליכם¹,
<לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יי תטהרו>
והן עונים אחריו:
"ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".² ////

משנה ג

ד מסרו למי שהולכים³.
הכל קשרים להולכי,
אלא {שעשה} <שעשו⁴> הכהנים⁵ גדולים קבע,
ולא היו מניחים את⁶ ישאל להולכי.
אמר רבי יוסי:
מעשה והולכי עד-שאלא [נ.א. פרמה: ערשאלה⁷ קיי: עדשלה] מצפורין⁸,
וישאל הנה.

משנה ד

ה וכבש עושין לו מפני הבבליים⁹,
שהיו מתלשים בשער,
ואמרין לו:
"טל וצא, טל וצא!"
יקרי¹⁰ ירושלים מלואים אותו עד סכה הראשונה.
עשר סכות מירושלים ועד צוק¹¹,
תשעים ריס¹²,
שבועה ומחצה¹³ לכל מיל¹⁴.

שאלו³³ את ר' ליעזר הרי שחלה שער המשתלח, מהו להרכיבו. אמ' להם יכול הוא³⁵ להרכיב³⁶ את אחרים, חלה משלחו, מהו
לשלחו ביד אחר, אמ' להם כן³⁸ תהו בשלום³⁹ ואני.⁴⁰ דחאו ולא מת מהו שירד אחריו וימיתנו, אמ' להם כך יהיו אויבי⁴¹ מקום,
וחכמים אומ' חלה, מרכיבו, חלה משלחו, ⁴²[משלחו] ביד אחר, דחאו ולא מת, ירד אחריו וימיתנו.

משנה ה

ו וצל⁴⁴ כל סכה וסכה אומרים לו:
"הרי מזון והרי מים".
ומלואים אותו מסכה לסכה,
חוץ מהאחרון⁴⁵ שבהן,
שאנינו מגיע עמו לצוק,
אלא עומד מרחוק ורואה את מעשיו.

²⁶ ר' יוסה או' | ד רבי יוסי אומר.
²⁷ ומעריבין | א ג מעריבין.
²⁸ יוסה | ד א ל יוסי.
²⁹ בי ר' | ד בן רבי. א ל בר'.
³⁰ יכולני | א ל יכול.
³¹ שתי | כ"ה ד א ל ג. ב שני.
³² סוכות | ג סכות.
³³ את | כ"ה ד א ל ג. ב אמ'.
³⁴ ליעזר | ד א ל אליעזר.
³⁵ להרכיב | ל להרכיבו.
³⁶ את | א ל ג ח'.
³⁷ לשלחו | א שישלחנו.
³⁸ תהו | כ"ה ד ג. א נהיה ל תהו ב תהי.
³⁹ ואני | כ"ה ד ל ג. א אני [ותאם] ב ואם.
⁴⁰ דחאו | ל דחיו.
⁴¹ מקום | א ל המקום.
⁴² [משלחו] כ"ה א ג. ד ל ב ח'.
⁴³ דחאו | ל דחיו.
⁴⁴ וצל | פר' קמ' "על".
⁴⁵ מקאחרון | פר' קמ' "מן האחרון". סופר:
"מאחריו".

⁹ הבבליים | כך גם פר' קמ'. סופר:
"הכלבים(?)(!)".
¹⁰ יקרי | פר' קמ': "יקרי" (הניקוד ע"פ פר'),
וכעין זה בכתיב אחר נוסח הסופר: "יקרא".
¹¹ צוק | כך הכתיב גם פר' קמ', אלא שבפר'
הצד"י מנוקדת בשורוק. סופר: "צק".
¹² ריס | כך מנוקד גם בפר'.
¹³ ומחצה | כך מנוקד גם בפר'.
¹⁴ מיל | כך גם פר' קמ'. סופר: "מיו(?)".
¹⁵ כבש | ל וכבש.
¹⁶ לו | ד ח'.
¹⁷ אלכסנדרין | א ל אלכסנדרים.
¹⁸ שהיו מתלשין | א ל שמתלשין.
¹⁹ טל וצא | א ח'.
²⁰ יקרי | א ל יקרי.
²¹ סוכה | ד תוכה.
²² ראשונה | ל ראשונה עשר סכות מירושלים ועד
צוק.
²³ ר' | ד רבי.
²⁴ סכות | ג סכות.
²⁵ ר'... | א ל ח'.

¹ עליכם | עד כאן הציטוט בקאופמן ופר'
"וגו". ובקמ' ממשיך עד סוף הפסוק. הסופר כתב
"וג" כדי לרמוז להמשך לאחר "אנא השם".
הסופר שכח לציין כאן הלכה ד' אבל כך בפר'
וכך גם ברור לפי ההלכות הבאות. מגיע כלשהו
מחק חלק מ- "וג" ועשה מזה "ד" לציין את
מספר ההלכה.
² // | פר' כלפנינו. קמ' נוסף רק כאן (ולא
בפעמים שבפרקים הקודמים) הלכה שלמה:
"הכהנים והעם העומדים בעזרה בזמן ששומעים
את שם המפורש שהוא יוצא מפי כהן גדול,
כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם ואומרים:
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".
³ שהולכים | פר' קמ' "שהוא מוליכו".
⁴ שעשו | כך פר' קמ'.
⁵ הכהנים | פר' קמ': "כהנים".
⁶ את | קמ' כלפנינו. פר' מילה זו חסרה.
⁷ ערשאלה | נקדן פר' לא ניקד ש"ן ימנית או
שמאלית.
⁸ מצפורין | קמ' כלפנינו. קמ': "מצפורי".

משנה ו

1 ומה היה עושה?

חלק לשון שלזהורית,
הציו קשר בסלע וחציו קשר בין קרניו,¹
ודוחפו לאחוריו;
ומתגלגל ויורד,
ולא היה מגיע למחצית ההר,
עד שהוא נעשה אברים אברים.
בא וישב לו תחת סכה האחרונה,
עד שתחשך.

2 מאמתי מטמאין בגדים?

משצא² לחומת³ ירושלים.

רבי שמעון אומר:

משעת⁴ דחיתו לצוק.

טו שער המשתלח אע"פ שאין מטמא בגדים מטמא⁶ אוכלין

דברי ר' מאיר, וחכמים או⁷ אין מטמא⁸ אוכלין ומשקין,

מפני⁹ שהוא חי ואין¹⁰ חי מטמא אוכלין ומשקין.

טז מאימתי מטמא בגדים,¹² מיצא¹³ חומת¹⁴ ירושלם דברי

ר' מאיר,¹⁶ ר' יהודה אומ'¹⁷ משעה שיגיע לצוק, ר'

שמעון¹⁹ או²⁰ משעת דחיתו לצוק.

משנה ז

ח בא לו אצל הפר ואצל השעיר הנשרפים.

קרעם²¹ והוציא את אמוניהם,

נתנם במגס²² והקטירם על גבי המזבח.

קלען במקלות²³ והוציאן לבית השריפה²⁴.

מאימתי מטמאין בגדים?

משצאו לחומת²⁵ העזרה.

רבי שמעון אומר:

משצאת האור ברבן²⁶.

טז פרים הנשרפין ושעירים²⁷ הנשרפים²⁸ אע"פ שאין

מטמאין בגדים מטמאין אוכלין ומשקין דברי ר' מאיר,³¹

וחכמים אומ' פרה ופרים הנשרפין³² מטמאין³³ אוכלין

ומשקין,³⁴ ושעיר המשתלח³⁵ אין מטמא אוכלין ומשקין,

מפני³⁶ שהוא חי ואין³⁷ חי מטמא אוכלין ומשקין.

טז מימתי³⁹ מטמאין בגדים,⁴⁰ משיצאו⁴¹ חומת העזרה דברי

ר' מאיר, ר' יהודה⁴² אומ'⁴³ משישליכן לאור, ר' שמעון

אומ'⁴⁴ משיצאת האור ברובן.

³⁰ מטמאין (ב"פ) | א מטמאין.
³¹ וחכמים... ומשקין | ד ח'.
³² מטמאין | א ל מטמאין.
³³ אוכלין ומשקין | ג אוכלים ומשקין.
³⁴ ושעיר | א ל שעיר.
³⁵ אין | א ל אינו.
³⁶ שהוא | ג שהו.
³⁷ ואין חי | א וכל שהוא חי אינו.
³⁸ מימתי | ד א ל מאימתי.
³⁹ מטמאין | ד א ג מטמאין. ל מטמא.
⁴⁰ משיצאו | ל משיצא.
⁴¹ חומת | א חוץ לחומת. ג לחומת.
⁴² אומ' | ד אומר.
⁴³ משישליכן | ג. ד ח'.
⁴⁴ משיצאת | ד משיצית. א ל משיצית. ג משיצית.

¹⁵ ר' | 1 | ד רבי.
¹⁶ ר' | 2 | ד ורבי. ג ור'.
¹⁷ יהודה | א ל יוסי.
¹⁸ משעה שיגיע | א ל ג משיגיע.
¹⁹ או' | ד ח'.
²⁰ משעת | ד משעה.
²¹ קרעם | כך גם פר' קמ'. סופר: "קרעים".
²² במגס | פר' הכתיב כלפנינו, אך מנוקד
"במגס". קמ': "במגיס".
²³ במקלות | כך גם פר' קמ'.
²⁴ השריפה | בפר' הרי"ש בצירי.
²⁵ לחומת | פר' קמ' "חומת".
²⁶ ברבן | כך מנוקד גם בפר'.
²⁷ ושעירים | ד ח'.
²⁸ הנשרפים | ד ח'.
²⁹ אע"פ... הנשרפין | ל ח'.

¹ קרניו | כך מנוקד גם בפר'.
² משיצא | בפר' היו"ד והצד"י בקמץ.
³ לחומת | פר' קמ' "חומת".
⁴ משעת | כך גם פר' קמ'. סופר:
"משעד/משעה(?)".
⁵ שאין | ל שאינו.
⁶ אוכלין | ד אוכלי' ומשקין. א ל אוכלין ומשקין.
⁷ אוכלים ומשקים.
⁸ אין | א אינו.
⁹ אוכלין ומשקין (ב"פ) | ג אוכלים ומשקים.
¹⁰ שהוא | ג שהו.
¹¹ חי | א החי.
¹² מאימתי | ג מימתי.
¹³ מיצא | ד מי שיצא. א ל ג משיצא.
¹⁴ חומת | ד מחומת. א ג לחומת.
¹⁵ ירושלם | ד ירושלי'.

היכן שורפין אותן, ¹בבית ²הדשן ³הגדול ⁴חוץ לירושלם, ⁵לצפונה של ירושלם, חוץ ⁶לשלוש מחנות. ⁷זקיפן של כהנים ⁸היו מעמידין ⁹סביבות המערכה, מפני ¹⁰דחק העם, כדי שלא יהיו קופצין ¹¹לראות ונופלין לתוך ¹²המדורה. אחד ¹³השורף, ואחד ¹⁴המסייע בשעת ¹⁵שריפה, ¹⁶מטמין בגדים, אבל המסדר את המערכה, ¹⁷והמצית את האור ¹⁸באליתא, ¹⁹אין ²⁰מטמין בגדים.

משנה ח

ט אָמרו לו לכהן גדול:
הגיע שער למדבר.
ומנין היו יודעין שהגיע שער למדבר?
דיקאיות ²¹היו עושין, ומניפין בסודרין,
ויודעים שהגיע שער למדבר.
י אָמר רבי יהודה:
נהלא סימן גדול היה להם?
שלושת מילים מירושלים ועד בית חרור ²²;
הולכים מיל, וחוזרים מיל, ושוהים כדי מיל,
ויודעים שהגיע שער למדבר ²³.

מסכת כפורים (יומא) פרק שביעי

משנה א ²⁴

בא לו כהן גדול לקרות.
אם רוצה בבגדי בוץ קורא ²⁵,
ואם לאו, באקטלת ²⁶ לבן ²⁷ משלו.
חזן הכנסת נוטל ספר תורה,
ונותנו ²⁸ / לראש הכנסת,
וראש הכנסת נותנו / לסגן,
והסגן נותנו לכהן גדול,
וכהן ²⁹ גדול עומד ומקבל וקורא עומד,
וקורא "אחרי מות" ו"אך בעשור".
וגולל את התורה ומניחה בחיקו,
ואומר:
"יותר ³⁰ ממה ³¹ שקרית ³² לפניכם, כתוב ³³.
"ובעשור" שבחומש ³⁴ הפקודים [סופר: הפקודים ³⁵],
{ן} קורא ³⁶ על פה.

²⁸ וְנוֹתְנוּ | מכאן הסופר השמיט מחמת הדומות
"נותנו-נותנו", והושלם כהוגן לכאורה ע"י
הנקדן.
²⁹ וְכֹהֵן | כך גם קמ', סופר+פר': "כהן".
³⁰ יוֹתֵר | כך גם קמ': "יתר".
³¹ מִמָּה | כך גם פר' קמ': סופר: "מימא".
³² שְׁקִירֵי | כך גם פר' קמ', וכן מנוקד גם
בפר'. סופר: "שסרית(?)".
³³ כְּתוּב | כך גם פר' קמ'.
³⁴ שְׁבַחֲוֹמֶשׁ | בפר': "שבחומש".
³⁵ הַפְּקוּדִים | כך גם פר' קמ'. הניקוד הוא לפי
פר'. אך ייתכן שהיו"ד מסמנת שווא והנקדן
צודק בניקודו.
³⁶ קוֹרֵא | פר' קמ': "קורא" וכנראה הנקדן לא
שם לב שצריך למחוק את הויו".

¹⁹ אין | כ"ה ד א ג. ל אינן. ב ח'.
²⁰ מִטְמִין | א ג מטמא. ל מטמאין.
²¹ דִּיקָאִיּוֹת | קמ' כלפנינו, ודומה לזה בפר':
"דיקאיות".
²² חֲרוֹרוֹ | כך גם פר' קמ', וכן מנוקד גם בפר'.
²³ לַמִּדְבָּר | פר' כלפנינו. קמ' נוספה הלכה
שלמה: "אמר רבי ישמעאל: והלוא סימן גדול
אחר היה להן, לשון של זהרית היה קשר על
פתחו של היכל וכיון שהגיע השעיר למדבר היה
הלשון מלביין. שנאמר: אם יהיו חטאיכם כשנים,
כשלג ילבינו".
²⁴ א | כל חלוקת ההלכות בפרק זה, כך בדיוק
גם בפר'.
²⁵ קוֹרֵא | כל שורה זו, כך גם פר' קמ'.
²⁶ בְּאַקְטָלֶת | כך גם פר' קמ', וכן מנוקד גם
בפר'.
²⁷ לִבָּן | פר' כלפנינו. קמ': "הלבן".

¹ בְּבֵית | א אבית.
² הַדֶּשֶׁן | ל דשן.
³ הַגְּדוֹל | א הגדיל.
⁴ חוּץ לִירוּשָׁלַם | ל שביירושלם (ותוקן: לירושלם.
⁵ לַצִּפּוֹנָה | א וצפונה. ל לשלצפונה (ונמחק
לש").
⁶ לְשֹׁלֶשׁ | א משלש.
⁷ זְקִיפִין | ד ל זקיפין. א זוקופין.
⁸ הָיוּ | א ח'.
⁹ סְבִיבוֹת | ג לסביבת.
¹⁰ דַּחֲקָא | א דחוק. ל דחוק.
¹¹ לְרֵאוֹת | א ח'.
¹² הַמְדוּרָה | א המערכה מדורה.
¹³ הַשּׁוֹרֵף | ל שורף.
¹⁴ הַמְּסִיעֶה | ל מסייע.
¹⁵ שְׂרִיפָה | ל שריפתן.
¹⁶ מִטְמִין | א מטמא. ל מטמאין.
¹⁷ וְהַמְּצִית | ד ומצית.
¹⁸ בְּאַלִּיתָא | ד באילת'.

ומברך עליה שמונה ברכות:
 על התורה,
 ועל העבודה,
 ועל ההודיה,
 ועל מחילת העון,
 ועל המקדש,
 ועל ישראל,
 ועל הכהנים,
 ועל שאר התפלה.

(משנה ב)

הרואה כהן גדול שהוא קורא,
 אינו²⁵ רואה פר ושעיר הנשקפים,
 והרואה²⁶ פר ושעיר הנשקפים,
 אינו רואה כהן גדול כשהוא²⁷ קורא.
 לא מפני שאינו²⁸ רשאי,
 אלא שהיתה דרך רחוקה,
 ומלאכת שניהם היתה כאחת.

משנה ג

ב ואם בבגדי בוץ קרא,
 קדש ידיו ורגליו ופשט,
 ירד וטבל, עלה ונסתפג.
 הביאו לו בגדי זהב, ולבש,
 קדש²⁹ ידיו ורגליו.
 ג יצא ונעשה את אילו ואת איל העם,
 ואת³⁰ שבעת כבשים תמימים.
 דברי רבי אליעזר.
 רבי עקיבה אומר:
 עם התמיד שלש שחר היו קרבים,
 אבל³¹ פר³² העולה ושעיר הנעשה³³ בחוץ
 היו קרבים³⁴ עם התמיד שלבין הערבים.

יח ¹שמונה ברכות² מברך עליהן באותו היום. על התורה, כדרך
³שמברכין⁴ על התורה בבית הכנסת, על⁵ העבודה, ועל
⁷הודאה, ועל מחילת⁸ העון,⁹ כסדרן,¹⁰ ועל המקדש ברכה
 בפני¹¹ עצמו,¹² ועל ישראל ברכה בפני¹⁴ עצמו, ועל
 הכהנים ברכה בפני¹⁵ עצמו, ושאר¹⁶ תפלה¹⁷ תחנה ובקשה
 שעמך ישראל צריכין¹⁸ ליושע מלפניך, וחותרם בשומע
¹⁹תפלה. כל העם קורין²⁰ שלהן,²¹ כדי להראות²² חזותן
²³לרבים.

יט ר' ליעזר או' כ³⁶ סדר³⁷ הקרבנות³⁸ היו מקריבין, פר
 העולה ושעיר הנעשה³⁹ בחוץ היו⁴⁰ קריבין עם תמיד של
 שחר, ואחר כך⁴¹ פר⁴² ושעיר הנעשה⁴³ בפנים, ואחר כך
 אילו⁴⁴ ואיל העם, ואחר כך⁴⁵ שבעת כבשים תמימים,⁴⁶ ר'
 עקיבא או' פר⁴⁷ העולה ושבעת כבשים תמימים היו⁴⁸ קריבין
 עם תמיד של שחר, שנ' מלבד עולת הבקר אשר לעולת
⁴⁹התמיד, ואחר כך⁵⁰ פר⁵¹ ושעיר הנעשה⁵² בפנים, ואחר
 כך⁵⁴ שעיר הנעשה⁵⁵ בחוץ, שנ' מלבד חטאת⁵⁶ הכפורים
⁵⁷ועולת התמיד ומנחתה⁵⁸ ונסכיהם, ואחר כך אילו ואיל

³⁹ בחוץ | ל בפנים.
⁴⁰ קריבין | ל קרבי.
⁴¹ פר | ל ח'.
⁴² ושעיר | ל שעיר.
⁴³ בפנים | א ל בחוץ.
⁴⁴ ואיל | ד איל.
⁴⁵ שבעת | א ח'.
⁴⁶ ר' ... תמימים | א ח'.
⁴⁷ פר העולה | ד פרה עולה.
⁴⁸ קריבין | א מקריבים. ל קרבן.
⁴⁹ התמיד | ד התמיד וגומר. ל התמיד תעשו את
 אלה.
⁵⁰ פר | ל ח'.
⁵¹ ושעיר | ל שעיר.
⁵² בפנים | א בחוץ.
⁵³ ואחר כך | ד ואחר.
⁵⁴ שעיר | כ"ה ד א ל. ב [פר] ושעיר.
⁵⁵ בחוץ | א בפנים.
⁵⁶ הכפורים | ד א הכיפורים.
⁵⁷ ועולת... ונסכיהם | א ח'.
⁵⁸ ונסכיהם | ד ל ונסכה.

²³ לרבים | א לציבור.
²⁴ שהוא | פר' קמ': "כשהוא". ולהן הנקדן
 כתב "כשהוא".
²⁵ אינו | כך גם פר' קמ', ונראה שלכך כיוון
 הנקדן. סופר: "ואינו".
²⁶ וקרא | כך גם קמ'. סופר+פר': "הרואה".
²⁷ קשהוא | כך גם פר' קמ'. סופר: "שהוא".
 ולעיל הנקדן לא תיקן את נוסח הסופר.
²⁸ שאינו | כך גם פר' קמ'. סופר: "שאינו?".
²⁹ קדש | כך גם בפר'. קמ': "וקידש". וכן
 להלן.
³⁰ ואת | כך גם פר' קמ'. הסופר השמיט מילה
 זו.
³¹ אבל | פר' קמ': מילה זו חסרה.
³² פר | קמ' כלפינו, פר': "ופר".
³³ הנעשה | בפר' השי"ן בסגול.
³⁴ קרבים | קמ' כלפינו, ובפר' נשמטו שתי
 המילים האחרונות.
³⁵ ליעזר | ד א ל אליעזר.
³⁶ כך סדר | ל כסדר.
³⁷ הקרבנות | ד א קרבנות. ל קרבנותיהן.
³⁸ היו | ל ח'.

¹ שמונה | א ל שמונה.
² מברך עליהן | א היה מברך.
³ שמברכין | א שמברך.
⁴ על התורה | א ח'.
⁵ העבודה | ד א ל העבודה. ג עבדה.
⁶ ועל הודאה | א ח'.
⁷ הודאה | ל ההודאה.
⁸ העון | ג עון.
⁹ כסדרן | א כסידרן. ג כסידרן על.
¹⁰ ועל | ל ג על.
¹¹ עצמו | א ל עצמה.
¹² ועל... עצמן | ל ח'.
¹³ ועל ישראל | ג על ישר' על ישר'.
¹⁴ עצמן | א עצמה.
¹⁵ עצמן | א עצמה.
¹⁶ תפלה | א ג תפילה.
¹⁷ תחנה ובקשה | א ג בקשה תחינה (ג. ו תחינה).
¹⁸ ליושע | ד א להיושע. ל להושיע.
¹⁹ תפלה | א תפילה.
²⁰ כל | ל וכל.
²¹ שלהן | א ל בשלהן.
²² חזותן | ד ל חזיתן. א חזיתן.

העם, ר' יהוד' ¹אומ' ²משם ³ר' ליעזר אחד קרב עם תמיד של שחר וששה קריבין עם תמיד של בין הערבים.

(משנה ד)

קדש ידיו ורגליו ופשט,
ירד וטבל ועלה ונסתפג.
הביאו לו בגדי לבן, ולבש,
קדש ידיו ורגליו.
ד נכנס להוציא ⁴את הכף ואת המחתה.
קדש ידיו ורגליו ופשט,
ירד וטבל, עלה ונסתפג.
הביאו לו בגדי זהב ולבש ⁵,
קדש ידיו ורגליו.
ה נכנס להקטיר ⁶את הקטרת שלבין הערבים,
ולחטיב ⁷את הנרות.
קדש ידיו ⁸ורגליו ופשט.
הביאו לו בגדי עצמו, ולבש.
מלויים ⁹אותו עד ביתו.
ויום ¹⁰טוב ¹¹עושה לכל אוהביו,
שיצא בשלום.

כ ¹²יום טוב עושה ¹³לאוהביו ¹⁴שיצא בשלום. ¹⁵מעשה ¹⁶בשמעון בן ¹⁷קמחית שיצא לדבר עם המלך ¹⁸ערבית, ¹⁹ונתזה ²⁰צנורא ²¹מפיו ²²ונפלה על ²³בגדיו, ²⁴נכנס אחיו ²⁵ושמש ²⁶תחתיו ²⁷בכהונה גדולה, ²⁹ראת ³⁰אמן של ³¹אילו ³²שני כהנים גדולים בו ביום.

משנה ה

ו כהן גדול משתמש [נ.א. משמש ³³] בשמונה כלים,
וההדיוט בארבעה:
בכתנות ובמכנסים ³⁴, במצנפת ובאבנט ³⁵.
מוסיף עליו כהן גדול:
חשן ואפוד ומעיל וציץ.
באלו נשאלים באורים ותמים.
ואינן נשאלים כהן להדיוט ³⁶,
אלא למלך ולבית דין,
ולמי שצריך הצבור בו ³⁷.

²⁷ בכהונה | ד בכהונה.
²⁸ גדולה | א ל גדולה תחתיו.
²⁹ ראת | ד ראתה. א וראתה.
³⁰ אמן | א אימן.
³¹ אילו | ד ל אלו.
³² שני | א שני בניה.
³³ משמש | כ כר פר' קמ'.
³⁴ ובמכנסים | קמ' כלפנינו. פר' "ומכנסיים".
³⁵ ובאבנט | כ כר קמ'. סופר+פר': "ואבנט".
³⁶ להדיוט | כל שורה זו כר גם בפר'. קמ': "ואין נשאלים להדיוט".
³⁷ בו | כל שורה זו, כר גם פר' קמ'.

¹⁰ ויום | כר פר' קמ' ולכך רומז הנקדן. סופר: "יום".
¹¹ טוב | פר' קמ' נוסף: "היה".
¹² יום | א ל ויום.
¹³ לאוהביו | א לכל אוהביו.
¹⁴ שיצא בשלום | ד ח'.
¹⁵ מעשה | ד ומעשה.
¹⁶ בשמעון | א בישמעאל.
¹⁷ קמחית | ד קהחית.
¹⁸ ערבית | א ל ערבי.
¹⁹ ונתזה | א וניתזה.
²⁰ צנורא | ד צינור'. א צינורא. ל צינורה.
²¹ מפיו | כ"ה ד א ל. ב על פיו.
²² ונפלה | א ונפלה לו.
²³ בגדיו | ל בגדיו וטמאתו.
²⁴ נכנס | א ל ונכנס.
²⁵ ושמש | א ל ושימש.
²⁶ תחתיו | א ל ח'.

¹ אומ' | ד אמר.
² משם | ד משום. א משמו.
³ ר' ליעזר | ד רבי אליעזר. ל ר' אליעזר. א ח'.
⁴ להוציא | הסופר כתב מילה זו בסוף שורה. לאחר שראה שהמילה חורגת מהשורה, מחק את האותיות "צא" והשאיר רק את האותיות "להו" שיהיו שומר שורה. לאחר מכן כתב את כל המילה מחדש בתחילת השורה הבאה. לאחר מכן בא הנקדן ומחק את האותיות "צא" בהעברת קו.
⁵ ולבש | כר גם פר' קמ'. הסופר כתב "בגדי לבן" במקום המילה "ולבש". הנקדן העביר קו על "בגדי", גירד את "לבן" וכתב ע"ג המחק: "ולבש".
⁶ להקטיר | פר' קמ': "והקטיר".
⁷ ולחטיב | פר' קמ': "והחטיב".
⁸ ידיו | כר גם פר' קמ'. אותיות "יו" כתב הנקדן ע"ג המחק, ולא ידוע מה כתב הסופר.
⁹ מלויים | פר' כלפנינו. קמ': "ומלויין".

מִסְכַּת כְּפוּרִים (יוֹמָא) פֶּרֶק שְׁמִינִי

משנה א

יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה
וברחיצה וביסקיה² ובנעילת הסנדל ובתשמיש
המטה.
והמלך³ והכלה ירחצו את פניהם,
והחיה תגעל את הסנדל,
דברי רבי אליעזר.
וחכמים אוסרים.

א יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה⁶ ברחיצה
ובסיכה⁷ בנעילת⁸ הסנדל⁹ בתשמיש¹⁰ המטה. אפי'¹¹
באנפיליא של בגד.¹² קטנים מותרין בכולן,
ואסורין בנעילת הסנדל, מפני מראית העין.
[ב להלן מ"ד]

ה' לא ינעול אדם¹³ מנעל¹⁴ מסומר ויטייל בתוך הבית, אפי'¹⁵ ממטה למטה,¹⁶ ורבן שמעון בן גמליאל¹⁷ מתיר. וכן היה רבן שמעון בן
גמליאל אומ' אם היו¹⁸ ידיו מלוכלכות בטיט¹⁹ ובצואה מדיחן במים כדי שלא יטנפו²⁰ כליו.²¹ היה הולך להקביל²² פני אביו,²³ פני
רבו,²⁴ פני תלמידו, עובר כדרכו²⁵ בים²⁶ ובנהר, אפי' עד צוארו, ואינו חושש. הזבין²⁷ והזבות טובלין²⁸ כדרכן²⁹ בלילי³⁰ יום
הכפורים,³¹ הנדות והיולדות³² טובלות כדרכן³³ בלילי יום הכפורים,³⁵ בעלי³⁶ קראין טובלין כדרכן³⁷ בלילי יום הכפורים. ר'
³⁸ יוסה³⁹ בי ר' יהודה או' מן המנחה ולמעלה לא⁴⁰ יטבול,⁴¹ עד שתחשך. ר' יוסה או' כהנים טובלין⁴⁴ כדרכן עם⁴⁵ חשיכה, כדי
⁴⁶ שיאכלו⁴⁷ בתרומה לערב.

משנה ב

האוכל ביום הכפורים
ככותבת⁴⁸ הגסה כמוה ונגלעינתה⁴⁹,
והשותה כמלא⁵⁰ לוגמיו⁵¹, חיב.
כל האכלים מצטרפין לככותבת⁵²,
וכל המשקים מצטרפין למלא⁵³ לוגמיו.
האוכל והשותה⁵⁴ אינן מצטרפים.

ג האוכל ביום הכפורים ככותבת הגסה, כמוה⁵⁶ וכגרעינתה,⁵⁷
שבארץ ישראל חיב, ר' שמעון בן לעזר או' אפי' ככותבת
הנמרין.⁶¹ אכל עלי קנים,⁶² ועלי גפנים,⁶³ עלי תאנים,⁶⁴ ועלי חרובין,⁶⁵
וכל דבר שאין ראוי באכילה, פטור.⁶⁸ עלי חזרין,⁷⁰ עלי
⁷¹ כרשין,⁷² ועלי בצלים,⁷⁴ עלי ירקות,⁷⁵ וכל דבר שאין ראוי לאכילה,
חיב.⁷⁸ אכל,⁷⁹ חזר ואכל, חזר ואכל, אם יש⁸⁰ מתחילת אכילה ראשונה
⁸¹ עד סוף אכילה אחרונה כדי⁸² אכילת פרס, מצטרפין, ואם לאו, אין
מצטרפין.⁸³ שתה,⁸⁴ וחזר⁸⁵ ושתה, אם יש⁸⁶ מתחילת שתייה ראשונה

¹ אסור | כך גם פר' קמ'. מגיה מאוחר הוסיף:
"במלאכה(?)".
² וביסקיה | כך גם פר' קמ', וכעין זה מנוקד
גם בפר'.
³ והמלך | פר' קמ': "המלך".
⁴ הכפורים | ד א הכיפורים.
⁵ ובשתיה | ד ברחיצה. א ל ובשתיה.
⁶ ברחיצה | ד ובשתיה. א וברחיצה.
⁷ בנעילת | א ל ובנעילת.
⁸ הסנדל | ד סנדל.
⁹ בתשמיש | א ל ובתשמיש.
¹⁰ המטה | א המיטה.
¹¹ באנפיליא | א ל באנפיליא.
¹² קטנים | א הקטנים.
¹³ מנעל | א סנדל. ל סנדלו.
¹⁴ מסומר | א ל ח'.
¹⁵ ממטה למטה | א ממיטה למיטה.
¹⁶ ורבן | ד דרבן. ל רבן.
¹⁷ מתיר... גמליאל | כ"ה ד. ל. ב ח'.
¹⁸ ידיו | א ל רגליו.
¹⁹ ובצואה | ד וביציאה.
²⁰ כליו | ל את כליו.
²¹ היה הולך | א היה עובר. ל ההולך.
²² פני | ל את פני.
²³ פני רבו | א ח'.
²⁴ פניו | א ופני.
²⁵ בים ובנהר | ד ח'.
²⁶ ובנהר | ל או בנהר.
²⁷ והנדות והיולדות | ל הנדות והזבות.
²⁸ כדרכן | ד ח'.
²⁹ בלילי | א ל ח'.

³⁰ יום | א ל ביום.
³¹ הכפורים | א הכיפור'.
³² הנדות | ד א הנידות.
³³ טובלות | ד טובלין.
³⁴ בלילי יום הכפורים | א ביום הכיפ'.
³⁵ בעלי... הכפורים | א ח'.
³⁶ קראין | ד קרויין. ל קריין.
³⁷ בלילי יום | ד ל ביום.
³⁸ יוסה | ד א ל יוסי.
³⁹ בי ר' | ד בר רבי. א ל בר'.
⁴⁰ יטבול | א יטבילו.
⁴¹ עד | ד אלא עד.
⁴² יוסה | ד ל יוסי. א יוסי בר' יהודה.
⁴³ כהנים | ל הכהנים.
⁴⁴ כדרכן | א טובלין בתרומתן ביום הכיפורים. ל
טובלין לתרומתן ביום הכפורים.
⁴⁵ חשיכה | ד ל חשכה.
⁴⁶ שיאכלו | ל שישאלו.
⁴⁷ בתרומה | ד בתרומת. א בתרומתן. ל בתרומות.
⁴⁸ ככותבת | כך גם פר' קמ'. סופר בכתב
מלא: "ככותבת".
⁴⁹ ונגלעינתה | פר': "וּנְגַלְעִינְתָּהּ", קמ'
"וכגלעינתה".
⁵⁰ כמלא | כך גם פר' קמ'.
⁵¹ לוגמיו | כך גם פר' קמ', וכן מנוקד גם
בפר'. וכן להלן.
⁵² לככותבת | כך גם פר' קמ'. סופר:
"ככותבת".
⁵³ למלא | כך גם פר' קמ'. סופר: "כמלא".
⁵⁴ ושותה | קמ' כלפינו. פר': "אכל ושתה".
⁵⁵ הכפורים | א הכיפורים.

⁵⁶ וכגרעינתה | א ובגרעינתה. ל ובגלעינה.
⁵⁷ שבארץ | א של ארץ.
⁵⁸ לעזר | ד א ל אלעזר.
⁵⁹ אפי' | א ל ח'.
⁶⁰ הנמרין | א הנמרין. ל נימרין.
⁶¹ אכל עלי | ד ל אבל עלה.
⁶² ועלי 1 | ד ל עלה.
⁶³ עלי | ד ל עלה. א ועלי.
⁶⁴ ועלי 2 | ד ועלה. ל עלה.
⁶⁵ וכל | ל כל.
⁶⁶ שאין | א ל שאינו.
⁶⁷ באכילה | ד ל לאכילה. א לאכול.
⁶⁸ עלי 1 | ד ל עלה.
⁶⁹ חזרין | א כרישין.
⁷⁰ עלי 2 | ל עלה. א ועלי.
⁷¹ כרשין | כ"ה. ל. ד כרשי' א בצלים (ולעיל גרס:
כרישין) ב כרישין.
⁷² ועלי | ד עלי. ל עלה.
⁷³ בצלים | א חזרין.
⁷⁴ עלי 3 | א ועלי. ל ועלה.
⁷⁵ וכל | ל כל.
⁷⁶ שראוי | א שהוא ראוי.
⁷⁷ לאכילה | א לאכול.
⁷⁸ אכל | ד אבל.
⁷⁹ חזר (ב"פ) | א וחזר.
⁸⁰ מתחילת | ד ל מתחלת.
⁸¹ עד | ד א ל ועד.
⁸² אכילת | ל ח'.
⁸³ שתה... מצטרפין 2 | ל ח'.
⁸⁴ וחזר | ד חזר.
⁸⁵ ושתה | א ושתה וחזר ושתה.
⁸⁶ מתחילת | ד מתחלת.

משנה ג

אָכל וְשָׁתָה בְּהֶעֱלֵם¹ אֶחָד,
אֵינוֹ חַיֵּב אֲלָא חֲטָאת² אַחַת.
אָכַל וְעָשָׂה מְלָאכָה, חַיֵּב שְׁתֵּי חֲטָאוֹת.
אָכַל אֲכָלִים שְׂאִינָן רְאוּיִים לְאֲכִילָה,
שָׁתָה³ מְשָׁקִים שְׂאִינָן רְאוּיִין לְשִׁתְיָהּ⁴,
שָׁתָה צִיר⁵ אוֹ מְרִיס⁶, פֶּטוּר⁷.

(משנה ד)

הַתִּינוּקוֹת,
אֵין¹⁵ מְעַנִּין אוֹתָם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים,
אֲבָל מִחֲנֻכִּין אוֹתָם קֹדֶם שְׁנָה¹⁶ וְקֹדֶם שְׁתֵּים¹⁷,
בְּשָׁבִיל שֶׁיְהוּ רְגִילִים לְמַצּוֹת.

משנה ה

[סדר ההלכות מוחלף בין מש' לתוס']

ד [עֲבָרָה³¹] שֶׁהֲרִיחָה,
מֵאֲכִילִין³² אוֹתָהּ³³ עַד שֶׁתִּשָּׁבַע נִפְשָׁהּ.
חוּלָה, מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי בָקִים³⁴;
אִם אֵין שָׁם בָּקִים,
מֵאֲכִילִין³⁵ עַל פִּי עֲצָמוֹ,
עַד שִׁיאֲמַר דִּי³⁶.

משנה ו

ה מִי שֶׁאֲחָזוּ בּוֹלְמוֹס⁴³,
מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ אֶפְלוֹ דְּכָרִים טְמֵאִים,
עַד שִׁיאֲרוּ עֵינָיו.
מִי שֶׁנִּשְׁכָּהוּ בְּכֶלֶב שׁוֹטָה,
אֵין מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ מִחֲצַר הַכֶּבֶד שְׁלוֹ.
וְרָבִי מִתְתִּיָּה⁴⁴ בֶּן חֵרֶשׁ מִתִּיר.

⁸עד סוף שתייה אחרונה כדי⁹ שתייה רביעית, מצטרפין, ואם לאו, אין מצטרפין. כשם שאכילה בכזית, כך שתייה בכזית. אכילה ושתייה אין מצטרפין. ¹⁰¹¹השותה ¹²צר ומוריס פטור. ר' ¹³לעזר או' השות' מלא לוגמיו ¹⁴חייב.

ב תִּינוּקוֹת סֻמוֹךְ¹⁸ לַפֶּרֶקן, מִחֲנֻכִּין אוֹתָן
¹⁹בִּפְנֵי שְׁנָה וּבִפְנֵי שְׁתֵּים, בְּשָׁבִיל שִׁיחַ
רְגִילִין בְּמַצּוֹת. ר' עֲקִיבָא²⁰ הִיא²¹ מִפְטוּר
²²בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ בְּשָׁבִיל תִּינוּקוֹת
שִׂיאֲכִילוֹם אֲבוֹתֵיהֶם. ²⁴מַעֲשֶׂה²⁵ בְּשִׁמְיִ
הַזֶּקֶן²⁶ שֶׁלֹא רָצָה לְהַאכִּיל אוֹתוֹ²⁷ בְּנוֹ,
וּגְזָרוּ²⁸ עָלָיו²⁹ וְהַאכִילוּהוּ³⁰ בִּידּוֹ.

27 ר' יהודה או' ³⁷עוברה שהריחה
³⁸שביעית תוחבין לה ³⁹בכוש, ⁴⁰הריחה
תרומה ⁴¹תוחבין לה ⁴²ברוטב.

ד1 מִי שֶׁאֲחָזוּ בּוֹלְמוֹס, מֵאֲכִילִין⁴⁷ אוֹתוֹ
הַקֵּל, הַקֵּל. כִּיצַד, הָיוּ לִפְנֵיו טָבַל
וּשְׁבִיעִית⁴⁸ מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ שְׁבִיעִית. טָבַל
⁴⁹וְנִבְלָה, ⁵⁰מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ ⁵¹נִבְלָה. נִבְלָה
וְתֵרוּמָה, מֵאֲכִילִי אוֹתוֹ תֵרוּמָה. ⁵²תֵרוּמָה
וּשְׁבִיעִית, ⁵³מֵאֲכִילִין ⁵⁴אוֹתוֹ ⁵⁵שְׁבִיעִית.

³⁵ מֵאֲכִילִין | פּר' קמ' נוסף: "אוֹתוֹ".
³⁶ דִּי | כּך גַּם פּר' קמ'.
³⁷ עוברה | א עברה.
³⁸ שְׁבִיעִית | א ח'.
³⁹ בְּכּוּשׁ | ל כְּבוּשׁ.
⁴⁰ הֲרִיחָה | א וְהֲרִיחָה. ל שֶׁהֲרִיחָה.
⁴¹ תּוֹחֲבִין | ל טוֹבְלִין.
⁴² בְּרוֹטָב | ד כְּבוּשׁ.
⁴³ בּוֹלְמוֹס | כּך גַּם פּר' קמ', אֲך פּר' הִבִּי"ת
בְּשׁוּרוֹק. סוֹפֵר בְּטַעוֹת: בּוֹלְמוֹס(?).
⁴⁴ מִתְתִּיָּה | פּר' קמ' "מִתְתִּיָּה/מִתִּיָּה".
⁴⁷ אוֹתוֹ | א אָתוּ.
⁴⁸ מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ | א ח'.
⁴⁹ וְנִבְלָה | א וְנִבְלָה.
⁵⁰ מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ | א ח'.
⁵¹ נִבְלָה (ב"פ) | א נִבְלָה.
⁵² תֵרוּמָה וּשְׁבִיעִית | ל ח'.
⁵³ מֵאֲכִילִין | ל וּמֵאֲכִילִין.
⁵⁴ אוֹתוֹ | א אָתוּ.
⁵⁵ שְׁבִיעִית | ל ח'.

¹⁸ לַפֶּרֶקן | ד א לַפִּירָקן.
¹⁹ בִּפְנֵי... וּבִפְנֵי | א לִפְנֵי.
²⁰ הִיא | ל או' הִיא (וּנְמַחֵק הַמוֹסָגֵר).
²¹ מִפְטוּר | א מִבְטָל.
²² בְּבֵית | ד מִבֵּית. א בֵּית.
²³ תִּינוּקוֹת | ל הַתִּינוּקוֹת.
²⁴ מַעֲשֶׂה | א וּמַעֲשֶׂה.
²⁵ בְּשִׁמְיִ | ד א ל בְּשִׁמְיִ.
²⁶ שֶׁלֹא רָצָה | א שֶׁהִיא רוֹצָה.
²⁷ בְּנוֹ | א בְּנוֹ בִּידּוֹ אַחַת.
²⁸ עָלָיו | ד ל עָלָיו חֲכָמִים.
²⁹ וְהַאכִילוּהוּ | כ"ה ד ל. א שִׂיאֲכִילוֹ בְּהַאכִילָה.
³⁰ בִּידּוֹ | כ"ה ד ל. א [בְּשִׁתִּי] יָדָיו בִּידּוֹ.
³¹ עֲבָרָה | נוסח הַסּוֹפֵר, וְכך גַּם פּר' קמ'.
וְהַנִּקְיָד לִפִּי פּר'. נִק': "עוֹבְרָה".
³² מֵאֲכִילִין | כּך גַּם פּר' קמ'. סוֹפֵר בְּטַעוֹת:
"מִנְאֲכִילִין".
³³ אוֹתָהּ | כּך גַּם פּר' קמ'. סוֹפֵר: "אוֹתָם".
³⁴ בָּקִים | כּך גַּם פּר' קמ'. (בְּדִפּוּסִים:
"בָּקִיָּאִים"). וְכֵן לְהֵלֶן.

¹ בְּהֶעֱלֵם | פּר': "בְּהֶעֱלֵם". סוֹפֵר+קמ': "בְּעֵלֵם".
² חֲטָאת | קמ' כִּלְפִּנֵּנוּ. בְּפּר' מִילָה זוֹ נִתְלַתָּה
בֵּין הַשּׁוּרוֹת.
³ שְׁתָּה | פּר' כִּלְפִּנֵּנוּ. קמ': "וְשָׁתָה".
⁴ לְשִׁתְיָהּ | כּך גַּם פּר' קמ'. "שְׁתִּיָּה" כֶּתֶב
הַנֶּקֶדן ע"ג הַמַּחֲק וְלֹא יָדוּעַ מֶה כֶּתֶב הַסּוֹפֵר.
⁵ צִיר | כּך מְנוּקָד גַּם בְּפּר'.
⁶ מְרִיס | כּך פּר' קמ'. סוֹפֵר בְּטַעוֹת: "מְרִיס".
⁷ פֶּטוּר | הַסּוֹפֵר כִּפֵּל בְּטַעוֹת מִילָה זוֹ.
⁸ עַד | ד א וְעַד.
⁹ שְׁתִּיָּה | ד שְׁתִּיָּה.
¹⁰ הַשּׁוֹתָה | א שְׁתָּה.
¹¹ הַשּׁוֹתָה... פֶּטוּר | ל ח'.
¹² צִיר | ד א צִיר.
¹³ לְעוֹר | ד ל אֲלִיעוֹר. א אֲלִיעַ.
¹⁴ חַיֵּב | א הִיא זֶה חַיֵּב.
¹⁵ אֵין | כּך גַּם פּר' קמ'. "אֵין" כֶּתֶב הַנֶּקֶדן ע"ג
הַמַּחֲק וְלֹא יָדוּעַ מֶה כֶּתֶב הַסּוֹפֵר.
¹⁶ שְׁנָה | פּר' כִּלְפִּנֵּנוּ. סוֹפֵר+קמ': "לְשִׁנָּה".
¹⁷ שְׁתֵּים | פּר' כִּלְפִּנֵּנוּ. קמ': "לְשִׁתִּים".

וְעוֹד אָמַר רַבִּי מִתְּתִיָּה¹ בֶּן חֲרָשׁ:
הַחוּשׁ שֶׁ בְּפִיו²,
מְטִילִים בְּתוֹכוֹ³ סֵם בְּשֶׁבֶת,
מִפְּנֵי שֶׁהוּא סֶפֶק נִפְשׁוֹת,
וְכָל⁴ סֶפֶק נִפְשׁוֹת דּוֹחָה אֶת הַשֶּׁבֶת.
[הוֹ לַעֲוִיל מ'א']

משנה ז

ו מי שֶׁנִּפְלָה עָלָיו מַפְלָת,
סֶפֶק⁹ הוּא שֵׁם¹⁰, סֶפֶק אֵינוֹ שֵׁם,
סֶפֶק חֵי, סֶפֶק מֵת,
סֶפֶק נְכִיר¹¹, סֶפֶק יִשְׂרָאֵל,
מִפְּקָחִים עָלָיו.
מִצָּאוּהוּ חֵי, מִפְּקָחִים עָלָיו,
וְאִם מֵת, יִנְיחוּהוּ.

עַד שִׁיאֲוֵרוֹ עֵינָיו.⁵ מִנִּיין⁶ הָיוּ יוֹדְעִין
שִׁיאֲוֵרוֹ עֵינָיו, כְּדֵי שִׁיכִיר⁸ בֵּין יָפָה
לָרַע.

⁸ בֵּין יָפָה לָרַע | א מן הרע על היפה.
⁹ סֶפֶק | בפר' הסמ"ך בשווא. וכן בכולם.
¹⁰ שֵׁם | כך גם פר' קמ'. סופר: "שם הוא".
¹¹ נְכִיר | הערת צנזורה: "עע"ז".

⁴ וְכָל | כך גם קמ'. סופר: "כל". פר': "שֶׁכָּל".
⁵ מִנִּיין | א ל מנין.
⁶ הָיוּ | ל יהו.
⁷ שִׁיאֲוֵרוֹ | ל כשיאורו.

¹ מִתְּתִיָּה | פר' קמ' "מתייה/מתייה".
² בְּפִיו | כך גם פר' קמ'.
³ בְּתוֹכוֹ | פר': "בתוכה", קמ' "לתוכו".

משנה ח

ז חטאת ואשם ודאי, מכפרים.
מיתה ויום הכפורים, מכפרים עם התשובה.
התשובה מכפרת על עברות קלות¹,
ועל² עשה ועל לא תעשה;
ועל החמורות היא תולה,
עד שיבוא יום הכפורים ויכפר.

ה2 חטאת, ואשם ודיי³, מכפרין⁴ על⁵ מה שכת' להם. מיתה ויום
הכפורים מכפרין⁸ עם התשובה. תשובה מכפרת על¹⁰ עבירות
קלות¹¹, על עשה¹² ועל לא תעשה¹³, חוץ¹⁴ מלא תשא.
ואילו הן¹⁵ עבירות¹⁶ חמורות. כריתות ומיתות בית דין, ולא תשא
עמהן. ר' יהודה¹⁸ אומ' כל¹⁹ שהו מלא תשא²⁰ ולמטה תשובה
מכפרת, וכל שהוא מלא תשא ולמעלה, ולא תשא עמהן, תשובה²²
תולה, ויום²³ הכפורים מכפר.

¹ קלות | פר' קמ' "הקלות".
² ועל | פר' קמ' "על".
³ ודיי | ד א ל ודאי.
⁴ מכפרין | א ל אין מכפרין.
⁵ על | א אלא. ל אלא על.
⁶ מה | א ח'.
⁷ הכפורים | א הכיפורים.
⁸ עם | כ"ה ד א ל. ב על.
⁹ תשובה | ל התשובה.

¹⁰ עבירות | ד עברות.
¹¹ קלות | א ואילו הן עבירות קלות. ל קלות אלו
הן עברות קלות.
¹² על2 | א ל ח'.
¹³ ועל לא | א ל ולא.
¹⁴ מלא | א ולמלא (ונמחקו "ול").
¹⁵ ואילו | ד ואלו. ל אלו.
¹⁶ עבירות | ד עברות.
¹⁷ חמורות | א ל החמורות.

¹⁸ אומ' | ד ח'.
¹⁹ שהו | ד א ל שהוא.
²⁰ ולמטה... מלא תשא | א ח'.
²¹ וכל | ל כל.
²² תשובה2 | ל התשובה.
²³ הכפורים | א הכיפורים.

ו ר' ישמעאל¹ אומ' ארבעה חלוקי כפרה הן.² עבר על מצות עשה ועשה³ תשובה,⁴ אין זו⁵ ממקומו עד שמוחלין לו, שנ' שובו בנים שובבים⁶ ארפא⁷ משובתם.
 ז עבר על מצות⁹ לא תעשה ועשה תשוב',¹⁰ תשובה תולה ויום¹¹ הכפורים מכפר,¹² שנ' כי ביום הזה יכפר עליכם¹³ וגו'.
 ח עבר על¹⁴ כריתות ומיתות¹⁶ בית דין ועשה תשובה,¹⁷ תשובה ויום¹⁸ הכפורים תולין¹⁹ וייסורין²⁰ שבשאר ימות השנה²¹ ממרקין,²² שנ' ופקדתי בשבט פשעם²³ וגו'. אבל מי שנתחלל בו שם שמים²⁴ מזיד²⁵ ועשה תשובה, אין²⁶ בה לא²⁷ בתשובה לתלות, ולא ביום²⁸ הכפורים לכפר, אלא²⁹ תשובה ויום³⁰ הכפורים מכפרין שלישי,³¹ וייסורין מכפרין שלישי,³² ומיתה³³ ממרקת³⁴ עם הייסורין,³⁵ ועל זה נאמ'³⁶ אם³⁷ יכופר העון הזה³⁸ וגו', מלמד שיום³⁹ מיתה ממרק.
 ט חטאת⁴⁰ ואשם ומיתה ויום⁴¹ הכפורים כולן אין מכפרין אלא עם התשובה, שנ' אך⁴² בעשור⁴³ וגו', אם שב מתכפר לו, ואם לאו, אין מתכפר לו, ר' לעזר אומ' ונקא, מנקה הוא לשבים,⁴⁵ ואין מנקה⁴⁶ לשאין שבים.⁴⁷ ר' יהודה או' מיתה ויום⁴⁸ הכפורים מכפרין עם התשובה,⁴⁹ תשובה מכפרת עם המיתה, ויום המיתה⁵⁰ הרי הוא⁵¹ כתשובה.

משנה ט

ח האומר:
 "אֶחָטָא⁵² וְאָשׁוּב, אֶחָטָא וְאָשׁוּב",
 אין⁵³ מְסַפִּיקִים בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.
 "אֶחָטָא, וְיוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר",
 אין יום הכפורים מכפר.
 עֲבֻרוֹת שֶׁבִין אָדָם לְמָקוֹם,
 יום הכפורים מכפר,
 וְשִׁבְיָנוּ לְבֵין חֲבֵרוֹ⁵⁴,
 אין יום הכפורים מכפר,
 עַד שִׁירְצָה אֶת חֲבֵרוֹ.
 ט אֵת זֶה דָּרַשׁ רַבִּי אֱלִעֶזֶר⁵⁵ בֶּן עֲזַרְיָה:
 "מְכַל חֲטָאוֹתֵיכֶם⁵⁶ לִפְנֵי יְיָ תִּתְהַרְוּ",
 עֲבֻרוֹת שֶׁבִין אָדָם לְמָקוֹם, יום הכפורים מכפר;
 וְשִׁבְיָנוּ לְבֵין חֲבֵרוֹ⁵⁷,
 אין יום הכפורים מכפר,
 עַד שִׁירְצָה אֶת חֲבֵרוֹ.
 י אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה:
 אֲשֶׁרֵיכֶם יִשְׂרָאֵל!
 לִפְנֵי מִי אַתֶּם מִיִּתְהַרֵּים,
 וּמִי מְטַהֵר אֶתְכֶם?
 אֲבִיכֶם שֶׁבִּשְׁמַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: (ויקרא לו, כה)

⁴¹ הכפורים | ד א הכיפורים.
⁴² בעשור | א ל ח'.
⁴³ וגו' | א ל ח'.
⁴⁴ לעזר | ד א ל אלעזר.
⁴⁵ ואין | א ל ואינו.
⁴⁶ לשאין | א ל לשאינו.
⁴⁷ ר' | א ור'.
⁴⁸ הכפורים | א הכיפור'.
⁴⁹ תשובה | ל התשובה.
⁵⁰ הרי הוא | א ל ח'.
⁵¹ כתשובה | ד א ל בתשובה.
⁵² אֶחָטָא | כעין זה מנוקד גם בפר'. וכן בכלם.
⁵³ אין | כך גם פר' קמ'. סופר: "ואין".
⁵⁴ חֲבֵרוֹ | קמ' כלפנינו. פר': "ושבין אדם לחבירו", אך להלן גם בפר' כלפנינו.
⁵⁵ אֱלִעֶזֶר | סופר וכן פר' קמ' "לעזר".
⁵⁶ חֲטָאוֹתֵיכֶם | כך גם פר' קמ'. סופר: "חטאותיכם".
⁵⁷ חֲבֵרוֹ | כך גם פר' קמ'.
⁵⁸ מְכַל | פר' קמ' "המקוה".

²¹ ממרקין | א מכפרין.
²² שנ' | ל ועל זה נאמר.
²³ וגו' | א ל ובנגעים עונם.
²⁴ מזיד | א ל ח'.
²⁵ ועשה תשובה | ד יעש' תשוב'. ל ח'.
²⁶ בה לא | ד א ל כח.
²⁷ בתשובה | א לתשובה.
²⁸ הכפורים | א הכיפ'.
²⁹ תשובה | ל התשובה.
³⁰ הכפורים | א הכיפורים. א הכיפור'.
³¹ וייסורין | א וייסורין שבשאר ימות השנה. ל והייסורין בשאר ימות השנה.
³² ומיתה | א ויום מיתה. ל ויום המיתה.
³³ ממרקת | א ל ממרק.
³⁴ עם הייסורין | א ל ח'.
³⁵ ועל זה נאמ' | א שנ'.
³⁶ אם | ד ואם.
³⁷ יכופר | א ל יכפר.
³⁸ וגו' | ד א ל לכם עד תמותון.
³⁹ מיתה | ל המיתה.
⁴⁰ ואשם | ד אשם.

¹ אומ' | כ"ה ד א. ל או'. ב ח'.
² עבר | א העובר.
³ תשובה | א ח' (והושלם בגליון).
⁴ אין | א ל אינו.
⁵ ממקומו | א ל משם.
⁶ ארפא | פ ארפה.
⁷ משובתם | ד ל משובותיכם. א משבתי'. פ משובתיכם.
⁸ עבר | א העובר.
⁹ לא | ל עלא (ונמחקה העי"ן בנקודה).
¹⁰ תשובה | א לתשובה. א ח'.
¹¹ הכפורים | א הכיפור'.
¹² שנ' | ל על זה נאמר.
¹³ וגו' | א ל ח'.
¹⁴ עבר | א העובר.
¹⁵ כריתות | ל הכריתות.
¹⁶ בית דין | ד בית דין מזיד. ל ב"ד במזיד.
¹⁷ תשובה² | ל התשובה. א ח'.
¹⁸ הכפורים | א הכיפ'.
¹⁹ וייסורין | ד א וייסורין.
²⁰ שבשאר ימות השנה | א ל ח'.

י כל המזכה¹ את הרבים אין מספיקין בידו³ לעבר⁴ עבירה,
 5 שלא יהו תלמידיו נוחלין⁶ את העולם והוא יורד לשאול,
 7 שנ' כי לא⁸ תעזב נפשי לשאול⁹ וגו'.
 יא וכל המחטיא את הרבים אין מספיקין¹⁰ בידו לעשות
 תשובה, שלא יהו תלמידיו יורדין לשאול והוא נוחל¹¹
 12 את העולם, שנ' אדם עשוק בדם נפש¹⁴ עד בור¹⁵ ינוס¹⁶
 לא¹⁷ יתמכו בו.
 יב מגלגלין זכות על ידי¹⁹ זכיי²⁰ לעמוד²¹ הימנו פרשיות של
 22 זכות הראויות לעמוד הימנו, וחובה על ידי חייב לעמוד²³
 24 ממנו פרשיות של חובה הראויות לעמוד²⁵ הימנו.
 מפרסמין את²⁶ החניפין מפני²⁷ חילול השם, שנ' ובשוב
 צדיק²⁸ מצדקתו ועשה עול²⁹ ונתתי מכשול לפניו הוא
 ימות, לפרסמו.³⁰
 יג ר' יוסה אומי³¹ חוטא אדם³² פעמים ושלש מוחלין לו,
 ארבע, אין מוחלין לו, שנ' נושא עון ופשע וחטאה ונקה,
 עד כאן³⁵ מנקה, מיכן ואילך³⁷ אין מנקה, שנא³⁸ כה
 אמר ה' על שלשה פשעי³⁹ ישראל⁴⁰ וגו', ואו' הן כל אלה
 יפעל אל פעמים⁴¹ ושלש⁴² עם גבר, ואו' הוקר רגלך מבית
 רעך⁴³ וגו'.
 יד מצות וידוי⁴⁴ ערב יום⁴⁵ הכפורים עם⁴⁶ חשיכה. אבל אמרו
 חכמים⁴⁷ מתודה אדן קודם שיאכל וישתה, שמא⁴⁸ תטרף

דעתו⁴⁹ בתוך אכיל⁵⁰ ושתיה⁵¹ ואע"פ⁵² שהתודה קודם
 53 שיאכל⁵⁴ וישתה צריך⁵⁵ שיתודה⁵⁶ לאחר⁵⁷ אכילה
 58 ושתיה, שמא⁶⁰ אירע דבר קלקלה בסעודה, ואע"פ⁶¹
 62 שהתודה⁶³ לאחר⁶⁴ אכילה ושתיה צריך⁶⁵ שיתודה⁶⁶
 67 ערבית, ואע"פ⁶⁸ שהתודה ערבית צריך⁷⁰ שיתודה⁷¹
 71 שחרית, ואע"פ⁷² שהתודה⁷⁴ שחרית צריך⁷⁵ שיתודה
 במוסף, ואע"פ⁷⁶ שהתודה⁷⁸ במוסף צריך שיתוד'
 במנחה, ואע"פ⁸⁰ שהתודה במנחה צריך שיתודה בנעילה,
 82 שמא אירע בו דבר קלקלה כל היום כולו. היכן⁸⁴ הוא
 85 אומרן, אחר תפלה, והעובר לפני התיבה⁸⁸ אומרה
 89 ברביעית. ר' מאיר או' מתפלל שבע וחזרת בוידוי,
 וחכמים או' מתפלל שבע, ואם רצה לחתום⁹¹ בוידוי חותם.
 וצריך⁹² לפרוט את⁹³ החטא⁹⁴ דברי ר' יהודה בן פתירא,
 שנ' אנא חטא העם הזה חטאה⁹⁶ גדולה, ר' עקיבא אומ'
 98 אין צריך, אם כן⁹⁹ למה נאמ'¹⁰⁰ ויעשו להם¹⁰¹ אלי זהב,
 102 אלא כך אמ' המקום מי גרם¹⁰³ להם¹⁰⁴ שיעשו¹⁰⁵ להם¹⁰⁶
 אלי זהב, אני¹⁰⁷ שהרביתי¹⁰⁸ להם¹⁰⁹ זהב.

73 **השתודה** | א | שהתודה. ל שנתודה.
 74 **שחרית** | א | בשחרית.
 75 **שיתודה במוסף** | א | שיתודה במוסף.
 76 **ואע"פ** | א | ואף על פי.
 77 **ואע"פ... בנעילה** | א | ח'.
 78 **השתודה** | א | שהתודה. ל שנתודה.
 79 **במוסף** | א | במוסף.
 80 **ואע"פ** | א | ואף על פי.
 81 **השתודה** | א | שיתודה.
 82 **כל היום כולו** | א | כל אותו היום. ל ח'.
 83 **היכן** | א | והיכן.
 84 **הוא** | א | ח'.
 85 **אומרן** | א | אומרין. א | אומרם.
 86 **תפלה** | א | תפילה.
 87 **והעובר** | א | העובר.
 88 **אומרה** | א | ח'.
 89 **ברביעית** | א | ברביעי.
 90 **מתפלל** | א | תפלה.
 91 **בוידוי** | א | בודוי.
 92 **לפרוט** | א | לפרט.
 93 **החטא** | א | החטאת.
 94 **דברי... פתירא** | א | ח'.
 95 **פתירא** | א | בתירה.
 96 **גדולה** | א | גדולה ויעשו להם אלהי זהב.
 97 **ר'... נאמ'** | א | ח'.
 98 **אין** | א | אינו.
 99 **למה נאמ'** | א | מה ת"ל.
 100 **ויעשו להם** | א | ח'.
 101 **אלי** | א | אלהי.
 102 **אלא** | א | ח'.
 103 **להם** | א | להם.
 104 **שיעשו** | א | שתעשו.
 105 **להם** | א | ח'.
 106 **אלי** | א | אלהי. א | אלקי.
 107 **אני** | א | אני הוא.
 108 **שהרביתי** | א | שהרמתי.
 109 **להם** | א | להם.

38 **כה... ואו'** | א | ח'.
 39 **ישראל** | א | אדם.
 40 **וגו'** | א | ועל ארבעה לא אשיבו.
 41 **ושלש** | א | שלשה. א | שלש. פ | שלוש.
 42 **עם גבר** | א | וגומר.
 43 **וגו'** | א | א | פן ישבעך ושנאך.
 44 **ערב** | א | בערב.
 45 **הכפורים** | א | הכיפורים.
 46 **חשיכה** | א | חשכה.
 47 **מתודה אדן** | א | מתודה אדם. ל צריך אדם
 שיתודה.
 48 **תטרף** | א | תיטרף.
 49 **בתוך** | א | ח'.
 50 **ושתיה** | א | ושתיה. א | ובשתיה.
 51 **ואע"פ** | א | ואף (א | אף) על פי.
 52 **השתודה** | א | שהתודה. ל שנתודה.
 53 **שיאכל** | א | שאכל.
 54 **וישתה** | א | ושתה. ל וישתה.
 55 **שיתודה** | א | שיתודה.
 56 **לאחר** | א | אחר.
 57 **אכילה** | א | שאכל.
 58 **ושתיה** | א | ושתיה. א | ושתה.
 59 **שמא... בסעודה** | א | ח'.
 60 **אירע** | א | יארע בו.
 61 **ואע"פ** | א | ואף על פי.
 62 **השתודה** | א | שהתודה. ל שנתודה.
 63 **לאחר** | א | אחר.
 64 **אכילה ושתיה** | א | א | שאכל ושתה.
 65 **שיתודה** | א | שיתודה.
 66 **ערבית... שיתודה** | א | ח'.
 67 **ערבית** | א | בלילי יום הכיפ'.
 68 **ואע"פ** | א | ואף על פי.
 69 **השתודה ערבית** | א | שהתודה לילי יום
 הכיפורים.
 70 **שיתודה** | א | שיתודה.
 71 **שחרית** | א | שחרית שמא אירע דבר קלקלה
 בסעודה (ב | בסעוד'). א | בשחרית.
 72 **ואע"פ** | א | ואף על פי.

1 המזכה | א | כ"ה ד א ל. ב המזכה.
 2 את הרבים | א | כ"ה ד א ל. ב ח'.
 3 לעבר | א | א | לעבור.
 4 עבירה | א | לעברה.
 5 שלא יהו | א | כדי שלא יהיו.
 6 את | א | ח'.
 7 שנ' | א | ועל זה נאמר.
 8 תעזב | א | א | תעזוב.
 9 וגו' | א | לא תתן חס' לר' ש'. ל ולא תתן חסידך
 וגו'. ד | ח'.
 10 בידו | א | ח'.
 11 שלא | א | כדי שלא.
 12 את העולם | א | העולם הבא.
 13 שנ' | א | ועל זה נאמר.
 14 עד... בו | א | וגומר.
 15 ינוס | א | כ"ה א ל פ. ב צום.
 16 לא | א | א | אל. ל ואל.
 17 יתמכו | א | כ"ה א ל פ. ב יתמכי.
 18 בו | א | כ"ה א ל פ. ב כי.
 19 זכיי | א | זכאי. א זכאי וחובה על ידי חייב.
 20 לעמוד | א | להעמיד.
 21 הימנו (ב"פ) | א | המנו. ל ממנו.
 22 זכות | א | זכר הרבו.
 23 לעמוד | א | להעמיד.
 24 ממנו | א | הימנו. ד | ח'.
 25 הימנו | א | המינו. ל ממנו.
 26 החניפין | א | החנפים.
 27 חילול | א | חילול.
 28 מצדקתו | א | מצדקו.
 29 ונתתי | א | ונתן.
 30 לפרסמו | א | בפירסומו.
 31 יוסה | א | יוסי. א | יוסי בר' יהודה.
 32 חטא | א | חטא.
 33 פעמים | א | פעם שנים. א פעם ושתים.
 34 נושא | א | נושא.
 35 מנקה | א | הוא מנקה.
 36 מיכן | א | מכאן. א | מיכאן.
 37 אין | א | אינו.

טו ¹דברים ²שהתודה עליהן ³ביום ⁴הכפורים שעבר ⁵אין צריך ⁶להתודות עליהן ⁷ליום ⁸הכפורים הבא ⁹אלא אם כן ¹⁰עבר עליהן, ¹¹עבר עליהן צריך ¹²שיתודה עליהן. לא עבר עליהן ¹³והתודה עליהן על זה נאמ' ככלב שב ¹⁴על ¹⁵קיא, ר' ¹⁶ליעזר ¹⁷בן יעקב או' הרי זה משובח, שנ' כי ¹⁸פשעי אני ¹⁹אדע ²⁰וגו'.

טז ר' ²¹ליעזר ²²בי ר' שמעון אומ' חומר בשעיר ²⁴שאין ביום ²⁵הכפורים ²⁶וביום הכפורים ²⁷שאין בשעיר, שיום הכפורים מכפר בלא שעיר, ושעיר ²⁸אין מכפר ²⁹אלא ³⁰עם יום ³¹הכפורים. חומר בשעיר, שהשעיר ³²מיד, ויום ³³הכפורים עם ³⁴חשיכה.

חֲסֵלַת כְּפוּרִים.

²⁵ **הכפורים (ג"פ)** | ד א הכיפורים.
²⁶ **וביום** | ל וחומר ביום.
²⁷ **שאין** | א מה שאין כן. ל מה שאין.
²⁸ **אין** | א ל אינו.
²⁹ **אלא** | א בלא.
³⁰ **עם** | ד ל עד. א ח'.
³¹ **הכפורים** | ד א הכיפורים.
³² **מיד** | ד א ל מכפר מיד.
³³ **הכפורים** | ד א הכיפורים.
³⁴ **חשיכה** | א חשיכה סליק פירקא וסליק מסכת יום הכיפורים. ל חשכה חסלת מסכת כפורים פרקים ד'.

¹³ **והתודה** | א והתודה. ל ונתודה.
¹⁴ **על** | ל ח'.
¹⁵ **קיא** | ד קיא וגומר. א קיא כ' שונה באוילתו.
¹⁶ **ליעזר** | ד א ל אליעזר.
¹⁷ **בן יעקב** | א ח'.
¹⁸ **פשעי** | א פשעיי.
¹⁹ **אדע** | ד אניד.
²⁰ **וגו'** | א ל וחטאתי לנגדי (ל נגדי) תמיד.
²¹ **ליעזר** | ד אליעזר. א ל אלעזר.
²² **בי ר'** | ד ברבי. א ל בר'.
²³ **שמעון** | א ל יוסי.
²⁴ **שאין** | א מה שאין כן. ל מה שאין.

¹ **דברים** | א ודברים.
² **שהתודה** | א שהתודה. ל שנתודה.
³ **ביום** | א יום.
⁴ **הכפורים** | א הכיפורים.
⁵ **אין** | ל אינו.
⁶ **להתודות** | ד להתודת. א לחזור ולהודות. ל שיתודה.
⁷ **ליום** | א יום.
⁸ **הכפורים** | א הכיפורים.
⁹ **אלא אם כן** | א אלא אם.
¹⁰ **עבר עליהן** | ד א ל עשה כנגדן.
¹¹ **עבר עליהן** | א ועבר עליהם.
¹² **שיתודה** | א להתודות.